CELJSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 12. MARCA 1965 — LETO XV. — ST. 10 — CENA 30 DIN

OBČINSKI PRORACUN MED SCILO IN KARIBDO

ŠTORSKA ŠOLA V ZRAKU?

DEJSTVO, DA JE OSTALO — PO OSNUTKU OBČINSKEGA PRORAČUNA ZA LETOŠNJE LETO — NEGOSPODARSKIM INVESTICIJAM KOMAJ 52,600.000 DINARJEV OB BLIZU MILIJARDI IN POL DEJANSKO POTREBNIH SREDSTEV, JE ZASKRBLJUJOČE, SAJ KAŽE, DA BI ZA NEGOSPODARSKE INVESTICIJE POTREBOVALI PRIBLIŽNO SEDEMINDVAJSETKRAT VEČ DENARJA KAKOR GA IMAMO. ZGOLJ STROŠKI ZA GRADNJO OSNOVNE ŠOLE V ŠTORAH BODO V CELOTI ZNAŠALI OKOLI 350 MILIJONOV DINARJEV (PRVA FAZA GRADNJE 160 MILIJONOV).

KAJ PRAVIJO O TEM V ŠTORAH IN KAJ NA CELJSKI OBČINI?

NA 5. STRANI

SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE MOZIRJE

Prispevki - davki

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE JE NA ZADNJI SEJI SPREJELA ODLOK O PRISPEVKIH IN DAVKIH OBČANOV TER ODLOK O PLAČEVANJU OBČINSKEGA PROMETNEGA DAVKA.

Tako bo prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja znašal 17,5, od tega občinski prispevek 6,8 odstotkov. Prispevek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti bo razdeljen po proizvodnih okoliših, pri čemer bo v drugem okolišu znašal od 10 do 30 odstotkov, v tretjem od 5 do 20, v četrtem, ki obsega nad polovico občine, pa bodo kmetovalci oproščeni prispevka. Razen tega bo znašal prispevek iz osebnega dohodka od gozdov od 400 do 700 dinarjev po kubičnem metru odkazanega lesa, razdeljen pa bo v sedem vrednostnih razredov.

NA 6. STRANI

NAPOVED HIDROMETEOROLOŠKEGA ZAVODA SRS

VREME

Do konca tedna pretežno jasno. Ponoči še mraz, čez dan postopno topleje.

NEVSAKDANJA GRENKA ZGODBA

MOJA AMERIKA: KRUH IN KRIVICA

Zgodba o človeku, ki išče pravico.

BERITE NA 6. STR.

PO POTEH KOZJANSKEGA ODREDA

Med številne prireditve, ki jih v laški občini pripravljajo v počastitev 20. obletnice osvoboditve, sodi tudi srečanje preživelih borcev radiooddajne ekipe Kozjanskega odreda, ki je bila ustanovljena v začetku leta 1944. Srečanja, ki ga je organiziral najmlajši član te ekipe Ljubo Zelič, so se udeležili še Alojz Culkar — Vinko, Julij Pestotnik-Gustl, Gvido Krevel, Franc Spec in Bojan Acceto. Ti tovariši so nekoč povezovali kozjanski odred z glavnim štabom in ostalimi operativnimi enotami na področju Slovenije.

Ekipa je najprej krenila v Jurklošter, od tam pa se je napotila k partizanskim družinam, ki so v času narodnoosvobodilne borbe oskrbovale člane radiooddajne ekipe. Tako so obiskali sedemnajst družin in srečanje je bilo izredno prisrčno. Mnogi med njimi so se namreč po mnogih letih prvič videli.

Borci so obiskali tudi kraj, kjer stoji danes danes znamenje v spomin ta tiskarno Antona Aškerca, ki je stala v gozdu Sekovca nad Jurkloštrom.

T. K.

Nekdanji borci radiooddajne ekipe Kozjanskega odreda na pohodu

ZBORI VOLIVCEV

Slaba udeležba

Letošnje priprave za volitve v celjskem okraju so in niso najbolj uspele. Praksa zadnjih let je še preveč v naših kosteh in tako smo se v novih pogojih znašli v razponu demokratičnosti, strukture in resnosti v odnosu do tako pomembnega akta pravic in dolžnosti občana — volivca.

Demokratičnost je narekovala sproščeno izbiro evidentiranih, torej sposobnost, spoštovanje in vse ostale odlike. Struktura pa je zaradi premale aktivnosti samih volivcev, zaradi bojazni, da bo tako vse po starem (češ, zmenili se bodo in to bo obdržalo!) nujno krojila demokratičnosti priprav za volitve kroj s priokusom starih izkušenj. In kje je ostala resnost volivcev? O tem najbolje priča slab obisk na zborih volivcev na primer v celjski občini, kjer večina ni čutila potrebe, da soodloča o tem, kdo bo jutri odločal v tej ali oni skupščini o njihovih interesih. Ali pa so zaradi malomarnosti kar pozabili na evidentiranega kandidata in ga v materialu, ki ga je posredoval občinski odbor SZDL, prezrli. Zbor se ni strinjal z drugim kandidatom ter je kasneje kar s formalnostjo rešil zadevo (primer iz Velenja!).

Prav je da govorimo o dobrih straneh zborov volivcev, še bolj pa, da povemo, naj odborniki občinske skupščine ne prihajajo na zbore nepripravljeni, kajti odgovori na številna vprašanja ne smejo ob teh priložnostih biti pavšalni ali celo: »Ne vem! Ne poznam zadeve!« in podobno. Odgovornost pred volivci, ki so prišli in želijo sodelovati, ni tako majhna in najbrž je zbor volivcev obračun dotedanjega dela. Pa ne le obračun, zbor volivcev je tudi najodgovornejša oblika sprejemanja novih obvez, novih nalog in njih uresničevanja. Zatorej poizkusimo odpraviti naše napake in odvržimo misel, da tako že »drugi za nas mislijo!«.

J. K.

OB DNEVU ŽENA

LETOS DRUGAČE

Letošnji dan žena je mnogim proizvajalkam celjskega okraja minil popolnoma drugače kot pretekla leta. Lahko bi rekli, da bolje. Niso bili namreč redki kolektivi, ki so sklenili, naj imajo žene 8. marec plačan prost dan. Mnoge so ga preživele doma, druge spet pa so se kolektivno odpravile na izlete v bližnje kraje. Manj je bilo nesmiselnih pojedin in veselic, ki na ta dan prav zares niso najbolj potrebne.

Osrednja prireditev v Celju je bila v ponedeljek, 8. marca v Slovenskem ljudskem gledališču. Pred polno dvorano, v kateri so se zbrale mnoge občanke celjskega mesta, se je zvrstil lep umetniški spored. Najprej se je predstavil pevski zbor železničarskega pevskega društva »France Prešeren« pod vodstvom Eda Goršiča. Pevski zbor je lepo zapel več narodnih in umetnih skladb, za konec pa so zapeli še pesem pregnanih Židov iz opere Nabucco. Pevci pripravljajo te dni svoj koncert in če sodimo po njihovem nastopu na ponedeljkovi proslavi, se nam spet obeta lep večer. V drugem delu proslave v počastitev dneva žena pa so člani slovenskega ljudskega gledališča izvedli Večer slovenske ljubezenske poezije, ki je uspešno zaključil lepo prireditev.

Ženam je v imenu političnih organizacij celjske občine čestital k prazniku predsednik občinskega odbora Socialistične zveze Celje Zdravko Trogar.

VELENJSKI NAROČNIKI O CT

»RUDAR NE MORE NADOMESTITI CT,« MENIJO NEKATERI BRALCI

V VELENJSKI OBČINI ŠTEVILO REDNIH NAROČNIKOV IN BRALCEV V ZADNJEM ČASU VZTRAJNO NARAŠČA. KER PA PO DRUGI PLATI SKUPŠČINA OBČINE VELENJE NI PODPISALA SOUSTANOVITELJSTVA, SMO SKUSALI V MALI ANKETI, KI SMO JO IZVEDLI MED NAROČNIKI, TAKO DA SMO IZBRALI VSAKEGA STOTEGA NAROČNIKA, IZVEDETI, KAJ MISLIJO O CT BRALCI. ČEPRAV MNENJ DESETIH NI MOGOČE PO SPLOŠEVATI, SO TA VENDARLE DOVOLJ ZGOVORNA.

VEČ NA 4. STRANI

Na področju celjskega okraja deluje 37 taborniških družin in klubov, ki združujejo okrog 3400 članov. Lani so taborniki sodelovali na medrepubliškem taboru »Bratstva in enotnosti«, ki je bil v Bosanski Krupi, na okrajnem in republiškem mnogoboju medvedkov in čebelic, taborniki iz celjske občinske zveze so taborili poleg tega še na otoku Hvaru, kjer je bil velik tabor, manjše skupine pa po raznih krajih Slovenije. Letos naj bi bila najvažnejša naloga ureditev skupnega tabora splitskih, mariborskih in celjskih tabornikov, ki bo v Celju pri Petrički. Taborjenje pripravljajo ob praznovanju 20-letnice osvoboditve. Poleg tega predvidevajo več izletov po partizanskih poteh Pohorja in po Kozjanskem. Posnetek prikazuje mlade tabornike-delegate na skupščini celjske občinske zveze tabornikov.

Foto: V. David

ZDRUŽITEV CENTROV ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

SMO ZA ALI PROTI -ČEMU?

Nikakor ni zgolj neuradna tajna, da smo bili v zadnjih dneh priča sklepanja o združitvi celjskih zavodov za izobraževanje odraslih pod skupno firmo in prav tako tudi razveljavitvi teh sklepov. Kaj pa menijo o tem vprašanju prizadeti?

NA 5. STRANI

MED UMSKIM IN FIZICNIM DELOM VSE VEC NASPROTIJ

ALI STROKOVNJAKE STIMULIRAMO?

Teorija o enakih želodcih je v naših delovnih kolektivih še vedno ukoreninjena, zato so prizadevanja okrajnega sindikalnega sveta o vprašanju strokovnih delavcev na mestu, kajti prav v aktivizaciji strokovnjakov imamo še neslutene rezerve. Več o tem na 3. strani.

ZA ODLOČNEJŠE REŠEVANJE PROBLEMOV

V obdobju med četrtim in petim kongresom Zveze komunistov Slovenije – torej v letih med 1959 in 1964 se je v Sloveniji družbeno ekonomska struktura bistveno spremenila. Razumljivo je, da je to dajalo nove dimenzije tudi družbeno političnim in idejnim problemom.

● V obdobju med obema kongresoma se je delež družbenega sektorja v družbenem proizvodu naše republike povečal od 80,7 odstotka na 89,3 odstotke. Spremenila se je tudi socialno struktura prebivalstva. Medtem, ko je bilo leta 1959 od skupnega prebivalstva v Sloveniji okrog 37 odstotkov kmečkega prebivalstva, je njihov delež zdaj 29,6 odstotka. Podatki o ekonomski strukturi prebivalstva pa povedo, da glede na stopnjo gospodarske razvitosti Slovenije izredno počasi narašča aktivno prebivalstvo v terciarnih dejavnostih. To je prav gotovo posledica pomanjkljivega vlaganja v te dejavnosti v preteklih letih, zato s tem stanjem nedvomno ne moremo biti zadovoljni.

● Hkrati s kvantitativnimi spremembami so se zaradi novih družbenih odnosov v mnogočemu spremenile tudi družbeno politične in kulturne značilnosti delavskega razreda in drugih družbeno političnih slojev. Nenehno raste in se utrjuje zavest o neposredni medsebojni odvisnosti in o skupni koristi delavcev na področjih fizičnega in umskega dela; tako se postopoma blaži nujno staro zgodovinsko protislovje.

● Zanimivi so podatki o vlaganjih v gospodarstvo in družbeni standard. V obdobju med kongresoma je predvsem naraščala potrošnja investicijskih sredstev za potrebe kmetijstva, gradbeništva, gostinstva in turizma ter obrti. Delež vlaganj v družbeni standard pa se je povečal v skupnih investicijah od 32,3 na 35,7 odstotka v letu 1962, medtem ko so bila v letu 1964 negospodarska področja v skupnih investicijah udeležena le s 33,7 odstotka.

● Gospodarsko-politična akcija, ki so jo v začetku preteklega leta začele Zveze komunistov, Zveza sindikatov in SZDL z namenom, da bi izboljšali gmotni položaj zaposlenih, je bila v glavnem uspešna. V novembru 1964 je bilo samo še 1,9 odstotkov zaposlenih, ki so imeli mesečne dohodke nižje od 25 tisoč dinarjev. Hitro naraščanje življenjskih stroškov pa občutno slabi uspeh teh prizadevanj.

● Med družbenimi službami je glede razvitosti in zmogljivosti še razmeroma najugodnejši položaj v zdravstveni službi, čeprav na splošno ugotavljamo, da potrošnja sredstev za posamezne družbene službe zaostaja za družbenimi potrebami in da odstopa od smotrov, ki jih je poudaril program ZKJ. Zlasti to velja za znanost, kulturo in socialno varstvo. Čeprav so številne občinske skupščine leta 1963 določile več sredstev za kulturo, je v Sloveniji tretjina občin odmerila v ta namen manj kot pol odstotka proračunskih sredstev.

● Zveza komunistov Slovenije bo vsekakor morala v prihodnje tudi tem in podobnim problemom posvetiti več skrbi in z močjo svoje idejno politične akcije pospešiti razvijanje sistema in doslednejše uresničevanje temeljnih družbenih smotrov.

(Iz poročila centralnega komitetja Zveze komunistov Slovenije).

Staro se umika novemu, bi lahko zapisali ob posnetku iz Konjic, ki prikazuje novo samopostrežno trgovino, nad katero je 32 stanovanj. Občani iz bližnje in daljnje okolice se radi poslužujejo trgovine. Prav zanimiv je pogled na prodajni prostor, kjer kmetice izpod Pohorja zbirajo ob tedenskem nakupu lepo razstavljene in vabljive stvari.
Foto: J. Sever

DELEGATI ZA V. KONGRES ZKS:

PRIČAKUJEMO DEJANJ

NA PETEM KOGRESU ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE, KI SE BO ZAČEL 17. MARCA V LJUBLJANI, BO SODELOVALO TUDI ENAINTRIDESET DELEGATOV IZ CELJSKE OBČINE. OBISKALI SMO TRI IZMED TEH Z NAMENOM, DA JIH PREDSTAVIMO NAŠIM BRALCEM.

JOŽE LONČARIČ:

»Proizvodnja, najvažnejša naloga«

Štorske železarje bo na petem kongresu ZKS zastopal Jože Lončarič, ki je že dobrih enajst let član tega velikega kolektiva. Tovariš Lončarič je znan in priljubljen družbeno politični delavec, saj so mu ob zadnjih volitvah volivci izkazali kar največje zaupanje — izvolili so ga za poslanca v republiški zbor skupščine naše republike. O prihodnjih nalogah Zveze komunistov v štorski železarni pravi tovariš Lončarič takole:

»Že dalj časa se člani Zveze komunistov trudimo, da bi kar najbolj izpopolnili pravilnik o delitvi sredstev. V njem so zajeti zdaj vsi elementi, ki so važni za boljše gospodarjenje in računamo lahko, da bo pozitivno vplival na proizvodne rezultate. Letošnji plan, ki predvideva za 10 milijard 200 milijonov proizvodnje — je sicer zelo napet, vendar sem prepričan, da ga bomo lahko dosegli, če se bodo za to zavzele tudi vse subjektivne sile v kolektivu. Zveza komunistov v našem kolektivu je z vso resnostjo obravnavala tudi probleme rekonstrukcije. Krediti so zdaj končno odobreni in kot kaže, bo rekonstrukcija letos lahko normalno potekla, seveda pa ne bomo mogli nadoknaditi vsega tistega, kar smo lani iz objektivnih razlogov zamudili.«

Tovariš Lončarič je tudi sekretar tovarniškega komiteja Zveze komunistov. Zato je marsikaj povedal tudi o notranjem delu organizacije. Zanimivo je namreč, da med štorskimi železarji ni veliko komunistov — 177 članov za tako velik kolektiv res ni najvišja možna številka. V železarni so zdaj reorganizirali osnovne organizacije, tako da dela zdaj namesto dvanajstih samo sedem organizacij. S tem so jih kadrovsko utrdili in menijo, da bodo v taki obliki lahko tudi uspešneje delali. Seveda nam tovariš Lončarič ni pozabil omeniti največjega problema štorskih prebivalcev — šole. Kot vsi občani, tako meni tudi organizacija Zveze komunistov v podjetju, da je šolo v Štorah treba začeti graditi čimprej.

Tovariš Lončarič bo na kongresu govoril o problemih štorskih železarjev.

JOŽICA MAKAROVIČ:

»Več pozornosti kulturi«

Ko smo Jožico Makarovič — referentko za invalidsko zavarovanje na

komunalnem zavodu za socialno zavarovanje vprašali, kaj pričakuje od kongresa in na katera področja meni, da bo kongres še posebej opozoril, je dejala:

»Menim, da bo naš republiški kongres ponovno poudaril, hkrati pa prilagodil našim razmeram najpomembnejše misli, ki smo jih slišali na osmem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. Tako pričakujem, da bomo na kongresu razpravljali o investicijski politiki in s tem v zvezi o opremljenosti naše industrije, za katero vemo, da je marsikje že dotrajala. Kongres bo po mojem mnenju veliko pozornosti posvetil tudi kulturi — predvsem pa šolstvu in telesni vzgoji, ki naj bi pridobila na množičnosti. Prepričana sem, da bo kongres na novo zastavil tudi delo osnovnih organizacij, ki so še vedno preveč zaprte same vase. Težiti bi namreč morali k javnosti dela, enotnemu nastopu komunistov itd.

Prelomiti bi morali tudi delo z mladino, kajti ne zdi se mi prav, da ga marsikdaj omejujemo samo na »pokroviteljstvo« nad Zvezo mladine, ko pa vemo, da je treba z mladimi ljudmi neposredneje in konkretno sodelovati.«

BOŽO JURAK:

»V materialih, ki smo jih delegati za peti kongres Zveze komunistov že prejeli, je tudi kmetijstvo dobilo pomembno mesto«, je dejal Božo Jurak.

»Mislim, da bi se morali komunisti zavzeti za sproščenejše odnose v sodelovanju z zasebnim kmečkim proizvajalcem. Razumljivo je, da bi morali biti podlaga tega dolgoročni programi podružbljanja proizvodnje, ki bi naj točno določili, kje naj bi se v prihodnjih letih družbeni sektor odločneje širil. Tam, kjer bonejše izkoriščanje gospodarskih poslopij je ena od možnosti specializirana vzreja prašičev, perutnine itd. Sproščeno delovno silo pa bi morali zaposliti v družbenem sektorju — na našem področju na primer kot kvalificirane hmeljarje, ali delavce, ki bi dobili v njem določene plantažne površine, za katere bi skrbeli.

Tam pa, kjer v bližnji perspektivi družbena proizvodnja ne bo mogoča, bi morali kmetijskega proizvajalca opremiti vsaj z najnujnejšim: kmetijsko opremo, proizvodnjo pa specializirati in kmetu nuditi pomoč tudi s strokovne plati.

Prepričan sem, da bo o teh problemih govoril tudi peti kongres ZKS.«

Ker pričakujemo, da bodo delegati celjskega okraja k delu V. kongresa ZKS prispevali pomemben delež, bomo v prihodnjih nekaj številkah objavili nekaj misli iz njihovih razprav.

I. B.

BESEDA OBČANOV – IN NJEN ODMEV

ODGOVOR NA ČLANEK

! ? !

Tovariš Štorman Martin iz Šempetra št. 7 je v omenjenem članku obtožil tri zdravnike Zdravstvenega doma Žalec, da so odklonili hišni obisk pri njegovem očetu ali zaradi slabega vremena ali novoletnih praznikov, kar mu ni bilo jasno.

Po poizvedbah, ki jih je opravil Zdravstveni dom Žalec, zaslišanju prizadetih zdravnikov ter soočenju s piscem članka in njegovim bratom Štorman Rafkom, dajemo naslednje pojasnilo:

1. Sodeč po izjavah obeh bratov Štorman, je bil njun oče bolan že dalj časa in ni akutno zbolel šele ob novoletnih praznikih.

2. Z dr. Rasiewiczem ni nobeden od bratov osebno govoril. Štorman Rafko je prosil za obisk dne 31. 12. 1964 ob zaključku ordinacije okrog 13. ure. Bolničarka, s katero je imenovani govoril, je zdravniku povedala, da nekdo želi obisk v Kale. Zdravnik je izjavil, ne njemu osebno, da danes ne more na obisk in se naj obrne na dežurnega. Ordiniral je do 13. ure in moral kot član Zdravniške komisije ponovno v službo. O tem, da ne gre v hribe, ni bilo govora, kar je Štorman Rafko potrdil.

3. Štorman Rafko se je nato med 13.—13.30 uro oglasil na domu pri dr. Fišerju in ga prosil za obisk pri svojem očetu. Zdravnik ga je vprašal, če je hiša ob cesti, nakar mu je imenovani povedal, da je treba iti v Kale. Dr. Fišer ga je napotil k dežurnemu zdravniku, ki je nastopil dežurno službo ob 14. uri. Sam je moral opraviti popoldne še šest hišnih obiskov, ki so bili naročeni že prej. Da ne gre v hribe, ni izjavil, kar je Štorman Rafko prav tako potrdil.

4. Štorman Martin je od 20. 12. do 31. 12. 1964 res trikrat klical dr. Korena na domu k bolnemu očetu. Zdravnik zaradi nepopolne anamneze, ki jo je dobil od imenovanega, ni smatral, da je obisk nujen in ga je odlagal, čeprav je trikrat obljubil, da pride k očetu. V postopku se je ugotovilo, da zdravnik dejansko ni ravnal pravilno, za kar je zoper njega predlagan in uveden disciplinski postopek.

Uprava Zdravstvenega doma Žalec želi pojasniti vsem občanom občine Žalec, da je organizirana pri Zdravstvenem domu dežurna služba ob nedeljah in praznikih in sicer od sobote ali dneva pred praznikom od 14. ure, do ponedeljka ali dneva po prazniku do 6. ure zjutraj. Na sedežu Zdravstvenega doma v Žalcu je na razpolago dežurni zdravnik, ki nudi ambulantno zdravniško pomoč v nujnih primerih in vrši hišne obiske na bolnikovem domu. Poleg zdravnika je dežurna tudi sestra. Tako je organizirana dežurna služba že od leta 1960 in občani se je v polni meri poslužujejo.

Potrebno je pripomniti, da se zdravniki pogosto pritožujejo zaradi obilice nepotrebnih hišnih obiskov. Občani kličejo zdravnike na dom večkrat za nepomembne težave. Če želi zdravnik podatke o bolnikovih težavah ali bolezenskih znakih, mu marsikdaj ne vedo povedati ničesar. Zdravnik pa mora dobiti podatke o bolezni bolnikov, ki jih mora obiskati, zato, da vrši hišne obiske po vrstnem redu nujnosti.

Marsikateri nesporazum in marsikatera nepotrebna pot bi odpadla, če bi se občani držali navodil zdravstvene službe. V spornih primerih pa bi naj iskali zadoščenje najprej na merodajnem in verodostojnem mestu. Smatramo, da je skrajno neodgovorno in krivično, nepreverjeno zadevo tendenciozno objaviti v tisku, navajati neresnične izjave in na ta način pavšalno oblatiti osebe, za katere se je izkazalo, da niso krive.

Zdravstveni dom
»Dr. Jožeta Potrate«
Žalec
Direktor
Dr. Bogomila R. Kranjc

PREVISOKI DAVKI

Tovariš urednik!

Vem sicer, da so davki potrebni, vendar so po mojem mnenju letos previsoki in nam jemljejo voljo do dela. Imamo 6 ha zemlje, od tega 1 ha, 4 a in 27 m² gozda, ki komaj ime gozd zasluži, saj moramo večino kurjave kupiti. Poleg tega še 24 a vinograda, ki ga obnavljamo. Ostalo so pašniki, travniki in njive, vse v močvirnih legah. Kljub temu, da posestvo pridno obdelujemo, dosežemo povečini slab donos. Sadje sploh ne uspeva. Imamo troje otrok od štiri do osem let starosti. Leta 1964 smo plačali 107.759 dinarjev davka, kar je za našo zemljo zelo veliko. Letos pa prva akontacija znaša kar 31.900 dinarjev, medtem ko so plačali nekateri soobčani z veliko večjimi posestvi in rodovitno zemljo le malo več, ali, bolje povedano, mnogo manj. S tem ne mislim reči, da ima kdo premalo davka, pač pa, da so naši davki previsoki, da, z drugo besedo, niso pravično odmerjeni. Kje je vzrok, da smo tako obremenjeni z davkom?

Zinka Augustinčič,
Polje 3,
Bistrica ob Sotli

*

Z objavo vašega pisma smo tako dolgo odlagali, ker smo čakali na pojasnilo šmarske občinske skupščine. Tako smo 16. februarja poslali prepis vašega pisma, s prošnjo, nam nam občinska skupščina vaš primer pojasni. Odgovora pa kljub naši urgenci (26. februarja) še do danes nismo prejeli. Upamo, da bo občinska skupščina Šmarje pri Jelšah vsaj sedaj odgovorila na vaše pismo in primer pojasnila.

UREDNIŠTVO

MED UMSKIM IN FIZIČNIM DELOM VSE VEČ NASPROTIJ

Ali strokovnjake stimuliramo?

Zaostajanje strokovnih delavcev na področjih nagrajevanja po delu je vse bolj očito. Tako je večina organizatorjev dela nagrajena ne po svojem strokovnem delu, temveč mestu, ki ga zaseda v krogu vodilnih v podjetju, zato protislovje med »organizatorji proizvodnje« in »direktnimi proizvajalci« vse češče dobiva družbeno politično obeležje.

Nedvomna je ugotovitev, da pri umskih delavcih nismo napravili premika iz okvirov mezdnega plačevanja, saj večina strokovnih delavcev formira svoje osebne dohodke predvsem po času in položaju, ki ga zaseda.

In kam to vodi? Dokaj čudno in nevzdržno postaja nasprotje med umskim in fizičnim delom, kar vodi do grupacij na »fizične« delavce in »upravo« in nujno k podaljševanju tehnoloških teženj in bržčas tudi k slabljenju kolektivnega delavskega samoupravljanja. Prepad med materialno zainteresiranimi proizvajalci v proizvodnji in strokovnjaki, ki imajo določene osebne dohodke (ne glede na uspešnost dela) vodi k protislovnósti med prizadevanji za moderno proizvodnjo, ki bi dorasla zahtevam mednarodnega trga in realnim interesom strokovnih kadrov za tak razvoj. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da takšno izenačevanje strokovnega kadra nujno povezuje v enake okvire delovne in sposobne ter lene in nesposobne. Kolektivna stimulacija od celotnega uspeha marsikje vodi k favoriziranju obrtniške dejavnosti in močnemu pritisku na sodelavce. Izhod za strokovne kadre v obstoječih pogojih je, da poiščejo dobro plačano mesto ali pa svoje sile delijo z dodatno honorarno zaposlitvijo, samoupravne pravice in dolžnosti znotraj svojega kolektiva pa puščajo vnemar, kot da so njihove pravice in dolžnosti zabetonirane z vnaprej določeno plačo.

Le redkokje so ta način nagrajevanja strokovnjakov opustili ter jih kot fizične proizvajalce vezali na uspeh boljše ali slabše organizacije dela.

Na področju našega okraja poznamo le nekaj podjetij, kjer so z uspehom pričeli uvajati nagrajevanje strokovnjakov po dejanskem učinku njihovega dela; in uspehi niso izostali. Na posameznih delovnih mestih so to preizkusili v tovarni kovanega orodja v Zrečah, v Celju pa uspešno razvijajo to prakso v tovarni tehtnic, pri Etolu in Ingradu. In prav bo, če bodo izkušnje v teh delovnih organizacijah služile ostalim večjim in manjšim kolektivom, da čimprej revidirajo dosedanji neznosni način, ki je v veliki meri krivi, da številna rekonstrukcijska prizadevanja ostajajo na pol poti.

Posvetovanja, ki jih je organiziral okrajni sindikalni svet v Celju ter v Žalcu, so doprinesla vsaj k temu, da so tudi v ostalih kolektivih zvedeli, da je to možno, in kot kaže, bo letošnje leto v marsikaterem kolektivu z nagrajevanjem strokovnih delavcev po učinkovitosti njihove organizacije dela steklo v proizvodnji in storilnosti na bolje — s tem pa tudi lahko pričakujemo realne osnove za večanje osebnega dohodka in večanje lastnih sredstev kolektivov.

Vsekakor je to vprašanje toliko pomembno, da ga noben kolektiv ne bi smel prezreti, saj je na naši stopnji razvoja industrije in gospodarstva nasploh predvsem od strokovnih kadrov odvisno, koliko in kako bomo proizvajali ter osvajali zunanje tržišče.

J. Klančnik

V radeški tovarni dokumentnega in kartnega papirja kljub muhavi zimi hite z gradnjo novih proizvodnih prostorov, ki bodo obsegali več tisoč kvadratnih metrov proizvodnih površin. Novogradnja bo obsegala tri hale: hale za pripravo snovi, halo za nov papirni stroj in halo za dodelavo papirja. V nov obrat bodo montirali stroje, ki so jih uvozili iz Francije.

Sredstva za rekonstrukcijo je prispevala jugoslovanska investicijska banka, splošna gospodarska banka, del sredstev pa je iz lastnih skladov. Rekonstrukcija bo predvidoma veljala 2 milijardi 650 milijonov dinarjev. Posnetek prikazuje dvoje etaž novih proizvodnih hal. Foto: J. Sever

TURIZEM PREOBRAZUJE VIŠINSKE KMETIJE

Začetek ni lahek

KAKO ZAUSTAVITI NAZADOVANJE ALI PRODAJANJE VIŠINSKIH KMETIJ IN KAKO JIM OMOGOČITI PERSPEKTIVO RAZVOJA, JE ENO IZMED OSNOVNIH VPRAŠANJ V DANAŠNJEM ČASU. IN ČE SE OMEJIMO NA ZGORNJO SAVINJSKO DOLINO, KI S POKRAJINSKIMI LEPOTAMI (LOGARSKO DOLINO, OKREŠLJEM, MATKOVIM IN ROBANOVIM KOTOM) SODI VERJETNO NA PRVO MESTO ALPSKIH DOLIN SLOVENIJE, POTEM MORAMO GOVORITI O TEM, KAKO URESNIČITI KMECKI TURIZEM PRAV TU.

Turizem postaja dandanes vse bolj množičen pojav zaradi rastoče potrebe po rekreaciji in ker se vključuje v ekonomske odnose, opravlja zaradi množičnosti in stalne rasti vse pomembnejše ekonomske funkcije: odkriva in aktivira gospodarsko neizkoriščena prirodna bogastva (prirodne lepote, klima itd.), pogojuje nove poklice in stalna ter občasna delovna mesta, ustvarja devizni dohodek in postaja vse važnejša postavka v plačilni bilanci naše države. In prav to je tisto, kar omogoča višinskemu kmetu, da se s svojimi predmeti, ki le redko postajajo predmet prodaje, vključi v to dejavnost.

Turizem ne moremo ocenjevati le kot gospodarsko panogo, saj vnaša v kraje, ki so odmaknjeni od intenzivnega družbenega in gospodarskega življenja dih dolinskega življenja in potrebo specializacije kmetijske proizvodnje ter veča življenjsko potrošnjo višinskega kmeta.

Sicer je v naših prilikah višinskih kmetov prehod težak, kajti dosedanji način dela ne dopušča sprostitev že tako minimalnih razpoložljivih sil, toda z ustvaritvijo (in tu mora družba pomagati) materialnih pogojev višinskim kmetom (vabljive oblike proizvodnega sodelovanja, znižanje davkov, pomoč pri sistematizaciji kmetijskega dela — mož opravlja kmetijska dela, žena v letnem času gospodinjstvo za potrebe turizma, mehanizacija gozdne proizvodnje in modernizacija hlevskih kapacitet) bo tudi to možno. Gozdno gospodarske organizacije pa bodo morale sistem gradnje gozdnih kamionskih cest prilagoditi turistično interesantnim področjem.

Zaenkrat tudi v Zgornji Savinjski dolini niso dani pogoji za uvajanje turizma na vseh področjih. Pospešili so poizkušnjo v dveh predelih: v Šmihelu pod Mozirskimi planinami in v Podvolovleku pri Lučah, in sicer z gradnjo weekend hišic (kmetje nastopajo kot graditelji!) z možnostjo turističnih kreditov za plačilo delavcev, materiala in skupnih komunalnih naprav. Kmetje pobirajo denarno vrednost nočitev in imajo v hišici vrednost, ki bi v slučaju težav ne preobremenjevala kmetije, ker jo lahko prodajo. Vsekakor pa je materialna plat kmečkega turizma zanimiva. Že so v Savinjski dolini kmetje, ki so lani ustvarili do 1.200 nočitev in iztržili do 1,8 milijona dinarjev ter pri tem imeli do 1 milijon dinarjev dohodka na lastno delo, pridelke in prostore. To namreč že marsikje prerašča skupne dohodke kmetije iz kmetijstva in gozdarstva in je vsekakor najboljši primer koristnosti prehoda na to gospodarsko dejavnost.

INGRAD O NOVEM STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU

Moderna gradnja

ČE GOVORIMO O NOVEM STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU, KI BO NEDVOMNO PREVREDNOTILO DOSEDANJI NAČIN FORMIRANJA SREDSTEV ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO TER OBENEM Z EKONOMSKIMI CENAMI DOBILO OSNOVO ZA SANIRANJE (VZDRŽEVANJE) OGROMNEGA NARODNEGA PREMOŽENJA, POTEM JE PRAV, DA POSVETIMO TA SESTAVEK »INGRADU«, KI JE V OKVIRU CELJSKEGA OKRAJA KOT GRADBENO PODJETJE NAJBOLJ PRIPRAVLJEN NA PREHOD K INDUSTRIALIZACIJI STANOVANJSKE IZGRADNJE.

In prav o vprašanju pripravljenosti na nov prehod nam je zaupal nekaj misli direktor »Ingrada« ing. Vital Mlejnik.

● Radi prisluhnemo kritikam in mišljenjem koristnikov stanovanj, ki jih gradimo in te pripombe vnašamo kot korekture v naše nove tipe stanovanj. Vsekakor smo lahko zadovoljni, da smo uspeli z industrijsko izgradnjo stanovanj in da smo čas za izgradnjo objektov znižali za šest mesecev, čeprav je v naših projektih govora o štirih in pol mesecih gradnje. In če iščemo vzroke, ki nam podaljšuje gradnjo, se ustavimo pri še vedno slabem sodelovanju z obrtniškimi deli v stanovanjskih objektih ter številnih vzrokov pomanjkanj teh ali proizvodov, ki jih ali ni na domačem trgu ali pa jih dobavitelji nepravočasno izdobavijo.

— Kaj vas je vodilo k montažni gradnji, torej k odkupu licence Jugomonta iz Zagreba?

● Prelomnica v našem ustavljenem načinu stanovanjske gradnje je bila v 1963. letu. Predraga klasična gradnja in časovno zavlačevanje reševanja tako perečega stanja nas je napotilo k vzornikom — Jugomontu v Zagreb. Naš namen je bil zmanjšati čas gradnje in poceniti stroške. Najbolje nam o tem priča razmerje med skladi in osebnimi dohodki. Leta 1963 smo skladom lahko odmerili le 4,5 odstokov, lani pa smo se že približali k industrijski delitvi (sicer ne najbolj idealni!), da smo za sklade odmerili 12 odstotkov. Z novim načinom montažne gradnje smo sprva morali seznaniti naš strokovni kader, ki naj bi se ukvarjal z izdelavo prefabrikatov. V Celju pa smo našli tudi razumevanje in s tem lokacijo na Otoku II in že isto leto pričeli z gradnjo po sistemu Jugomonta.

Resolucijo o novem načinu stanovanjskega gospodarstva nas je našla pripravljene. Res je, da smo v okviru celjskega okraja med najbolj mehaniziranimi gradbenimi podjetji, toda spričo zaostajanja v jugoslovanskih pogojih mehanizacije imamo tudi mi še številne težave, ki bistveno ovirajo intenzifikacijo vseh sil.

— Koristniki očitajo, da vaša montažna stanovanja niso najbolj primerna, saj nimajo številnih pritiklin, ki jih je uveljavil klasični način.

● Že prej sem dejal, da pripombe upoštevamo. Mi smo tip zagrebškega objekta dopolnili s kletmi in centralno kurjavo; v novih tipih pa predvidevamo ločitev kopalnic od stranišč, uvedbo ležalne kadi ter ložo za gospodinjsko in bivalno uporabo. To bomo upoštevali letos pri gradnji nove 10 nadstropne Jugomont stolpnice in ostalih objektih. Še to, kopalnice bodo prostornejše — za lokacijo pralnih strojev.

— Kako je z razlikami o ceni na kvadratni meter? Pri vas okrog 90 do 100 tisoč, »Gradbenik« Laško pa prodaja po 65 tisoč?

● K temu največ doprinese dolgotrajna gradnja. V omenjenem primeru gre za stanovanja, ki so jih pričeli graditi pred dvemi ali tremi leti. Takrat smo prodajali stanovanja s 63.000 za kvadratni meter. Stalno višanje cen gradbenih materialov pa je ob koncu 63. leta zvišalo ceno na 83.000 za kvadratni meter.

— In kako ste vi kot delovna organizacija pripravljeni pomagati svojim članom pri gradnji stanovanj?

● Naše letne potrebe so okrog 40 do 50 stanovanj. Pomagali pa bomo polovici interesentov s tem, da jim bomo v obliki kredita zgradili stanovanjske objekte do tretje faze, ostalim pa bomo dali sredstva. Vrednost del do tretje faze bo znašala od 2,5 do 3 milijone.

— In kaj mislite o ekonomski stanarini?

● Prava nujnost je to — v nasprotnem primeru bo obstoječi stanovanjski fond propadel za 30 do 50 odstotkov in bi ga z ogromnimi vlaganji ne mogli več ozdraviti. Vse predolgo smo regresirali socialne probleme v stanovanjski politiki in s tem tudi tiste, ki tega niso bili potrebni; malo pa storili za ustvaritev pogojev (dvig realne vrednosti osebnih dohodkov), ko bi stanovalci zmogli ekonomsko stanarino in bi tako gospodarneje reševali vprašanje stanovanjskih objektov.

O CELJSKEM DRUŽBENEM NAČRTU

Naše obveze

Zbori volivcev so za nami in ker je na marsikaterem zboru bila udeležba minimalna, bo prav, da tudi tisti, ki niso čutili potrebe, da se jih udeleže, preberejo nekaj podatkov o celjskem družbenem načrtu za letošnje leto.

Osnova načrta je zapopadena v pospešeni graditvi novega gospodarskega sistema in umiritvi tržišča. Razumljivo je, da temelji glavna vloga porasta celotnega gospodarstva predvsem na močni industriji. Največje povečanje pričakujemo v Cinkarni in Topru, v celoti naj bi znašalo zvišanje proizvodnje 10,7 odstotkov ob majhnem porastu števila zaposlenih ter pomembnejšem dvigu storilnosti.

Nedvomno so podjetja metalurške, kemične in kovinske industrije letos v nezavidljivem položaju zaradi uvedbe vezanja uvoza z izvozom, prav zato je skrajni čas za uvrstitev v mednarodno menjavo, kajti le to jim bo zagotovilo reden dotok potrebnih surovin iz uvoza.

V kmetijstvu pričakujemo povečanje obdelovalnih površin v družbenem sektorju ter za dvanajstino večjo proizvodnjo in trdnejše sodelovanje z zasebnimi kmeti. V glavnem pa bo celjski trg vse bolj odvisen od kmetijskega kombinata v Žalcu, glavnega oskrbovalca z mlekom, mesom in povrtnino.

Investicije bodo letos predvidoma porasle za 6,2 odstotka, vsekakor pa bo to v veliki odvisnosti od najsodobnejših načinov gradnje (montažna gradnja) s sodobno mehanizacijo, kar bo znižalo gradbene stroške (v kolikor je to v interesu gradbenih podjetij!). Osnovni poudarek naložb naj bo letos v negospodarstvu, v kolikor bodo delovne organizacije pokazale dovolj razumevanja. Šolstvo, komunala, telesna vzgoja in otroško varstvo so torej pastorek, ki je odvisen od proizvajalcev. Vodovod in kanalizacija terjata še vedno rešitev, pereče pa je tudi otroško varstvo. Zato bi rabili 200 milijonov za vodovod v ožjem območju mesta, 220 za kanalizacijo in 60 za otroško varstvo. Račun kaže, da bi 10 odstotkov sredstev, namenjenih za sklade, pokrilo te potrebe.

Ostajajo pa še nerešena vprašanja osnovnega šolstva ter že začetih objektov strokovnih šol (SES 96 milijonov in STS 210 milijonov!). Številni že začeti objekti pa bodo letos počivali (študijska knjižnica, kjer manjka še 150 milijonov, športna hala Kladivarja s primanjkljajem 50 milijonov, medtem ko umetno drsališče čaka na republiška sredstva!). Bolje kaže glede rešitve stanovanjskega problema, saj predvideva načrt do konca leta 500 zgrajenih stanovanj ter okrog 370 v gradnji. To bo možno, če bodo stanovanjskemu skladu, ki razpolaga s 40 odstotki sredstev, priskočili na pomoč vsi interesenti s 60 odstotki. Torej je rešitev številnih vprašanj predvsem v mejah našega razumevanja in občutka za skupno reševanje problemov občanov. In ker je načrt naš, moramo o njem razpravljati ter ga tudi uresničevati.

J. Klančnik

DELO DRUSTVA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV CELJE

Nova publikacija

Pred dnevi je društvo inženirjev in tehnikov v Celju izdalo drobno, a pomembno brošuro »Ureditev voda — osnova za razvoj Celja«. Vodilna misel brošure je, naj bo lanskoletna vodna katastrofa, ki je zajela Celje, resen opomin vsem, ki kakorkoli odločajo o usodi nadaljnjega razvoja mesta Celja.

O tem, da je možno rešiti Celje pred poplavami edinole s sistematično regulacijo vseh vodotokov na tem območju, ne dvomi nihče več, treba je le, da prav industrijska podjetja doumejo potrebo v še večji meri in se s finančnim razumevanjem pridružijo delu Vodne skupnosti ter odstranijo pogoje, ki ob neurjih povzročajo našemu gospodarstvu milijardne škode.

VELENJSKI BRALCI O ‚CT'

»RUDAR« NE MORE NADOMESTITI »CT« MENIJO BRALCI IZ VELENJSKE OBČINE

IZ VELENJSKE OBČINE OBJAVLJAMO STRNJENE MISLI IN ŽELJE TER MNENJA DESETIH NAROČNIKOV, KI SMO JIH OBISKALI. KER SE ODGOVORI IN MNENJA NEKATERIH PONAVLJAJO, BI JIH STRNILI. VSI BRALCI RAZEN ENEGA, KI JE NAROČIL ČASOPIS ŠELE Z NOVIM LETOM, SO UGOTAVLJALI, DA SE JE TEDNIK VSEBINSKO POPESTRIL IN OBOGATIL. VEČINA BRALCEV JE NAVAJALA CELO ČLANKE IN POLEMIKE, KAKRŠNIH SI ŽELE IN SO BILI OBJAVLJENI V ZADNJIH ŠTEVILKAH. ŠEST NAROČNIKOV JE IZRAZILO MNENJE, DA BI MORALI BITI SE KRITIČNEJŠI DO VSEH NEPRAVILNOSTI IN ANOMALIJ, KI SE V NAŠEM RAZVOJNEM PROCESU DOGAJAJO IN JIM DAJEMO PREMALO PUBLICITETE. VSI BRALCI NAM ZAMERIJO, DA PO NOVEM LETU PISEMO MANJ IZ VELENJSKE OBČINE IN DA JIH SAMO VESTI IZ OMENJENE OBČINE NE ZADOVOLJUJEJO.

NAVAJAMO NEKAJ MNENJ IN MISLI O TEM, KAKO BRALCI V VELENJSKI OBČINI SPREJEMAJO IN OCENJUJEJO NAŠ ČASOPIS:

CVETKA HLIS, gospodinja iz Topolščice: CT je že dolgo časa naš reden gost. Všeč mi je, ker prinaša stvari, ki jih v drugih časopisih ni. Čudi me, zakaj občina ni soustanovitelj, ker se mi zdi, da Rudar ne bi mogel zamenjati CT, saj je preveč ozek, prinaša le strokovno — rudarske probleme in stvari. Večina občanov, ki ni zaposlena v velenjskih podjetjih, ga še niti ni videla.

Ing. FRANC TESOVNIK, Cankarjeva 14, Šoštanj: Redeň naročnik CT še nisem dolgo, zato o prejšnji vsebini ne bi mogel govoriti. Sedanja oblikovna in vsebinska plat mi je všeč, čeprav ga zaradi preobremenjenosti z delom vsega niti ne preberem. Zasledujem le materiale iz gospodarstva, in če sem pošten, vam priznam, da sem ravno tu bil nekolikokrat razočaran nad sestavki, ki so bili napisani netočno. Konkretno o raznih sestavkih o KK Šalek.

Rudar se s sedanjo obilko ne more primerjati, niti nadomestiti CT. Ne verjamem, da bi lahko glasilo neke delovne organizacije v tako kratkem času preraslo in zadovoljilo občane, ki niso v tej delovni organizaciji.

CIRILA GORNIK, Kajuhova 3, Šoštanj — delavka: Zelo sem zadovoljna s CT. Imam naročenih več časopisov, CT dopolnjuje s svojimi sestavki dnevnike. Za bralce, ki iščejo v tedniku krajše preglede in sestavek o dogodkih, je vedno dobrodošel. Želela bi, da bi bili bolj kritični — predvsem v sestavkih o gospodarstvu. Rudarja sem brala samo enkrat, pa sem prepričana, da ne more zamenjati CT. Edino, kar pogrešam v CT, so krajši sestavki iz naših krajev.

OLGA SENICA, Korotanska 5, Šoštanj — upokojenka: Rudarja še nikoli nisem videla. Na CT sem naročena že preko deset let in sem, predvsem v zadnjem času, z njim izredno zadovoljna.

KAROLINA PUNGARTNIK, Cesta na jezero 6, Velenje — gospodinja: CT mi je všeč, ker je zanimiv. Napredek v zadnjem času me osrečuje, ker se mi zdi, da se trudite, da bi zadovoljili čim širši krog bralcev. Rudarja včasih pogledam, vendar me ne zadovoljuje, ker je nezanimiv. Ne verjamem ‚da bi lahko zamenjal ‚CT'«.

JOŽE NOVINŠEK, Koroška 10, Velenje — kmet: V CT pogrešam drobnih, predvsem domačih zanimivosti in vesti. Prebiram ga že več kot deset let. Ugotavljam in pozdravljam napredek v zadnjih številkah, ki zadovoljijo tudi tiste »najzahtevnejše« bralce. Rudar me ne zanima, ker je preveč enoličen in ozek.

IVAN SIRŠE, Cankarjeva 2, Velenje: V CT berem predvsem novice. Kazalo bi, vsaj po moje, da bi imeli več krajših, informativnih sestavkov iz podeželja. Razen glave je boljši. Če bi imel samo ta časopis, me glava ne bi toliko motila. Rudar je izključno list Rudnika, mogoče ima kakšne širše rubrike, iz drugih kolektivov do sedaj ni prinašal ničesar. Kakšne plane imajo sedaj, ne vem. Meni ne more zamenjati CT.

FRANC KREVSELJ, Šlandrova 11, Velenje — rudar: CT mi je všeč. Zamerjam vam pa, da ste premalo kritični — odkriti. Pogosto o nekaterih stvareh in dogajanjih ne pišete. Meni se zdi, da bi CT lahko imel še več domačega branja in drobnih zanimivosti. Vsebinsko je dosti boljši. Rudarja dobivam, ker sem član kolektiva in me obvešča o uspehih in problemih v podjetju.

FRANC GORIŠEK, Kersnikova 22/9, Velenje —rudar: Žal sem CT naročil šele pred dnevi, ko sem se preselil v Velenje. Prej sem ga bral doma in mi je bil všeč. Naročil sem ga predvsem zato, da bi več vedel o dogodkih v domačem kraju.

JOŽE JERŠIČ, Šaleška 22, Velenje — tehnični vodja v LIK Šoštanj: Všeč mi je, da ste uvedli rubriko pisma občanov, vendar pogrešam pisma iz delovnih kolektivov. Ali ne bi bilo možno objaviti več kritičnih člankov? Na primer o varnosti pri delu, objektivno, pošteno kritiko. Na Rudarja nisem naročen, berem ga občasno. Rudar obravnava problematiko zelo ozko. Zdi se mi, da ne bilo napak, da o Šaleški dolini več pišete, vsaj do takrat, dokler se Rudar ne bo razširil, ker nas bralce v velenjski občini ne zadovoljujejo samo redke vesti.

Občinski odbor SZDL Velenje nam je žal sporočil, da velenjska občina ne bo soustanovitelj CT. Škoda! Zdaj prihaja v Velenje že 1.611 izvodov; od tega je 1.105 rednih naročnikov. Uredništvo bi zelo rado ustreglo velenjskim občanom in obširneje pisalo o življenju v njihovi občini, kar bi nedvomno zanimalo tudi ostale bralce, toda smo v čudnem precepu. Občine, ki soustanavljajo CT, krijejo tudi razliko med naročnino in dejanskimi stroški, ki veljajo 50 din za izvod. Izdajateljski svet CT bo moral zavzeti stališče ob vprašanju, če so ostale občine dolžne kriti razliko za razvito Velenje, ali naj zaradi mnenja v skupščini prekinemo s pošiljanjem časopisa, pri čemer bi bili prizadeti ljubitelji CT, ki za to niso krivi. Pri tem gre pa še za kaj drugega. Krha se sodelovanje med občinami, zato menimo, da ni najboljši pojav, če se posamezna občina skuša zapreti v krog svojih meja, ker morda trenutno to bolj zmore kot druga. Občinsko skupščino Velenje smo zaprosili za podrobnejše pojasnilo, s katerim bi pred javnostjo utemeljeno obrazložili objektivne razloge za tako ravnanje, vendar do danes še nismo dobili odgovora! Ko ga dobimo, vas bomo o tem obvestili; prav tako pa s tem v zvezi posredovali tudi stališče in sklepe izdajateljskega sveta.

Vabimo tudi bralce iz ostalih občin, da povedo svoje mnenje.

Zakaj vedno šola?

Na proslavi dneva žena v Rogaški Slatini se je znova pokazala organizatorska sposobnost družbenopolitičnih organizacij. Tudi ob tem prazniku so bili namreč šolarji tisti, ki so pripravili in izvedli program za proslavo.

Naj bo kakršnakoli proslava, šola ją vedno tista, ki mora dati program. To pot je bil še večji paradoks v tem, da so morale program pripraviti učiteljice, ki so skupaj z drugimi ženami — praznovale. Prosvetarji so pač tisti, ki so plačani za to, da se gredo kulturo, mar ne? Raznim organizacijam ni težko zavrteti telefon, poklicati šolo in naročiti proslavo!

Kljub temu je bil program dober, zdraviliška dvorana pa nabito polna.

PROSLAVE ZA DAN ŽENA

V mozirski občini so tudi letos mednarodni praznik žena 8. marec dostojno proslavili. V občini skoraj ni kraja, delovne organizacije in šole, kjer ne bi priredili proslave. V večjih krajih v občini so bile tudi slavnostne akademije. Priredile so jih krajevne organizacije SZDL ob sodelovanju prosvetnih društev, šolske mladine, telovadnih društev in drugih krajevnih družbeno-političnih organizacij. Večina proslav je bila v nedeljo. Skoraj povsod so krajevne organizacije SZDL in delovni kolektivi žene tudi pogostili. Ponekod so jim izročili tudi praktična spominska darila.

—er

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 13. do 20. marca 1965

MARJAN TISELJ, veterinar,

Celje, Savinjska 3/II (Savinjsko nabrežje)

Telefon: 28-71

TRGOVSKO PODJETJE

jelša

ŠMARJE PRI JELŠAH

SPECERIJSKO, KOLONIALNO, TEKSTILNO, GALANTERIJSKO, TEHNIČNO IN GRADBENO BLAGO IN KURIVO.

ČE STE SE ODLOČILI ZA NAKUP GRAMOFONA, RADIOAPARATA, TRANZISTORJA, TELEVIZORJA ALI GRAMOFONSKIH PLOŠČ SE ZAGOTOVO OGLASITE V NAŠIH BOGATO ZALOŽENIH — SPECIALIZIRANIH POSLOVALNICAH

- »VERIGA« v Šmarju pri Jelšah
- »BOČ« v Rogaški Slatini
- »DONAT« v Rogatcu
- »POTROŠNJA« v Kozjem

VELIKA IZBIRA – TOVARNIŠKE GARANCIJE – SOLIDNE CENE!

Šentjurski kandidati

Od 24. februarja do 7. marca so bili v občini Šentjur pri Celju kandidacijski zbori, na katerih so občani potrdili kandidate za poslance republiške skupščine in kandidate za odborniké občinske skupščine. Istočasno so obravnavali na zborih volivcev predlog družbenega plana občine za letošnje leto in predlog predpisov o prispevkih in davkih občanov. Kandidacijski zbori so bili dobro obiskani.

Za poslanskega kandidata v republiški zbor republiške skupščine so v vseh volilnih enotah občine predlagali MIRANA CVENKA, sedanjega republiškega sekretarja za finance. Za poslanskega kandidata v Organizacijsko-politični zbor republiške skupščine so na zborih v delovnih in drugih organizacijah predlagali VERO HLASTEC, uslužbenko iz Poniklve pri Grobelnem. Za poslanskega kandidata v Socialno-zdravstveni zbor republiške skupščine so predlagali in potrdili kandidata MILANA LOSTRKA, direktorja zavoda za socialno zavarovanje v Celju. V občinski zbor občinske skupščine so bili po posameznih volilnih enotah predlagani naslednji kandidati: FRANC SVETNA, STANE ŽALEZINA, DRAGO MAČKOVŠEK, LJUBO BOHORČ, IVAN PLAUSTEINER, ANTON PUSNIK, FRANC GAJŠEK, PLEVNIK ing. VEKOSLAV, JAKOB TANJŠEK, FRANC GOBEC, TONE ing. JENSTERLE, ANTON BRGLEZ, MARTIN PODKRAJŠEK, ALOJZ VRBOVŠEK, VINKO JAGODIC, IVAN BOBNER, IVAN JAGER, JOŽE BLAGOVŠEK, MIHA ROMIH, SLAVKO DOBERŠEK, MARTIN BOŽIČ, IVAN LUSKAR, ANTON TOVORNIK, FRANC PINTER, RUPERT FRECE, ANTON KOSMUS, MILAN JANŠA, IVAN CENTRIH, IVAN MASTNAK, IVAN SINKAR, FRANC SELIČ, FERDINAND PUSNIK, DRAGO ERJAVEC, ALOJZ PLAHUTA, JOŽE KOLMAN, STANKO TRZAN in VINKO ŽLENDAR.

V zbor delovnih skupnosti so bili predlagani in potrjeni naslednji kandidati: VALJEVEC PETER, CADEJ IVAN, URBAJS ing. FRANC, PALCNIK JOŽE, SOVINC ALOJZ, JAVŠEVEC ALOJZ, PETERKA ALOJZ, JAZBINŠEK JANKO, MILAN ing. DECKO, PIŠEK VIDA, ROŽANC ALBIN, POTOČNIK BREDA, ŽNIDAR IVAN, HORVAT TEREZIJA, ERLIH FRANC, SPOLENAK VINKO, BOŽIČ ANTON, JAKSA FRANC IN GUČEK FRANC.

Občani so na kandidacijskih zborih v glavnem potrjevali predloge evidentiranih kandidatov za občinsko skupščino, čeprav je v nekaterih primerih prišlo do spremembe kandidatov, ker so občani predlagali take kandidate za odbornike, od katerih pričakujejo uspešno delo.

f. s.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja Komunalnega podjetja »CESTE — KANALIZACIJA« Celje

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

4 AVTOMEHANIKOV
4 OPRAVLJALCEV GRADBENIH STROJEV

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Prijave poslati do 31. 3. 1965 na upravo podjetja — Komisiji za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja.

JAKA SLOKAN:

SAVINJSKE ZANOHTNICE

KDO JE »OČE SAVINJSKEGA HMELJARSTVA«?

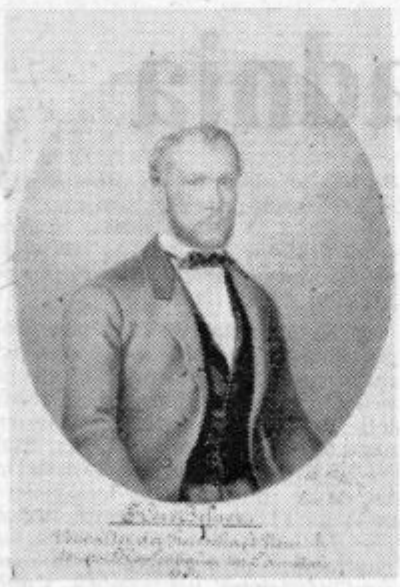

— 1 —

Šalo na stran! Verjeli ali ne verjeli, da jih lahko naštejem — že po doslej zbranih arhivskih podatkih — najmanj ducat.

Da, kar dvanajstim v preteklosti resnično živečim osebam so *»pisci«* (vseh vrst in veljave) *»prisodili očetovstvo«*.

Kdo naj zdaj po več kot pol stoletja samovščečnih zapisov odmota klobčič?

Rad bi očistil navlako, ki se je nabrala po slovenskih in nemških časnikih ter prek njih po knjigah in *»zgodovinah«* oziroma *»učbenikih«*. Sam tega ne zmorem.

Zavoljo tega sem sklenil, da bom objavil zgodovinska dejstva in listine ter morda z njimi uspel še izkopati — čisto resnico.

Začnimo z Josipom BILGERJEM.

Pod št. 1 je fotoposnetek barvne reprodukcije (v velikosti 20 krat 25 cm) verjetno oljnate slike s podpisom: »Herr Bilger. Verwalter der Herrschaft Neucilli — der erste Hopfenbauer im Sanntale. 1864.« (Prevod: Gospod Bilger. Oskrbnik gospoščine Novo Celje — prvi hmeljar v Savinjski dolini — 1864.)

Pod št. 2 je fotoposnetek ročnega amaterskega akvarela (v velikosti 20 krat 35 cm) v zeleni-zlatisivi barvi, ki naj bi bil »grb« s podpisom: »Die Bilger-Kemptisch Patriz. Geschlecht — W. V. z 46«. (Prevod: Bilgerjevi-Patricijski rod iz Kepmtena — W. V. z 46).

Pod št. 3 je fotoposnetek nagrobnika na pokopališču v Žalcu, z »znamenitim« napisom: »Tukaj počiva Jožef Bilger ✳ 17. 1. 1830 na Virtenberškem. † 17. 3. 1894 v Petrovčah. Ustanovitelju hmeljarstva v Sav. dolini postavili n e k a t e r i hmeljarji.« (Opomba: nekateri sem podčrtal zavoljo poznejših mojih izvajanj).

Pripominjam, da mi je prva dva dokumenta dal na voljo upravitelj Muzejske zbirke v Laškem, dr. PERNAT. Z njim sem se domenil, da bom poskusil preveriti provenienco (izvir) teh »dokazilnih dokumentov« s sredstvi in na način, kakor bo pač najbolje kazalo, nakar da bo laška Muzejska zbirka oboje odstopila Muzeju v Žalcu — po ustreznem predhodnem sporazumu, med njima seveda!

Republiški Zavod za spomeniško varstvo v Ljubljani mi je že vrnil sliko in grb s pojasnilom, da pri nas dosegljivi leksikoni ne zaznamujejo *»Bilgerjev kot patricijev«*, da je edina pot — na Bavarsko! Vse kaže, da je »grb« — izdelek kakšnega prevnetega častilca najčešče imenovanega *»očeta Savinjskega hmeljarstva«* — Josipa Bilgerja.

Kdo in kaj je torej bil Josip Bilger?

Kdorkoli je doslej *»pisal«* o njem, je bil izročen na milost in nemilost ustnemu izročilu ali posrednim *»dokazom«*. Nesporno drži le tole: V knjigi mrtvih je zapisano, da je *»Josef Bilger«* umrl 25. marca 1894 v *»Pletrovič 8«*, na *»influenci«*, star 64 let, in da je bil pokopan v Žalcu 27. marca. Drugih verodostojnih listin doslej nisem ugotovil.

Na sedanji številki 8 v Petrovčah je družina Stanka Jelovška, ki pa — kakor mi je nedavno izjavil — ne ve prav ničesar o kakršni koli sledi za pokojnikom.

Ugotovil sem, da je Josip Bilger imel dvoje hčera, vendar natančnejših nespornih podatkov o njima ni.

Kakor vse kaže, Josip Bilger ni zapustil za sabo ničesar — pismenega. Kdor (in karkoli) ve drugače, naj mi (kakorkoli) sporoči prek Celjskega tednika. Mimo lastne hvaležnosti mu zagotavljam tudi avtorstvo!

— 2 —

— 3 —

O ZDRUŽITVI ZAVODOV ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V CELJU

SMO ZA ALI PROTI - ČEMU?

Pred nedavnim je bila dokaj jasno sprejeta že ne več tako sveža ideja o združitvi delavske univerze, zavoda za poučevanje tujih jezikov, združenja študijskih centrov višjih šol, zavoda za napredek gospodinjstva in del zavoda za napredek gospodarstva v Celju. Tako naj bi nastal močan zavod za izobraževanje in vzgojo odraslih. Po zadnjih informacijah pa smo zvedeli, da od tega ne bo nič. Ker pa je razumljivo, da tako izobraževanje kot vzgoja odraslih v razdrobljenih ustanovah vedno znova utrpita tako na kakovosti kot obsežnosti, smo povprašali predstavnike treh ustanov (delavske univerze, zavoda za poučevanje tujih jezikov in združenja študijskih centrov višjih in visokih šol) o koristnosti in realnih možnosti za ali proti združitvi.

Jure Jug (direktor delavske univerze Celje): Združitev bi bila smotrna ob uresničitvi pogojev — prostorov in financ — ter zagotovitvi, da gre za novo obliko in vsebino in ne le iskanje olajšav prispevkov pod firmo DU. V drugih republikah so delavske univerze ustanove s široko izobraževalno ter vzgojno dejavnostjo vse od verificiranih šol s stalnimi predavatelji do prirejanja raznih kulturno umetniških razstav. Prav zato so prizadevanja, da se celo sedanjo dejavnost DU zoži (tako slišimo), neprimerna ali brez posluha za potrebo izobraževanja in vzgoje odraslih.

Pojem družbeno-ekonomske vzgoje odraslih je v praksi tako ozko pojmovan, čeprav vemo, da je težko določiti, kje se začenja in kje končuje. Skala pa je široka: od opismenjenja pa vse do medsebojnih odnosov. Toda prav to zadnje običajno zvočeni in delo ostaja v mejah izobraževanja. DU so bile ustanovljene za pomoč samoupravljavcem. Od takrat pa je poteklo že dobro desetletje in danes že osnovne šole vpletajo v učni program osnove samoupravljanja. In kje je naša hiba. Izobražujemo zgolj in to predvsem upravljalca in ne občana; vzgajamo pa ne! Je torej čudno, če proizvajalec glasuje za višanje cen lastnim proizvodom, kot občan pa negoduje zaradi višanja cen. Polovičarski smo in odraslim dajemo premalo možnosti, da bi spoznali čim več.

Če bi združitev bila vsebinska sprememba in okrepitev DU, potem bi vsekakor to dajalo možnosti za iskanje novih poti izobraževanja in vzgoje odraslih ter bi pomenilo bistven napredek pri oblikovanju zavesti občana v vsej širini (upravljalca kot potrošnika!).

Mirko Vivod (direktor zavoda za poučevanje tujih jezikov): Sem za združitev. Razcepljene sile bi združili, pod novim okriljem pa bi pridobili z zmernejšimi dajatvami. Naše cene bi postale znosnejše in priliv bi bil večji. Vsekakor se mi zdi smešno, da sedaj tako DU kot mi vabimo na jezikovne tečaje. Menim pa, da nova ustanova ne sme pomeniti prostor za odpiranje novih nepotrebnih delovnih mest.

Viktor Čop (direktor združenja študijskih centrov višjih in visokih šol): Če že govorimo o združitvi, je jasno, da se srečujemo z ukinitvijo obstoječih ustanov, z novim programom dela, s skupnimi prostori, novim kadrom in vprašanjem financ. Spremeniti le naslov, je brezpredmetno. Nova ustanova bi zahtevala nov, popolnejši program in novo notranjo organizacijo.

Nov zavod bi moral imeti lastne osnovne prostore in vsaj nekaj svojih učilnic — dosedanja razbitost ne bi najbolje ustrezala. In kader? Program bi narekoval novo organizacijo in sistematizacijo. Pri tem pa ne bi smeli reševati socialnih primerov. Združena ustanova bi morala imeti močno jedro strokovnjakov.

S financami pa imajo nekateri že sedaj težave. Nekako gre pri tistih oblikah izobraževanja, ki so v ozkem interesu koristnika ali delodajalca. Problematično pa je kritje stroškov za izobraževanja, ki so predvsem interes družbe (torkova tribuna, šola za starše, za življenje . . .). Tu se srečujemo premočno z navado prosjačenja sredstev in odvisnosti od dobre volje posameznikov. To pa ne omogoča niti solidne osnove niti dolgoročnega plana dela.

Za naše združenje menim, da zaradi medobčinskega značaja ne sodi v to tipično občinsko ustanovo. Združitev bi nam bila zanimiva predvsem zaradi zmanjšanja družbenih prispevkov (od 108 na 17 odstotkov!), posebej še zato, ker bomo že prihodnje leto prešli na ekonomske cene.

•

Torej številni razlogi, ki govore za in proti. Predvsem pa čudovita heterogenost kljub skupnemu značaju. Ime pač ne bi smelo biti važno, saj je vsa dejavnost dejansko dejavnost izobraževanja in vzgoje odraslih, ki bi v okrepljeni ustanovi vsekakor lahko marsikaj perspektivneje reševala kot doslej. Prav tako ne more biti bojazni, da bi kdorkoli izgubil na renomeju. Ker gre torej za koncentracijo strokovnega dela in strokovnega kadra, bi nazivi ne smeli biti ovira, še manj pa osnova za odločitev, ki danes govore za in jutri proti združitvi.

J. K.

IZ CELJSKEGA MUZEJA

STEKLEN LIKALNIK

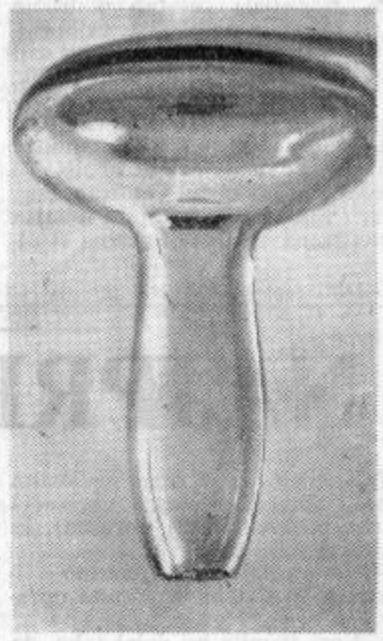

Nenavaden, steklen predmet v celjskem muzeju. Kdo neki bi si mislil, da je ta predmet nekoč služil likanju. In vendar je bil do nedavnega še v rabi. Njegova starost presega stoletje. Za likanje preproste obleke ga niso uporabljali, saj na debelem lodnu, trdem lanenem platnu in grobi raševini ne bi mogli z njim prav gotovo izravnati nobene večje gube.

Likalnik je iz prozornega stekla. V sredi je votel. V prostornino so namreč vlivali vročo vodo, ki je razgrela debelo plast stekla, podobno kot razgreje žareče oglje železo. Potem je bilo treba prijeti s cunjo za ročaj in počasi, z največjo previdnostjo gladiti zmečkane dele.

Likalnik je unikat, saj ga nimajo v nobenem drugem muzeju (tudi raziskovalci starih steklarn in nekdanjih steklenih izdelkov doslej še niso poznali te nenavadne funkcije stekla), našli pa so ga celjski muzealci pri delu na terenu, na samotni kmetiji, visoko nad Vitanjem, v bližini Rakovca.

To je še danes svet gozdov. Nenavaden s svojimi orjaškimi macesni nad visoko travo! Tu stoji malo naselje s posivelimi streharni hiš, ki je ostalo od nekdanjega »glažutarskega Rakovca«. To so hiše delavcev v steklarni — mojstrov talilcev, oblikovalcev, drvarjev, kurjačev, nabiralcev in drobilcev kamenja, vmes pa so tu in tam ohranjeni temelji nekaterih stavb. Več poslopij steklarne je namreč odnesla Hudinja, podivjana že ob izviru.

Steklo, ki so ga izdelovali v Rakovcu, so nosili s hriba v dolino v koših. Prodajali so ga doma, pa tudi preko Trsta v Italijo, Grčijo, Turčijo, Malo Azijo in Egipt. Izdelovali so vse vrste izdelkov, ki jih je zahteval tedanji »potrošnik«. »Formmaherji« so prilagajali oblike lesenih kalupov posameznim funkcijam, »magistri vitriarii« so jim dajali dokončne oblike s svojimi izdihi zraka.

Koliko steklenih posod — steklenic, steklenička, kozarcev, kozarčkov, obtežilnikov in likalnikov je nastalo na Rakovcu v času delovanja »glažute«? Prav gotovo ogromno!

M. M.

OBČINSKI PRORAČUN MED SCILO IN KARIBDO

ŠTORSKA ŠOLA - V ZRAKU?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kako pereče je vprašanje osnovnega šolstva v Štorah, kažejo skrajno neurejene razmere, v katerih se uči blizu sedem sto učencev. Glavno poslopje, zgrajeno leta 1875 za tovarniške potrebe, že samo po sebi neustrezno za šolo, se je v devetdesetih letih svojega obstoja tako izrabilo, da ga ni mogoče več imenovati zgradba, ampak prej razvalina z videzom šole. Pred časom so morali okrepiti tla enega od štirih razredov z lesenim tramom, ker bi se sicer vdrla. Okenski okviri so napol strohneli. Kloaka se brez pretočne jame odteka v odprt jarek in odtod naravnost v Voglajno. Učila propadajo po razredih, ker ni prostora, kamor bi jih lahko spravili. Tudi v provizoriju, ki ga je pred leti zgradila železarna iz lastnih sredstev, so razmere vse prej kot ugodne. Zaradi tankih sten in slabih peči je bila letošnjo zimo po razredih temperatura tako nizka, da so morali prekiniti pouk. »V takšnih razmerah,« meni upravnik štorske osnovne šole, tovariš Milan Štraus, »je sodoben, kvaliteten pouk nemogoč. Že petnajst let takole životarimo. Z začasnimi ukrepi ne moremo rešiti ničesar več — poslopje razpada. Štorska šola je najbolj pereč problem negospodarskih investicij v celjski občini.«

Tudi na zboru volivcev so prejšnji teden v Štorah živahno razpravljali o vprašanju nove šole in v zvezi z njim kritično ocenili letošnji osnutek občinskega proračuna. Pogrešali so predstavnika občinske skupščine (pa tudi svoje poslance) in sklenili, da bodo v posebni spomenici, naslovljeni na občinsko skupščino, pojasnili svoje stališče glede letošnjega proračuna in sredstev za novo šolo.

Štorska železarna je poleg drugih prostovoljnih prispevkov za potrebe celjske občine nakazala v zadnjih treh letih še devetdeset milijonov dinarjev za gradnjo šol, od tega posebej 45 milijonov za štorsko šolo. Letos pa zaradi obveznosti, ki izhajajo iz rekonstrukcije in stanovanjske izgradnje, ne bo imela sredstev za kakršne koli prostovoljne dotacije. Načrti, ki jih pripravlja projektivni biro v Murski Soboti — za dva milijona ceneje kot v Celju! — bodo ob koncu marca gotovi.

Od kod dobiti 160 milijonov, potrebnih za letošnjo prvo fazo gradnje nove štorske šole?

Na oddelku za družbene službe pri občinski skupščini v Celju so nam pojasnili: »Nobenega dvoma ni, da je štorska šola najbolj pereč problem negospodarskih investicij v celjski občini, kar so občani potrdili tudi na zborih volivcev in ji s tem priznali prioriteto. Seveda je razpoložljivih sredstev za prvo fazo gradnje, ki naj bi se pričela ob koncu aprila ali v začetku maja, premalo. Kljub temu lahko upamo, da bomo z gradnjo štorske šole letos pričeli. Pri tem je pač računati predvsem s sredstvi v okviru 1,5 % od bruto osebnih dohodkov, ki naj bi jih prispevale delovne organizacije od 2,5 %, namenjenih za izobraževanje kadrov.«

Tako morebiti štorska šola le ne bo ostala v zraku, ampak bo pričela rasti tam, kjer so ji že določili lokacijo — na Lipi.

B. W.

PISMO IZ OFFENBACHA

Članki o kulturnem škandalu v Celju v 6. in 7. številki vašega lista so me vzbodbudili, da se oglašam.

Kot redni bralec vašega lista v tujini se vprašujem, kam je prišla v Celju kultura? Ali je postala tržni artikel ali mogoče celo privilegij nekaterih?

Ob samem škandalu vprašam le, koliko kulturno prosvetnih organizacij, okrajnih svetov, občinskih svetov, sekcij in kaj vem, kako se še imenujejo, imate, da ni bilo mogoče organizirati Prešernove proslave? Ali jih je mogoče premalo? Potem dodajte vsaki teh organizacij še koordinacijski organ! Čim več jih je, tem težje je najti krivca! Če k temu dodam še izjave onih, ki jih prinašate v 7. številki, so to pravi ocvirki odgovornosti do kulture. Vsakdo odriva krivdo s svoje organizacije na neko drugo. Slabosti porajajo princip množičnosti (ker ni krivca — posameznika), če pa bi priobčili članek o veličastni proslavi, bi bilo seveda vse v najboljšem redu in imena bi bila vidno natisnjena.

Nehote se človeku vsiljuje nekaj vprašanj.

Ali so še kulturni delavci tisti, ki ne znajo organizirati Prešernove proslave, za katero se nekateri celo ponujajo, kot želi nekdo naglasiti? Vprašujem se, kaj celjski kulturniki delajo! Pišete o manjkajočih 50 tisočakih za kritje stroškov proslave. V čem pa so bili ti stroški, če se sodelavci ponujajo? Gotovo so to stroški kurjenja dvorane in razsvetljave itd. Ali lahko verjamete, da ne bi mogli zbrati teh borih 50 tisočakov po celjskih kolektivih? Le kdo naj bi jih zbral? Kulturni delavci ne, saj kakor je nekdo rekel, je denarja dovolj. Na koncu naj bi dala startni znak politična organizacija — SZDL. Zakaj ne raje na primer okrajni komite Zveze komunistov (namenoma izpišem, da ne bi kdo zamenjal ZK s kakšno novo organizacijo, na primer Zvezo kulturnikov).

Prav, škandal se je rodil, kaj pa posledice? Sramote ni mogoče izbrisati z nobenimi izjavami, kakor so: mi ne, ampak ona organizacija ali pa oni svet.

V št. 7 objavljate na 10. strani žrtve prometa. V petih primerih od devetih je bil vzrok vinjenost. V večini primerov odvzamejo takim voznikom vozniško dovoljenje, ker niso sposobni upravljati vozila. Kaj pa je z nekom, ki ni sposoben organizirati proslave?

Za bodoče finančno kritje takih proslav vam predlagam rešitev. Občina naj uvede 500 odstotni pribitek na alkohol. Do takrat, da se bodo ljudje odvadili pitja, boste dobili letno dovolj denarja za proslave, mogoče še celo za kakšno novo šolsko poslopje.

Toliko vam pišem v zvezi s tem, da boste vedeli, da tudi v tujini budno spremljamo dogajane doma, čeprav vsakokrat ne reagiramo na tak način.

Vaš bralec
Jože GORJAN

PRIPIS UREDNISTVA: S pismom našega bralca Jožeta Gorjana iz Offenbacha v Zapadni Nemčiji se povsem ne strinjamo. Sodimo namreč, da je članek v 7. št. CT dovolj nedvoumno pokazal, kdo nosi krivdo za ta neljubi »dogodek«. Zato ne moremo soglašati s tem, da bi bili krivi kar vsi kulturni delavci, še zlasti ne tisti, ki so s svojimi izjavami zadevo pojasnili.

V Narodnem domu bo 27. marca republiška revija mladinskih pevskih zborov. Na dveh koncertih bo nastopilo 14 mladinskih zborov iz osnovnih šol, 3 dekliški zbori, trije mešani zbori z gimnazij in en mešan mladinski zbor mariborskih strokovnih šol.

Mladinski pevski zbori bodo med seboj tekmovali. Trije ali štirje, ki bodo dosegli po kvaliteti najvišjo raven, bodo nato zastopali Slovenijo na zveznem tekmovanju. To tekmovanje je po vrsti prvo, na katerem nastopajo samo mladinski zbori.

V času tekmovanja bo tudi posvetovanje glasbenih pedagogov iz Slovenije s predavanji o glasbeni vzgoji na osnovnih šolah. Obravnavali bodo stanje in probleme te vzgoje na šolah. Na celjskem učiteljišču bo obenem tudi razstava zapiskov, zbirk in raznih eksponatov, ki so vsebinsko vezani z glasbenim poukom.

Zanimanje za revijo je med glasbenimi delavci izredno. Tako so se poleg slovenskih pedagogov prijavili tudi glasbeni pedagogi iz drugih republik. Zato bo organizator revije dal v široko prodajo vstopnice šele po 20. marcu, ko bodo znane že vse prijave iz drugih krajev.

OKRAJNA REVIJA V ŽALCU

MLADINA JE PELA

V nedeljo je bila v dvorani Hmeljarskega doma v Žalcu okrajna revija mladinskih pevskih zborov. Nastopilo je enajst zborov iz celjskega okraja, ki so si priborili pravico do sodelovanja na lanskoletnih občinskih revijah. Škoda je le, da se revije niso udeležili zbori iz velenjskega in šmarskega območja, čeprav so nekateri imeli pravico do sodelovanja in so njihovi občinski sveti bili obveščni o nastopu.

Enoglasna ugotovitev poslušalcev in žirije je bila, da mladina poje z navdušenjem. In če je tako, poje lepo in na dostojni višini. Taka pa je bila tudi nedeljska revija, ki je bila v povprečju na visoki ravni, saj ni bilo zbora, ki bi njegovo sodelovanje na tej pevski manifestaciji kvalitetno ne bilo upravičeno. Od točke do točke so zbori predstavljali dokaj solidno pevsko kulturo v pisanem sporedu domačih in tujih avtorjev mladinske zborovske literature.

Na reviji niso tekmovalno določali vrstnega reda zborov, pač pa je strokovna žirija podala le oceno posameznih nastopov. Med najuspelejše sodijo prav gotovo nastopi mešanega mladinskega zbora celjske gimnazije pod vodstvom Egona Kuneja, otroškega zbora II. osnovne šole pod vodstvom Eda Goršiča, mladinskega zbora osnovne šole iz Krškega pod vodstvom Jožeta Klepca in obeh ženskih zborov celjske pedagoške gimnazije pod vodstvom Daniela Gruma in Mitje Žniderščiča.

Za republiško revijo, ki bo 27. marca v Celju, se do roka prijave ni prijavil noben mladinski zbor A kategorije iz celjskega okraja. Zato je žirija z okrajne revije prijavila na republiško revijo mladinski zbor iz Krškega. V B kategoriji bosta celjski okraj zastopala mešani mladinski zbor gimnazije in ženski zbor pedagoške gimnazije.

Ob koncu pa še nekaj. Kljub temu, da na reviji ni nastopil noben domač zbor, so Žalčani v kar lepem številu napolnili dvorano. Videti je bilo, da si domačini takih prireditev še želijo, saj je bila ta skrbno pripravljena in na dostojni ravni.

čd

TA MESEC NA PLATNU

Ameriški barvni film Dr. Jerryja čarobni napoj je treba predstaviti že samo zaradi Jerryja Lewisa, ki ga danes štejejo med najoriginalnejše ameriške filmske ustvarjalce. Kajti njemu se je v veliki meri posrečilo obnoviti in duhovito, ustvarjalno nadaljevati tradicije tako imenovane »komedije nesmisla«. To je tista filmska zvrst, ki so jo izredno razvili nepozabni komiki ameriškega nemega filma. Življenjska, umetniška pot Jerryja Lewisa se ni začela z nastopanjem v filmih, pač pa v gledališču, radiu in televiziji. Jerry se je takoj posvetil obnovi ameriške filmske komedije in jo je kvalitetno osvežil z elementi satire, tako da ga danes poznavalci ameriškega igralstva priznavajo za najboljšega komika ameriškega povojnega filma. Njegove ustvarjalne domislice so aktualne, so veren odraz značilnosti človekovega življenja ameriške sedanjosti. V zadnjih filmih, kjer je Lewis igralec, režiser in producent, prevladuje v njegovih umetniških dosežkih težnja po humanizmu in realizmu. Med njimi je tudi nad vse priljubljeno delo, ki ga bomo ta mesec gledali — Dr. Jerrôja čarobni napoj.

Vsebina je dokaj nenavadna. Profesor kemije Kelp ima mnogo značilnih, čisto človeških, profesorskih lastnosti — ves sključen je, neurejen in skoraj slep. Pri svojem delu, ki je v znamenju neprestanih eksplozij, je neutrudljiv. Ker zaradi množice eksperimentov ogroža varnost univerzitetnega poslopja, ga sklene rektor univerze zamenjati z novim profesorjem, ki bo pri poskusih zmernejši, kot človek pa lepši in bolj privlačen. Kelpa ta novica prizadene. Zapre se v svoje laboratorije in končno odkrije čudežno pijačo, ki ga za nekaj ur spremeni v povsem drugačno osebo, v modnega gizdalina, pravega Don Juana po ameriški modi. Profesor Kelp začne živeti dvojno življenje.

J. V.

Olajšave višinskih kmetov

NA SEJI OBCINSKE SKUPSCINE SMARJE PRI JELSAH SO ODBORNIKI RAZPRAVLJALI O PRISPEVKIH IN DAVKIH OBCANOV — KMETOVALCEV, KATERIH OBDELOVALNA ZEMLJA LEŽI V HRIBOVITIH PREDELIH.

Posebna komisija je v preteklih dneh pregledala celotno podrčje ter ga razdelila na okoliše. Odborniki so po predlogu, ki so ga na seji nekoliko spremenili, sprejeli odlok, da kmetovalci v četrtem — višinskem okolišu ne bodo plačevali davkov. V Šmarski občini je mnogo predelov, ki spadajo v ta okoliš. To so področja ob Boču, Veternik, Log, predeli Rudnice in nekatera manjša območja, na katerih ni možna strojna obdelava in od katerih so tržišča zelo oddaljena.

Pri tem je zanimiva ugotovitev, da kmetovalci neradi slišijo o odpisu davkov, ker se drugače ne čutijo lastniki zemlji. Odbornik Trebša se je med razpravo dotaknil tudi življenja teh kmetovalcev in menil, da bi bilo krivično, če bi družba od teh kmetovalcev še v bodoče zahtevala posebne dajatve, ker je življenje v tem okolišu težko. Tako na primer morajo zaradi višinskih leg njive kopati, gnojila in pridelek pa s koši znesti domov.

Odborniki so razpravljali tudi o gozdnih dajatvah ter sprejeli sklep, da bodo odslej lastniki plačevali le 3 odstotni davek, ki ga predpisuje zveza, medtem ko bodo ostale dajatve določevali po količinah posekanega lesa. Med razpravo so kritično ocenili poslovanje Gozdnega gospodarstva, ki ustvarja previsoko akumulacijo s prodajo lesa, saj so odkupne cene od prodajnih tudi do trikrat nižje.

Na seji so odborniki med drugim obravnavali tudi bonitete nekaterih obrtnih dejavnosti, ki zaposlujejo vajence. Odborniki so med razpravo menili, da so vajenci za obtnike najcenejša delovna sila, saj prejemajo majhna sredstva za plačilo, ustvarjajo pa kot nekvalificirani ali polkvalificirani delavci precejšen dohodek.

Odborniki se niso strinjali z mnenjem nekaterih obrtnikov, ki trde, da upada obrt zaradi tega, ker morajo obrtniki plačevati prevelike dajatve za vajence. Občinska skupščina bo v bodoče nudila olajšave le deficitarni, predvsem storitveni obrti.

j. l.

IZ RAZGOVORA Z MIRKOM VRECKOM, SEKRETARJEM OBCINSKEGA KOMITEJA ZKS V ŠENTJURJU

NAJPREJ KADROVSKI PROBLEMI

Naš sodelavec je pred nedavnim obiskal novo izvoljenega sekretarja in mu postavil nekaj vprašanj, ki zanimajo naše bralce.

— Katera naloga je trenutno najvažnejša, ki naj bi jo komite opravil?

— Novi komite bo delal tako, da bo izkoristil izkušnje in dobro zastavljeno delo starega komiteja, osnovno napotilo pa mu bodo naloge in smernice VIII. kongresa ZK, ki je naloge še konkretneje nakazal.

Novi komite si bo moral prizadevati, da bo sleherni komunist s svojim osebnim vzgledom, prizadevnostjo in usmerjevalno vlogo prispeval k še večji aktivnosti delovanja samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah, kot tudi v najširših samoupravnih institucijah v občini.

— Čemu bi morali komunisti v prihodnjem obdobju posvetiti posebno pozornost?

— Zasledovati in skrbeti bi morali za čim hitrejše reševanje kadrovske problematike in v bodoče posvečati več razprav raznim ekonomskim pojavom. Pri tem bi morali komunisti v okviru organizacije ZK priti do jasnega stališča, kako naj v posameznih primerih delujejo.

F. Senica

SEJA OBCINSKE SKUPSCINE MOZIRJE

PRISPEVKI IN DAVKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti znaša za uslužnostno obrt 15, za proizvodno obrt pa 20 odstotkov. Osebe, ki se pretežno bavijo s kmetijstvom ali pa so socialno zavarovane in opravljajo kakršnokoli gospodarsko dejavnost kot postranski poklic bodo plačevale pavšalni prispevek od obrtne dejavnosti v znesku, ki se giblje od 4.000 do 70.000 dinarjev. Zavezanci, ki dobivajo dohodke od oddajanja opremljenih sob turistom in potnikom preko turističnih organizacij oziroma društev plačajo za vsako prenočitev od postelje 20 dinarjev, zavezanci, ki pa imajo dohodke od celotnega pensiona, razen prenočišča še 80 dinarjev. Davek na dohodke od stavb je predpisan v višini od 500 do 2.000 dinarjev. Davek na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic pa temelji na osnovi progresivne lestvice: pri osnovi do 250.000 dinarjev 30 odstotkov, do vrednosti nad 1 milijon pa 70 odstotkov.

Davek na tujo delovno silo znaša od izplačanega osebnega dohodka 4 odstotke. Letni pavšalni znesek davka na dohodek, dosežen z uporabo dopolnilnega dela drugih, pa znaša od 10.000 do 25.000 dinarjev; tega davka pa so oproščeni kmetje, ki nimajo dovolj lastne delovne sile, ker so izgubili člane družine v NOB ter vojni in mirovni vojaški invalidi z nad 50 odstotno invalidnostjo.

Občinski prometni davek od maloprodaje industrijskega blaga znaša 6 odstotkov. Gostinska podjetja in njihovi obrati, ki imajo na hrani nad 20 abonentov, plačujejo polovico nižji občinski prometni davek od alkoholnih pijač kot tisti, ki imajo na hrani do 20 abonentov.

—er

Več pomoči mladini

Na prvi seji občinskega komiteja ZKS v Šmarju pri Jelšah so komunisti razpravljali o vlogi in delu komunistov z mladino. Delo z mladino ni sistematično, poleg tega pa je komite ugotovil, da zaradi preslabe podpore komunistov in drugih občanov upada število mladine v raznih organizacijah. Porazno je tudi dejstvo, da vzgajajo z organiziranim delom približno le četrtino mladih ljudi, ostala mladina pa je izven vsakega organiziranega dela. Komite je sklenil, da morajo komunisti posvetiti več dela mladini na terenu in v delovnih organizacijah.

j. l.

LAŠKI KANDIDATI

Občani laške občine so že določili kandidate za spomladanske skupščinske volitve. Za republiški zbor bodo kandidirali Rudi Grosar, Stane Požun in Tone Zupančič. Kandidata za socialno-zdravstveni zbor sta Vera Manfreda in Branko Martinović, medtem ko bosta za organizacijsko-politični zbor kandidirala ing. Helena Vodovnik in Tone Obrovnik.

Za občinski zbor so občani laške občine predlagali naslednje kandidate: Alojza Kranjca, Hinka Wimerja, Marto Laznik, Anico Mladovan, Antona Mlakarja, Stanka Zelča, Franca Iglarja, Vilka Krajnca, Jožeta Santeja, Franca Romiha, Antona Lipovška, Draga Lončariča, Jožeta Stopiča, Antona Pertinača, Franca Medveda, Antona Oblaka, Janeza Goriška, Friderika Rajha, Miho Prosena, Martina Drnovška, Alojza Stucina, Karlo Aleksencev, Petra Rovana, Mavricija Jevševarja, Erno Klenovšek, Franca Žnidaršiča, Miho Freceta, Dominika Jerana, Eriko Sevšek, Janka Ferlica, Ivana Kosema, Slavka Skoporca in Stanka Medveda.

V zbor delovnih skupnosti pa bodo kandidirali: Tatjana Preščak, Jože Stanič, Amalija Kolavti, Ivanka Trupi, Franc Peterkovič, Miro Strel, Vinko Peklar, Slavko Skalič, Rade Miškovič, Jože Potušek, Franjo Jelen, Alojz Kajtna, Franc Kajtna, Avgust Pinter, Pavel Lešnik, Adolf Mikše, Marija Kovač, Antonija Janjatovič, Jožica Stopar, Maks Klemenčič, Daniel Hočevar, Franca Vižnikar, Jože Lipovšek, Stane Gregorčič, Rado Ribič, Marica Zupan, Mirko Krajnc, Hinko Medved in Alojz Glavan.

Ob tej priložnosti so na minulih zborih volivcev ustanovili tudi tri krajevne skupnosti in sicer za območje Marija Gradca, Vrhovega in Jurkloštra, tako da je v občini Laško zdaj že pet krajevnih skupnosti.

T. K.

Planina nad Šentjurjem je, kot pravimo, odročen kraj, vendar jo urejena cesta približa. Življenje v tem kraju, ki je v zimskih dneh podobno krajem, katerih prebivalci prezvajajo v dolini, zaživi šele popoldne in zvečer. V resnici pa je življenje na Planini razgibano tudi pozimi, ker ga poživljajo razne prireditve. Foto: J. Sever

NEVSAKDANJA, GRENKA ZGODBA...

MOJA AMERIKA: KRUH IN KRIVICA

Moja zgodba je pravzaprav že stara. Toda krivica nikoli ne zastari, zato vam želim povedati nekaj o življenju »Amerikanca«, ki je pred 55 leti odšel preko luže v novi svet.

V tistih dneh, pred 55. leti, sem jih štel četrt stoletja. Moja mladost je bila ena sama bolečina, ena sama žalost; mladost, ki ni vsakomur prisojena. In ko sem se odpravljal v širni svet, sem si dejal: »Takole za leto, dve odidem, da zaslužim kaj več!«

Vprašali boste, o kom teče beseda. In zaupali vam bomo, dragi bralci. Gotovo že poznate znanega Amerikanca, ki že nekaj let živi v Šempetru v Savinjski dolini. To je **Jakob Goršek**, znan prijatelj mladih ljudi, kajti težko in krivic polno življenje je v njem budilo hotenje po pravici in začuda oblikovalo veliko razumevanje za svet in hotenja mladih.

Še to: čez štiri mesece bo slavil 80. rojstni dan — častitljiva leta za človeka, ki vso svojo mladost ni poznal sreče, niti veselja, človeka, ki je dolga leta daroval tujini, človeka, ki je na večer svojega življenja moral vložiti vse sile, da bi uveljavil nekaj svojih prigaranih pravic.

Jakob je bil torej med tistimi, katerih usodno pot s trebuhom za kruhom je opisal Ivan Cankar v »Kurentu«.

Kaj vse ni premeril v iskanju za kruh! Pot ga je vodila od Mehiške meje do Kanade, od State Washingtona do Kalifornije, od mladosti do večera svojega življenja, ki ga preživlja sam v bližini svojega rojstnega kraja. Bolj ali manj nestalni sreči in trdemu garanju je sledila velika kriza 1932. leta. In takrat se je rodil vzrok za veliko krivico, ki so jo storili našemu domačinu Jakobu.

Ko sem ga povprašal za zdravje, je odvrnil: »Zdrav sem, zdrav, čeprav si nalagam osmi križ. Le krivica me neznosno boli, tu, tu notri.« In potrkal je na svoje srce. »Moje noči so skoraj brez sna. Premišljujem in znova premišljujem.«

»Ko sem se po več kot štiridesetih letih ameriškega državljanstva pritožil na ameriško državno pravobranilstvo, ker sem se čutil »ogoljufanega«, so mi po domače odgovorili: »Ničesar ne moremo storiti, to je tvoja privatna zadeva!«

Toda začnimo v ranih letih. Še prej sem povprašal, naj mi pove recept, kako doživiš 80 let. Dejal je: »Ni recepta. Trdo sem delal in bil sem zmeren. Sam sebi se čudim, da sem doživel toliko let. Moja mladost je bila ena sama črna senca in samo moja mati je edini svetal spomin.«

»Oče je bil tesar in mizar, družina pa se je naglo množila in kmalu nas je v enem samem prostoru, ki je služil za delavnico, kuhinjo in spalnico, bilo 12 otrok. Kar pomnim, je oče sleherni vinar odnesel v krčmo, domov pa prinašal slabo voljo, mržnjo do žene in otrok ter neizbežen, surovi tepež.

Kako smo sploh preživeli tista otroška leta, mi še danes ni jasno. Vem le, da je mati šivala za bližnje in daljne sosede in da je bil v hiši praznik, kadar nam je pazljivo rezala kruh, ki ga je dobila za svoje delo. Od 12 je več kot polovica otrok pomrlo v ranih letih. Ne bom pozabil bratca, ki je bil rahitičen in je pri treh letih hodil samo po vseh štirih. Vedno znova je prilezel do očeta in ga gledal z željo, da bi ga dvignil k sebi. Oče pa je običajno samo stegnil nogo in bratec se je odkotalil po sobi ter po slabotnem vekanju znova začel lesti k usodni nogi.

S 14 leti sem vstopil v uk v keramični tovarni v Gotovljah. Dandanes je ni več. Nekega dne so prihiteli ljudje v tovarno in mi dejali, da oče teka s sekiro za mamo. Brez uma sem tekel domov in ker sem trepetal za mamo, nisem pomislil na posledice. Ko me je oče zagledal, je odvrgel sekiro in se zagnal za mano. Dohitel me je v izbi, stisnil v kot in pričel daviti. Da živim, se lahko zahvalim žal samo alkoholu. Pijanemu očetu je spodrsnilo in tako sva skupaj padla.

Boli me, da je bilo tako, a vendar me ni sram tega povedati. To vem zagotovo, da nihče od nas preživelih otrok ni segel po alkoholu, čeprav govore, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Trdo in potrpežljivo smo se prebijali skozi življenje.

V Gotovljah sem se torej izučil in ko sem dopolnil 24 let, me je zgrabila mrzlica, da bi poromal v novi svet in si poiskal boljšega zaslužka. Tu, v starem svetu se je pripravljala nevihta. Bližala se je prva svetovna vojna in vse težje je bilo za delo in kruh. Z mamo sva se dogovorila, da bom ostal na tujem leto ali dve in sanjaril sem, kako se bom vrnil zdrav in bogat, ne da bi slutil, da se bom za pol stoletja poslovil od svojih domačih, od domačih krajev ter pustil svoje življenje v nemirnem svetu onstran luže.

Dolga leta se nisem mogel ustaliti. Zagrabil me je val nemira, kot tisoče drugih. Bili smo delovna sila, ki je iskala boljši zaslužek in če je samo zaslutila, da je tisoče in tisoče kilometrov vstran bolje, že smo zgrabili svoje cule in potovali ter se vdinjali. Vedno sem iskal zaposlitev s svojim poklicem, a mnogokrat sem se moral zadovoljiti s priložnostnimi deli in izkoriščanjem. Bil sem skromen in od pičlih dohodkov, ki sem jih dobival, sem po možnosti prihranjeval ter pošiljal domov. Toda za mano sta že bili dve leti, teklo je peto in deseto leto in skorajda ni bilo več države, ki je ne bi poznal. Bil sem v Trontonu, v Pensilvaniji, Illinoisu, West Virginiji, State Washingtonu, Mehiki, Oregonu, Kaliforniji, Spoznaval sem bogati smeh in bedo ameriškega raja. Spoznaval sem številne vrste gline in številne načine obdelave materiala, za katerega sem imel že dovolj izostren čut prstov. In potem se mi je nasmehnila drobna sreča v Oregonu.

(Nadaljevanje prihodnjič)

J. Klančnik

TV PROGRAM OD 14. DO 20. MARCA • TV PROGRAM OD 14. DO 20. MARCA • TV PROGRAM OD 14. DO 20. MARCA • TV I

NEDELJA, 14. MAREC:

10.00 kmetijska oddaja (Zagreb); 10.45 na črko, na črko — ponovitev (Beograd); 11.30 film za otroke »Lassie« (Zagreb); 13.00 Helsinki — svetovno prvenstvo v hokeju — srečanje med moštvoma Švedske in ČSSR (Evrovizija); 16.30 Helsinki — svetovno prvenstvo v hokeju — srečanje SZ in Kanade (Evrovizija); 19.00 svetnik — serijski film (Ljubljana); 20.00 tv dnevnik (Beograd); 20.45 vabilo na quiz — zab. glasbena oddaja (Zagreb); 22.00 poročila (Beograd).

Na kanalu 9 — Sljeme:

11.30 film za otroke (Zagreb); 19.00 golo mesto — serijski film (Beograd); 22.00 včeraj, danes, jutri (Zagreb).

PONEDELJEK, 15. MAREC:

11.40 TV v šoli — prosti pad (Ljubljana); 15.20 ponovitev šolske ure (Ljubljana); 16.40 Ruščina na TV — 44. lekcija (Ljubljana); 17.10 Govorimo angleško — 21. lekcija (Ljubljana); 17.40 Francozi pri vas doma (Beograd); 18.10 risanke (Zagreb); 18.25 napoved in TV obzornik (Ljubljana); 18.45 kuharski nasveti (Ljubljana); 19.15 tedenski športni pregled (Beograd); 19.45 rezerviran čas (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.35 moments musicaux (Zagreb); 20.45 Zora Dirnbach — »Ti dolga, dolga pot« — TV drama (Zagreb); 21.45 poročilo s V. kongresa ZK Crne gore (Beograd); 22.05 TV obzornik (Ljubljana).

Na kanalu 9 — Sljeme:

18.25 informativna oddaja (Zagreb); 18.45 odkritja — poljudnoznanstvena oddaja (Beograd); 19.45 rezerviran čas (Beograd); 22.05 informativna oddaja (Zagreb).

TOREK, 16. MAREC:

Posebni program pred pričetkom V. kongresa ZKS (Ljubljana).

SREDA, 17. MAREC:

9.00 V. Kongres ZKS — prenos do 13.00 (Ljubljana); 15.30 V. kongres ZKS — reportaža (Ljubljana); 16.00 V kongres ZKS — prenos do 19.00 (Ljubljana); 19.00 rezerviran čas (Ljubljana); 19.15 glasba za vas (Zagreb); 19.45 cik-cak (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik — dodatek iz Ljubljane (Beograd); 20.35 lirika — poezija Toneta Pavčka (Ljubljana); 20.45 deset zadetkov (Ljubljana); 22.00 kulturna panorama (Ljubljana); 22.40 poročilo s kongresa ZK Slovenije (Ljubljana); 23.00 poročila (Ljubljana).

Na kanalu 9 — Sljeme:

17.40 kje je, kaj je (Beograd); 18.25 informativna oddaja (Zagreb); 18.45 reportaža (Zagreb); 19.45 propagandna oddaja (Zagreb); 21.45 spekter (Beograd); 22.50 informativna oddaja (Zagreb).

ČETRTEK, 18. MAREC:

10.00 TV v šoli (Zagreb); 11.00 francozi pri vas doma (Beograd); 16.35 poročila s V. kongresa ZK SRS (Ljubljana); 16.40 ruščina na TV — 45. lekcija (Ljubljana); 17.10 govorimo angleško — 22. lekcija (Ljubljana); 17.40 mendov spored (Zagreb); 18.25 napoved in TV obzornik z dodatkom o zasedanju V. kongresa ZK SRS (Ljubljana); 19.45 melodija za eno kamero: Radmila Bakočevića (Beograd); 19.45 kaleidoskop (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik — dodatek iz Ljubljane (Beograd); 20.35 perpetum mobile — oddaja narodne glasbe (Beograd); 20.45 Euripides: Medeja — TV drama (Ljubljana); 21.45 poročilo s V. kongresa ZK SRS (Ljubljana); 22.05 poročila (Ljubljana).

Na kanalu 9 — Sljeme:

18.25 informativna oddaja (Zagreb); 18.45 reportaža (Zagreb); 19.45 propagandna oddaja (Zagreb); 20.45 odprto v četrtek (Zagreb); 22.05 informativna oddaja (Zagreb).

PETEK, 19. MAREC:

15.40 V. kongres ZKS — reportaža (Ljubljana); 15.55 V. kongres ZKS — prenos (Ljubljana); 19.15 sovjetski ansambel pesmi in plesov Aleksandrova (Ljubljana); 19.45 TV akcija (Ljubljana); 20.00 TV dnevknik — dodatek iz Ljubljane (Beograd); 20.35 ženska na obali — celovečerni film (Ljubljana); 22.05 poročilo s V. kongresa ZK SRS (Ljubljana); 22.25 poročila (Ljubljana).

Na kanalu 9 — Sljeme:

18.25 informativna oddaja (Zagreb); 18.45 TV tribuna (Beograd); 19.45 propagandna oddaja (Zagreb); 20.35 gloak nad dagger — celovečerni film (Beograd); 22.25 informativna oddaja (Zagreb).

SOBOTA, 20. MAREC:

8.00 prenos z zasedanja V. kongresa ZK SRS (Ljubljana); 10.00 dokumentarni film (Ljubljana); 11.00 prenos V. kongresa ZKS (Ljubljana); 17.40 kljukec detektiv — lutke (Ljubljana); 18.05 pesem v svetu (Beograd); 18.25 napoved in TV obzornik z dodatkom o V. kongresu ZKS (Ljubljana); 19.15 rezerviran čas (Ljubljana); 19.30 vsako soboto (Ljubljana); 19.45 cik-cak (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik — dodatek iz Ljubljane (Beograd); 20.35 jazz scena (Zagreb); 20.45 s kamero po svetu (Ljubljana); 21.15 humoristična oddaja (Beograd); 22.00 Neapelj — pesmi Evrovizije 1965 (Evrovizija); 23.45 poročila s V. kongresa ZK SRS (Ljubljana); 24.05 poročila (Ljubljana).

Na kanalu 9 — Sljeme:

18.25 informativna oddaja (Zagreb); 19.30 TV pošta (Zagreb); 19.45 propagandna oddaja (Zagreb); 20.45 sprehod skozi čas (Beograd); 22.00 Grindi — serijski film (Beograd); 23.10 včeraj, danes, jutri (Zagreb).

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. MOSKVA—KIJEV—LENINGRAD — 11-dnevno potovanje po ZSSR z vlakom, avtobusom in avionom. Prijave do 15. 4. 1965.

2. ULM—STUTTGART—MUNCHEN — petdnevno avtobusno potovanje z ogledom svetovnoznanih avtomobilskih tovarn »MERCEDES« in »DEUTZ«. Prijave do 25. 2. 1965.

3. Šestdnevno avtobusno potovanje za člane AMD v MILANO RIM—SAN MARINO. Prijave do 25. 2. 1965.

4. Štiridnevno potovanje v BADGASTEIN. Prijave do 6. 3. 1965.

5. Prvomajsko osemdnevno potovanje v PARIS kombinirano z vlakom in avtobusom.

6. 4-dnevno avtobusno potovanje na slaščičarsko razstavo na DUNAJ. Prijave do 1. 3. 1965.

7. 9-dnevno avtobusno potovanje v CARIGRAD in SOFIJO. Prijave do 15. 4. 1965.

8. 5-dnevno strokovno potovanje z letalom v SSSR z ogledom MOSKVE IN KIJEVA. Prijave do 4. 3. 1965.

9. 7-dnevno avtobusno potovanje na AZURNO OBALO. Prijave do 27. 3. 1965.

10. 7-dnevni KOMPAS-ov RALLY z avtomobili v RIM—NAPOLI—SORENTO. Prijave do 27. 3. 1965.

11. 4-dnevno potovanje na II. internacionalni sejem knjige v BOLOGNO. Prijave do 5. 3. 1965.

12. 4-dnevni obisk MILANSKEGA VELESEJMA. Prijave do 15. 3. 1965.

● PRODAM

Nov avto FIAT 750 (6.000 km) prodam. Naslov v upravi lista.

Litoželezno stružnico za les s suportom in vodni brus prodam. Cesta v Laško 12.

Dvosedežni moped T 11 in 3 komade novih trodelnih oken prodam.Naslov v upravi lista.

Trodelno omaro, kavč, 4 fotelje z mizico ter nekaj manjših kosov pohištva prodam zelo ugodno. Naslov v upravi lista.

Manjše posestvo ob cesti v bližini postaje Lipoglav prodam. Cena po dogovoru. Vprašati pri Žolek Jakobu, Dolga gora 13 — Lipoglav.

AEG pralni stroj »Lavalux« polavtomatik in električni bojler 80 l nov »TIKI« prodam. Stolfa, Gledališka 7, Celje.

Telico — 5 mesecev brejo prodam. Celje, Zagrad 104.

Peč na topel zrak s priključki prodam. Naslov v upravi lista.

Konja 6 let starega prodam nujno. Planinšek Franc, Celje, Zg. Hudinja 14.

Dva voza — nosilnosti od 5 do 10 ton prodam. Derča Stanko, Žalec, Gotovlje.

TV anteno za 6 kanal prodam in montiram. Ponudbe na upravo lista pod šifro »6000«.

Frizerji pozor! Prodam kompletno garnituro za salon od »haub« do ogledal. Ogled vsak dan. Salon »Magda«, Celje, Tomšičev trg 10.

Večjo količino sladkega sena in gumi voz prodam. Dragovšek Jože, Celje, Cesta v Lokrovec 34.

Ugodno prodam 2 posteljni mreži. Naslov v upravi lista.

● STANOVANJA

Opremljeno sobo nudim ženski, ki bi pomagala pri gospodinjstvu ali ostalih gospodarskih delih. Naslov v upravi lista.

Dvosobno stanovanje z vrtom v centru, zamenjam za enako. Naslov v upravi lista.

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam solidni ženski osebi. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Središče mesta«.

Uslužbenec išče opremljeno sobo v Celju. Naslov v upravi lista.

Upokojenki oddam prazno sobo. Ponudbe na upravo lista pod šifro »VILA«.

V Celju iščem prazno sobo. Najemnino plačam naprej. Naslov v upravi lista.

Opremljeno ali prazno sobo za takoj ali pa s 1. 4. 1965, išče samski uslužbenec. Naslov v upravi lista.

Iščem enosobno stanovanje v Celju, ali ga odkupim. Naslov v upravi lista.

Oddam sobo s souporabo kopalnice — starejši osebi. Naslov v upravi lista.

● SLUŽBE

Mizarstvo Gleščič Evgen — Skofja vas pri Celju, sprejme mizarskega pomočnika za stavbena dela. Hrana in stanovanje preskrbljeno.

Sprejmem takoj frizersko pomočnico. Naslov v upravi lista.

Sprejmem dva mizarska pomočnika — takoj! Celje, Zidanškova 24.

Trgovsko pomočnico sprejme takoj, trgovina s čevlji. Soba preskrbljena. Ponudbe na upravo lista pod šifro »DOBRA PLAČA«.

Krojaški pomočnik-ca, dobi stalno službo. Krojaštvo Jurkošek, Celje, Cankarjeva ulica 2.

Sprejmem takoj šiviljsko vajenko. Nudim oskrbo. Fani Kaplan, Ljubljana, Marice Kovačeve 6 (Stožice).

Takoj sprejmemo administratorko za manjšo organizacijo. Znanje strojepisja pogoj, prednost tiste, ki znajo tudi stenografijo in nekaj nemščine. Ponudbe na CELJSKI TEDNIK Celje pod šifro »Marljiva«.

● RAZNO

Samskemu upokojencu nudim vso oskrbo za pomoč pri opravljanju živine in lažjih delih. Naslov v upravi lista.

Upokojeni krojačici nudim opremljeno sobo za manjšo pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Celje, Otok, Trubarjeva 11.

Kmečko hišo in gospodarsko poslopje, sadovnjak 38 a, nudim v takojšen najem. Primerno za zakonski par, ki dobi takojšnjo zaposlitev v bližnjem kovnecku. Naslov v upravi lista.

Oddam lepo urejeno garažo v Skalni kleti. Naslov v upravi lista.

Upokojenec z nad 40 leti vštete službe, vešč vseh pisarniških del, sprejme honorarno zaposlitev. Naslov v upravi lista.

Iščem lokal: Celje, Krško, Velenje, Šoštanj, Šentjur. Naslov v upravi lista.

Odstopamo nakup avtomobila Fiat 1300, v mesecu maju. Naslov v upravi lista.

Izgubljen poročni prstan, od železniške postaje do Šlandrovega trga, oddajte prosim proti nagradi: Justiki Zelenjak, Celje, Cesalnica »Zora«.

Oddam garažo in prodam 2 omari. Ulica 29. novembra 28.

Kateri obrtnik — krojač, bi odstopil prostor v delavnici za nekaj ur v popoldanskem času, proti odškodnini? Naslov v upravi lista.

Za 8 ur dnevno sprejmem žensko za varstvo 4-letnega fantka. Vprašati pri Plauštajner, Celje, Trubarjeva 8 (po 14. uri).

● KONCERTI

Nedelja, 14. marca ob 10.30 v Narodnem domu — III. KONCERT ZA MLADINO — Sopranistka Zlata Ognjanović, klavirski duo Igor Dekleva — Gita Mally. Vstopnice na balkonu so v prosti prodaji po 150 din.

Sreda, 14. marca ob 20. uri v Narodnem domu — VI. ABONMAJSKI KONCERT — Violinist Igor Ozim, pianist Marijan Lipovšek.

Cenjene abonente vljudno prosimo, da poravnajo zapadli obrok.

● OBVESTILA

Društvo stenografov in strojepiscev Celje vabi na nagradno stenografsko in strojepisno tekmovanje v počastitev 10-letnice obstoja društva.

Tekmovanje bo 11. aprila ob 9. uri v administrativni šoli, Dečkova 1.

Tekmovalke z najboljšimi rezultati se bodo uvrstile tudi v nagradno republiško stenografsko in strojepisno tekmovanje, ki bo v Celju 18. aprila.

Prijave sprejema društvo.

● KINO

KINO »SVOBODA« ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Dne 13. in 14. marca 1965 — »ZADNJI SONCNI ZAHOD« — ameriški barvni film

Dne 16. marca 1965 — »DOLGE LADJE« — angleški barvni SCP film

Dne 18. marca 1965 — »BANDA GROZE« — angleški film

KINO »PARTIZAN« SEVNICA

Od 13. do 14. marca 1965 — »SOS PACIFIK« — angleški film

Dne 17. marca 1965 — »BASTER KITON GENERAL« — ameriški film

● RAZNO

Iščemo več raznašalcev za LJUBLJANSKI NEDELJSKI DNEVNIK. Pojasnila pri LD, podružnica Titov trg 3.

V mestu Celju kupimo in takoj plačamo večje družinsko stanovanje, vsaj 3 sobno ali enodružinsko hišo, vseljivo vsaj do konca meseca maja.

Ponudbe sprejema oglasni oddelek pod šifro: »Vseljivo v Celju«.

V skladu z zakonom o financiranju gradnje stanovanj (Uradni list FLRJ, št. 47-59) in členi 31 do 34 pravil sklada ter sklepa 9. seje upravnega odbora sklada z dne 1. marca 1964

razpisuje

SKLAD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO OBCINE MOZIRJE

V. NATECAJ

za posojila iz sredstev sklada: gospodarskim organizacijam, politično-teritorialnim enotam, ostalim delovnim in družbenim organizacijam in individualnim interesentom v skupnem znesku 1. 200.000.000 din.

I. Za dodelitev posojil delovnim organizacijam, politično-teritorialnim enotam, ustanovam in zavodom v višini 65.000.000 din.

II. Za dodelitev posojil fizičnim osebam, ki so v delovnem razmerju oziroma z njimi izenačeni v višini 55.000.000 din.

Razpoložljiva sredstva za posojila se namenijo:

Pod I.:
— za novogradnje 50.000.000 din,
— za komunalne ureditve 8.000.000 din,
— za velika popravila 7.000.000 din.

Pod II.:
— za novogradnje 40.000.000 din,
— za dogradnje 7.000.000 din,
— za velika popravila 8.000.000 din.

Pogoji pod I.:
— lastna udeležba najmanj 10 %,
— najnižja obrestna mera 3 %,
— najdaljši odplačilni rok 20 let pri novogradnjah.

Pogoji pod II.:
— lastna udeležba najmanj 50 % od prednosti predvidenih del,
— najnižja obrestna mera 1 %,
— najdaljši odplačilni rok 25 let pri novogradnjah.

Odplačilni rok pod I. in II. znaša:
— za velika popravila največ do 10 let,
— za dogradnje največ do 15 let.

Ponudnik mora predložiti naslednjo dokumentacijo:
a) prošnjo na obrazcu KB-S-1,
b) načrt (potrjen izvod) v primeru dogradnje — novogradnje,
c) predračun del,
d) zemljeknjižni izpisek,
e) polico o zavarovanju,
f) količinski in vrednostni predračun del za katera prosi posojilo,
g) potrdilo o mesečnih prejemkih,
h) sklep DS oziroma organa upravljanja o namenu in višini zadolžitve,
i) pogodbo z izvajalcem del,
j) dokaz o višini zgotovljenih lastnih sredstev kot udeležbo.

Prednost pri dodelitvi posojil imajo prosilci, ki nudijo krajši odplačilni rok, ki imajo večjo lastno udeležbo in ki nudijo višjo obrestno mero.

Za člane ZB lahko upravni odbor sklada odobri na podlagi predloga komisije ugodnejše pogoje.

Rok koriščenja posojila je 15. november 1965.

Ponudbe vložijo prosilci v zapečatenem ovitku z oznako »V. NATECAJ« pri Ekspoziturі KB v Mozirju, najkasneje do 15. aprila 1965.

Člani stanovanjske zadruge vlagajo svoje prošnje za posojila pri vodstvu zadruge.

Vse prošnje za posojila, ki so bile vložene pred tem razpisom se štejejo kot, da niso bile vložene.

Prošnje, ki bodo vloženo po 15. aprilu ne bodo upoštevane.

O izidu natečaja bodo ponudniki pismeno obveščeni najkasneje v 30. dneh po zaključku natečaja.

Upravni odbor
Sklada za stanovanjsko izgradnjo
občine Mozirje

● OBJAVE

TURISTICNO PREDAVANJE:

Olepševalno in turistično društvo Celje sporoča, da bo naslednje predavanje v četrtek, dne 18. t. m. ob 19.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Predaval bo znani planinski in turistični delavec dr. Miha Potočnik iz Ljubljane, ki nam bo predstavil z 200 barvnimi diapozitivi svoje potovanje ČEZ UKRAJINO NA KAVKAZ.

CENIK IN PROSPEKTI ZA INOZEMSTVO: Celjska turistična zveza sporoča, da bo poslala brezplačno v inozemstvo novi cenik in prospekte vsakomur za kogar ji bodo sorodniki in znanci sporočili naslov. Celjska turistična zveza Celje, Ulica XIV divizije 6, poštni predal 94.

RAZPIS

Služba družbenega knjigovodstva podružnice Celje, opozarja interesente na razpis v Ur. l. SFRJ št. 48/63 in razpisuje še dodatna prosta delovna mesta:

za sedež v Celju
1. STIRI INSPEKTORJE
2. VISJEGA PRAVNEGA REFERENTA
3. PISARNIŠKEGA REFERENTA

za ekspozituro Laško
4. KONTROLORJA

za ekspozituro Slov. Konjice
5. OBDELOVALCA
6. KONTROLORJA

za ekspozituro Šmarje
7. KONTROLORJA
8. OBDELOVALCA

Pogoji: Pod 1. se zahteva pravna ali ekonomska fakulteta in 6 let prakse.

Pod 2. se zahteva pravna fakulteta in 8 let prakse.

Pod 4., 6. in 7. se zahteva višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta prakse.

Pod 2. se zahteva pravna fakulteta in 8 let prakse.
prakse.

V Slovenskih Konjicah je zagotovljeno družinsko stanovanje.

Osebni dohodki se izplačujejo po pravilniku o razdelitvi in razporeditvi sredstev za OD in druge osebne prejemke v Službi družbenega knjigovodstva.

Kandidati morajo oddati prošnje v sekretariatu podružnice SDK 603-11 Celje, najkasneje do 25. marca 1965.

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC — OBRAT »MLEKO« CELJE

sprejme takoj v delovno razmerje:

a) STROJNIKA
b) PRODAJNEGA — ZA BREZALKOHOLNE PIJACE

a) strojni ključavničar
b) trgovska izobrazba — ali primerna praksa

interesenti naj se zglasijo osebno ali pošljejo pismene ponudbe upravi obrata.

● KUPIM

Eno ali dvosobno stanovanje v Celju, takoj vseljivo, kupim. Naslov v upravi lista.

Pločevinasto vanico za sedeče kopeli, kupim. Naslov v upravi lista.

Manjšo vseljivo hišico med Letušem in Nazarjem, ali v bližini Vranskega, kupim. Možnost manjših popravil. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Dežela vabi«.

● GLEDALIŠCE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠCE CELJE

Petek, 12. marca 1965 ob 12. in 15. uri:
Nakamura Šinkiči: POJOČA SKRINJICA. Andersen: CESARJEVA NOVA OBLACILA. Gostovanje v Velenju.

Sobota, 13. marca 1965 ob 19.30:
VECER SLOVENSKE LJUBEZENSKE POEZIJE. Izven abonmaja. Vstopnice vseh vrst so v prodaji dan pred predstavo in na dan predstave od 17.30 do 19.30.

Nedelja, 14. marca 1965 ob 10. uri:
Shakespeare: VIHAR. II. nedeljski dopoldanski abonma in izven.

Sreda, 17. marca 1965 ob 11. uri:
VECER SLOVENSKE LJUBEZENSKE POEZIJE. Zaključna predstava za Ekonomsko šolo Celje.

Četrtek, 18. marca 1965 ob 17. in 20. uri:
Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN. Gostovanje v Trbovljah.

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je za vedno zapustil v 64. letu starosti naš dobri mož, oče, stari oče in tast

ANTON KOŠTOMAJ

Zahvaljujemo se vsem, ki so v času njegove bolezni in smrti z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, darovali vence in ga spremili k njegovemu zadnjemu domu. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom Z. D. Celje — dr. Milanu Aleksiću, — godbi, sindikalni podružnici Tovarne emajlirane posode Celje in članom PGD Ljubečna za spremstvo.

Žalujoča žena z otroki
in ostalim sorodstvom

AVTOTURISTICNO PODJETJE

IZLETNIK CELJE

Vam nudi vse turistične usluge.

IZLETNIK organizira izlete in potovanja po Jugoslaviji in v inozemstvo z lastnimi turističnimi avtobusi — v sodelovanju s PUTNIKOM Beograd.

Udeležujte se IZLETNIKOVIH kvalitetnih potovanj, na katerih se boste seznanili z zanimivostmi naše lepe domovine in drugih držav. Poslužujte se vseh naših turističnih uslug.

IZLETNIK organizira stalne enodnevne ali večdnevne avtobusne izlete v TRST in BENETKE, po KOROŠKI in druga turistična mesta tujih dežel.

MILANO—NICA—ST. RAFAEL—ST. TROPEZ—SAN REMO—GENOVA, avtobusno potovanje dne 3. aprila, prijave do 3. marca.

ISTAMBUL—SOFIJA — avtobusno ptovanje dne 20. 4. 1965, prijave do 20. marca.

RIM—FIRENCE—NAPOLI—POMPEJI, potovanje z vlakom dne 30. 4. 1965, prijave do 1. aprila 1965.

Obveščamo kolektive in posameznike, da sprejemamo naročila in rezervacije za letni oddih, rezervacijo hotelskih in privatnih sob na morju in v planinskih krajih.

IZLETNIK sprejema prednaročila za avtobusne prevoze na spomladanski velesejem v ZAGREBU, ki se vrši v času od 17. do 25. aprila 1965. Ne pozabite pravočasno naročiti avtobuse!

IZLETNIK Celje se priporoča za izvedbo spomladanskih in prvomajskih izletov po domovini in v inozemstvo, ki jih prireja z lastnimi avtobusi.

Vse informacije, programe in prijave pri IZLETNIKU Celje, Titov trg 3, v poslovalnici VELENJE IN KRŠKO.

Za cenjeni obisk se priporoča:

IZLETNIK CELJE
telefon: 28-41
(nasproti avtobusne postaje)

Upravni odbor obrtnega centra »ZARJA« — Žalec, v skladu s statutom delovne organizacije razpisuje prosto delovno mesto

VODJE DELOVNE ENOTE PLESKARSTVO

Splošni pogoji: Mojster pleskarske stroke z najmanj 5-letno prakso.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ponudbe pošljite do 31. 3. 1965 na naslov: Obtrni center »Zarja« Žalec.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri SPLOSNI ZAVAROVALNICI CELJE razpisuje prosti delovni mesti, in to:

1. PRAVNIKA
2. GRADBENEGA (STROJNEGA) INZENIRJA

Pogoj: Končana predmetna fakulteta ter primerna praksa.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri strojnem podjetju »ROSLA« Rogaška Slatina

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

3 KVALIFICIRANE KOVINOSTRUGARJE

s prakso in odsluženim vojaškim rokom

Samsko stanovanje je zagotovljeno.

Plača po pravilniku podjetja o delitvi osebnega dohodka.

Nastop službe možen takoj.

RAZPIS

SOLSKI INDUSTRIJSKO-KOVINARSKI CENTER STORE

razpisuje prosta delovna mesta in to za delo v učnih delavnicah (mlajši sodelavci z urejeno vojaščino):

1 KV BRUSILEC
1 KV STRUGAR
1 KV ali VK KALILEC
(ali ključavničar z veseljem do priučitve)
1 KV KLJUCAVNICAR

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Razpisna komisija pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Celju

razpisuje

sledeča delovna mesta:

1 ZDRAVSTVENEGA SVETOVALCA
Pogoj: dovršena medicinska fakulteta in praksa.

1 ZDRAVSTVENEGA SVETOVALCA ZA INVALIDSKE ZADEVE
Pogoj: dovršena medicinska fakulteta in praksa.

1 FINANCNEGA SVETOVALCA
Pogoj: Višja ali visoka izobrazba ali večletna praksa pri socialnem zavarovanju.

1 NACELNIKA FINANCNEGA ODDELKA
Pogoj: Višja ali visoka izobrazba in praksa.

2 REFERENTA ZA RESEVANJE INVALIDSKO POKOJNINSKIH ZADEV
Pogoj: Višja ali visoka izobrazba.

1 STROJEPISKO I/a RAZREDA
Pogoj: Položen preizkusni izpit za strojepisko I/a razreda.

1 VODJO PISARNE PRI PODRUŽNICI ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V SLOV. KONJICAH

Pogoj: Dovršena srednja šola.

Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe s kratkim življenjepisom in prepisom diplome oziroma spričevala Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Celju najkasneje do 20. 3. 1965.

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER VELENJE

vpisuje v šolskem letu 1965/66 v prve razrede šol naslednje število učencev:

1. TRILETNA RUDARSKA POKLICNA SOLA — 250 učencev,

2. TRILETNA SOLA ZA RUDARJE STROJNIKE — 60 učencev,

3. PETLETNA RUDARSKA TEHNICNA SOLA — 25 učencev,

4. KOVINARSKA POKLICNA SOLA — 30 učencev,

5. ELEKTRICARSKA POKLICNA SOLA — 30 učencev,

6. ENOLETNA SOLA ZA PRIUCENE RUDARJE — 25 učencev.

Pogoji za vpis:

Pod 1. — Fizično in duševno zdrav; starost 15 do 16 let; uspešno dokončan vsaj 5. razred osnovne šole.

Pod 2. — Fizično in duševno zdrav; starost 15 do 16 let; uspešno dovršena osnovna šola.

Pod 3. — Fizično in duševno zdravi, uspešno dovršena osnovna šola; sprejemni izpit iz matematike in slovenskega jezika.

Pod 4 in 5. — Fizično in duševno zdrav; uspešno dokončana osnovna šola.

Pod 6. — Fizično in duševno zdrav, pismen, star 17 let.

Ugodnosti v času šolanja:

Pod 1 in 2. — Brezplačna oskrba (stanovanje, hrana, šolske potrebščine) in pridnostne nagrade.

Pod 3. — Učenci dobijo štipendijo in brezplačno šolske potrebščine, lahko stanujejo v internatu.

Pod 4 in 5. — Učenci dobijo redne in pridnostne nagrade, brezplačno šolske potrebščine.

Pod 6. — Brezplačna oskrba (stanovanje, hrana, šolske potrebščine) ter pridnostne nagrade.

Vse šole začno z predvpisom takoj, medtem ko je glavni vpis od 15. junija do 15. septembra. Učenci iz predvpisa imajo prednost pri glavnem vpisu.

Prošnjo kolkovano s 50 din lahko pošljete na tajništvo Rudarskega šolskega centra Velenje.

Sprejemni izpiti za v petletno rudarsko tehnično šolo bodo od 25. do 26. junija 1965.

Srečno!

Obisk pri »Partizanu« Slovenske Konjice

BREZ TELOVADNICE

Najlažje se bomo seznanili s Partizanom Slovenske Konjice, če navedemo najprej nekaj osnovnih številk.

V društvo je vključenih sedem sekcij z okoli 500 aktivnimi člani. Za vadbo in tekmovanja so na razpolago igrišča za nogomet, košarko in rokomet, olimpijski plavalni bazen in smučišče. Pri tem pa ne moremo navesti še telovadnice, kot osnovni objekt za zimsko vadbo.

Člani društva morajo tako gostovati v telovadnici II. osnovne šole. In ravno pri telovadnici se začne glavni problem, s katerim se že več let ukvarjajo pripadniki Partizana. Iz podatkov, da so njene dimenzije 10×8 metrov, da jo uporablja poleg članov Partizana še 1200 učencev obeh osnovnih šol vidimo, da je 180 kvadratnih metrov pokritih površin popolnoma premalo. Odgovoriti na vprašanje, ali je to dovolj za normalno delo preko zime, ali je v takih razmerah sploh še umestno uporabljati geslo »zdrav duh v zdravem telesu« in ali se še lahko borimo za množičnost in s tem še poslabšati pogoje, verjetno ni težko. V sedemletnem planu je sicer vključena izgradnja telovadnice, vendar pa to pomeni stagnacijo športa do tega roka.

Kljub temu pa so sekcije Partizana dosegle že lepe uspehe. Pri tem moramo predvsem omeniti tekmovanje nogometašev in košarkarjev v drugi slovenski ligi, uspešen razvoj smučanja, sodelovanje Partizana s ŠSD na obeh osnovnih šolah in predvsem doseženo drugo mesto na tekmovanju Partizanskih društev za pokal Dela v preteklem letu. Težko je poiskati najuspešnejšo sekcijo, ker se vsaka bori s specifičnimi težavami objektivne ali pa tudi subjektivne narave. Tako so bili nogometaši dalj časa brez trenerja, na drugi strani pa čutijo pomanjkanje odgovornih in zainteresiranih odbornikov. Slednje velja tudi za košarkarsko sekcijo, še večje težave pa imajo s pomanjkanjem igralcev. Mislimo pa, da sta obe težavi košarkarjev tesno povezani. Pri smučanju sicer še ne moremo govoriti o veliki kvaliteti, vendar je osnova za to že podana.

Letos se je udeležilo smučarske šole 96 smučarjev. Če bo še izpolnjena želja o izgradnji vlečnice, potem bomo lahko že kmalu govorili tudi o kvaliteti.

Med panogami, ki so včasih prednjačile v Konjicah, sta bili plavanje in atletika. Želja vseh je, da bi obe panogi ponovno zaživeli, posebno ker so za to dani pogoji. In prav je tako, ker ravno pri teh dveh panogah lahko dosežejo množičnost in s tem osnovo za kvaliteten šport.

S tem pa smo že nakazali smernice Partizana za letos. Če dodamo še to, da bo letošnje leto večji poudarek na osnovni telesni vzgoji, to je telovadbi, potem bo delo Partizana skupno z že lanskimi oblikami dela in tekmovanji vsekakor uspešno. Poudarimo pa še enkrat, da je problem telovadnice zavora za uspehe, ki jih pričakujejo ljubitelji športa v Slovenskih Konjicah.

J. Groleger

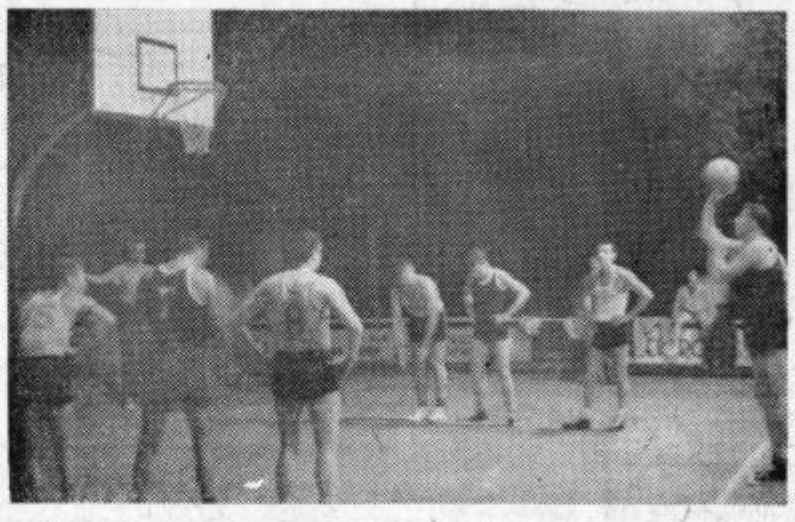

Košarka je v Konjicah med najkvalitetnejšimi panogami. O tem priča tudi dejstvo, da občasno priredijo tudi kakšno mednarodno srečanje. Na sliki prizor s tekme Antwerpen (Belgija) : Slovenske Konjice

KOMENTAR

TOKRAT ZMAGA

Drugo kolo spomladanskega dela tekmovanja v drugi zvezni nogometni ligi je prineslo uspeh tudi celjski enajstorici. Res, da je rezultat kar se da skromen 1 : 0, toda dve točki sta vknjiženi v dobro in to je najvažnejše.

Z igro samo gledalci razen na momente niso bili zadovoljni, saj so igralci Kladivarja in BSK kar tekmovali, kdo bo večkrat pogrešil. To pa gre prav gotovo v škodo lepote nogometne igre. Gostje so igrali zaprto, Celjani pa precej raztrgano in se pošteno namučili, preden so predrli obrambni zid BSK. V napadu se je predvsem poznala odsotnost poškodovanega Perca, medtem ko je bil v vratih Gobec zelo uspešna zamena za v zadnjem času nerazpoloženega Baumana. Sicer pa je moštvo Kladivarja slej ko prej na 12. mestu v lestvici s 15 točkami.

V nedeljo potujejo Celjani v Zagreb na dvoboj proti domači Lokomotivi. Če bi upoštevali jesenski izid na Glaziji, ko je zmagala Lokomotiva 4:1, bi sklepali, da tokrat Celjani nimajo nobenih šans. Toda Zagrebčani v zadnjem času ne dosegajo kdo ve kakšnih uspehov in kaže, da so v slabi formi. Morda niti ne bi bilo presenečenje, če bi Celjani izvlekli kakšno točko. Možnosti za to vsekakor so, treba se je le boriti. Postava za nedeljsko tekmo bo verjetno ostala nespremenjena.

-ed

PRVI NASTOP ROKOMETAŠEV

CELJE V FORMI

V nedeljo so imeli celjski rokometaši svoj prvi nastop v pripravah za začetek spomladanskega dela prvenstvenega tekmovanja. Na igrišču Partizana je bil pregledni turnir treh ekip iz Celja in Štor.

V prvi tekmi je Celje premagalo Štore 19:10, nato mladinci Celja Štorjane 11:7, v borbi za prvo mesto pa je prva ekipa Celja premagala svoje mladinsko moštvo z 20:3. Najboljši strelec turnirja je bil Povalej (Celje), ki je dosegel 11 golov.

Danes (petek) ob 17 pa bo na istem igrišču prijateljsko srečanje med ekipama Celja in Partizana Radeče.

E. G.

SMUČAR PRISANKAL POKAL

NA PRETEKLEM MEDOBČINSKEM SMUČARSKEM TEKMOVANJU NA BOČU SO IMELI VELIK USPEH TUDI SMUČARJI IZ PILŠTANJA. VSE PA JE PRESENETIL TONE ZAKOŠEK, KI JE BIL SICER REZERVA V SMUČARSKI EKIPI. KO MU JE NEKO DEKLE PONUDILO SANKE, ČEŠ PA NAJ TEKMUJE V SANKANJU, SE JE TONE SPUSTIL PO HRIBU IN »PRISANKAL« ZA PILŠTANJCE PRVO MESTO IN POKAL V TRAJNO LAST. PA ŠE TO: PILŠTANJCI SO SE NA TEM TEKMOVANJU ZNAŠLI SLUČAJNO, SAJ JIH PRIREDITELJ SPLOH NI POVABIL

SPORT NA DROBNO

Na manjšem košarkarskem turnirju v Celju je prvo mesto zasedla ekipa Rudarja iz Trbovelj, ki je premagala Celje 115:53 in moštvo Litije 84:65. V borbi za drugo mesto je Celje premagalo Litijo 55:47. Celjani so nastopili močno oslabljeni.

— — — —

Rokometaši Radeč so med tednom odigrali v Brežicah trening tekmo z domačo ekipo. Izgubili so s tesnim rezultatom 23:19 in pokazali, da so v zadovoljivi formi.

— — — —

Nogometno moštvo Papirničarja iz Radeč je igralo z B moštvom trboveljskega Rudarja neodločeno 5:5.

— — — —

Nogometaši Šmartnega so na domačem igrišču premagali Polzelo z 9:0. Gostje so igrali le s sedmimi igralci.

— — — —

Občinsko prvenstvo Celja je zaključeno. Kot je bilo pričakovati po prvih kolih, je zmagal Vanovšek, ki je podrl 1793 kegljev (880, 913). Drugi je bil Lubej, 1740, tretji pa Marinček 1723 kegljev. Med prvimi dvanajstimi kegljači je kar devet kegljačev KK Celje.

— — — —

Mladinski državni prvak, član Olimpa, Seles, je te dni odpotoval na evropsko prvenstvo v judu.

Vstopnice za SPENT v Celju

Kot je znano bo v dneh 15.—25. aprila v Ljubljani 28. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. V pomoč pri organizaciji te velike športne manifestacije je določena tudi občinska zveza za telesno kulturo v Celju, ki je te dni izdala tudi podrobna navodila za nabavo vstopnic na našem področju. Vstopnice prodajajo vsak dan od 9.—11. ure in od 17.—18. ure v prostorih občinske zveze, Trg svobode 10/I.

Vstopnice so za predtekmovanja po 200, 300 in 500 dinarjev, za otvoritev in finale pa po 400, 600, 800 in 1000 dinarjev. Pri vsem tem je zanimivo, daje vsakdo, ki si nabavi vstopnico pred 30. 3., deležen 10 odstotnega popusta. Za kolektive, ki bi imeli prijavljenih nad 400 interesentov, bi organizirali tudi poseben vlak. Hkrati z vstopnicami pa interesenti na občinski zvezi lahko nabavijo tudi spominske značke.

ŠAH

Pred dnevi se je pričel pod pokroviteljstvom obč. sind. sveta Celje, sindikalni šahovski turnir, v počastitev 20-letnice osvoboditve. Na tem turnirju sodeluje 16 sind. podružnic — ekip iz Celja.

Rezultati prvega kola so sledeči:

Železarna Štore : Ingrad 5 in pol : pol; Emajl Celje : Tkanina 5 : 1; Občina Celje : Libela 3 in pol : 2 in pol; Finomehanika : Cinkarna 2 in pol : 3 in pol; Zavod za reh. inv. : Veležitar 3 in pol : 2 in pol; Zlatarna : Aero 2 in pol : 3 in pol; Tehno-Mercator : Elegant 4 : 2; Klima : Kovinotehna 3 : 3.

Presenečenje prvega kola jer visok poraz Ingrada, ki pa ni nastopil v najmočnejši postavi. Drugi rezultati so bili pričakovani.

—ač

»Zlata puščica«

Občinskega tekmovanja za zlato puščico v Šoštanju se je udeležilo 26 strelcev. Prvo mesto je zasedel član SD Usnjar Žučko s 518 krogi. Na okrajno prvenstvo, ki bo 21. 3. v Žalcu so se uvrstili še Šmej 512, Uranjek 501, Vihner 500, in Menhart s 500 krogi.

AKADEMSKI PLES V CELJU

Novoustanovljeni klub celjskih študentov prireja Akademski ples, ki bo dne 20. marca v Narodnem domu s pričetkom ob 20. uri. Igral bo orkester Albatros iz Ljubljane s pevko Mojco Hren, v baru pa Akademski trio + 1.

Vstopnice prodajajo v Celju pri Kompasu, v Ljubljani v Študentskem naselju pred jedilnico vsak dan od 12. do 14. ure in od 18.30 do 19.30, v Mabriboru pa Franček Ribič.

IZ FOYERJA CELJSKEGA GLEDALIŠCA

RAZSTAVA ADOLFA MLJAČA

V okviru likovnega salona so v foyeru celjskega gledališča pred dnevi odprli razstavo likovnih del Adolfa Mljača, celjski javnosti že znanega slikarja samouka.

Z likovnim delom se je Mljač pričel ukvarjati že zelo zgodaj, svoje znanje pa si je izpopolnjeval v sekciji ZPD »France Prešeren«. Medtem ko se je sprva ukvarjal z risbo, se je v zadnjem času posvetil olju.

CELJSKI TRG

POŠTEN ZASLUŽEK

Ko smo v sredo — ko po navadi pridemo na celjsko tržnico po informacije o cenah v preteklem tednu — našli tržnega nadzornika, se je precej »glasno« pogovarjal z nekim prodajalcem. Pravzaprav — glasen je bil prodajalec. Povprašala sem za vzrok te slabe volje, pa mi je tržni nadzornik povedal, da imajo na trgu veliko težav z ljudmi, ki poskušajo goljufati. No, morda je tako nekoliko huda beseda — pa vendar! Gre za prikrivanje prodajnih artiklov. Prodajalci morajo namreč od vseh pridelkov, ki jih prinesejo na tržnico, plačati po dva odstotka pristojbine. Čeprav je ta znesek zares minimalen, pa se vendarle najdejo ljudje, ki bi ga radi utajili. Če tržni nadzornik tako utajo odkrije, prekršek seveda kaznuje — in ta kazen je ponavadi višja od pristojbine.

Pravzaprav bi o teh prekupčevalcih veljalo enkrat posebej spregovoriti. To so ljudje, ki po vaseh kupujejo blago, pa ga potem na tržnici preprodajo — in s tem lepo zaslužijo. Tudi znajdejo se. Tako so na primer še pred tedni prodajali solato po 350 dinarjev za kilogram, te dni pa — ko je Agropromet slabše založen, so ceno takoj dvignili na 500 dinarjev. Najbolj drastičen primer te preprodaje so na primer bučnice — 25 dinarjev za pičlo merico!

—ca

ROJSTVA — POROKE — SMRTI

ŠENTJUR

V času od 1. do 7. marca sta se rodila deček in deklica.

POROČILA STA SE:

Anton Polšak — poljedelec iz Gubnega in Terezija Kotnik — poljedelka iz Podpeči pri Šentvidu.

UMRLI SO:

Štefan Čuješ — upokojenec iz Šentjurja (62); Mihael Koprivc — delavec iz Šentvida pri Planini (76); Zvonko Šmid — otrok iz Dobja pri Planini.

KOMUNALNA BANKA CELJE

objavlja

NOVO NAGRADNO ŽREBANJE

V LETU 1965 V VREDNOSTI 1.500.000 DINARJEV ZA VEZANE HRANILNE VLOGE, VLOŽENE V ČASU OD 1. JANUARJA DO 30. JUNIJA 1965.

Nagrade:

motorna žaga, televizor, moped, 2 šivalna stroja, 2 hladilnika, 3 električni štedilniki, elektromotor 4 KW, 2 sesalca, 3 gramofoni, 2 radio aparata, 7 ekonom loncev in 5 električnih likalnikov.

Pri nagradnem žrebanju bodo upoštevani vlagatelji, ki bodo zbrali na svoji hranilni knjižici v času od 1. januarja do 30. junija 1965 vsaj 100.000 dinarjev in ta znesek vezali najmanj za dobo 12 mesecev.

Vezane hranilne vloge sprejema Komunalna banka Celje in njene poslovne enote: CELJSKA MESTNA HRANILNICA in ekspoziture:

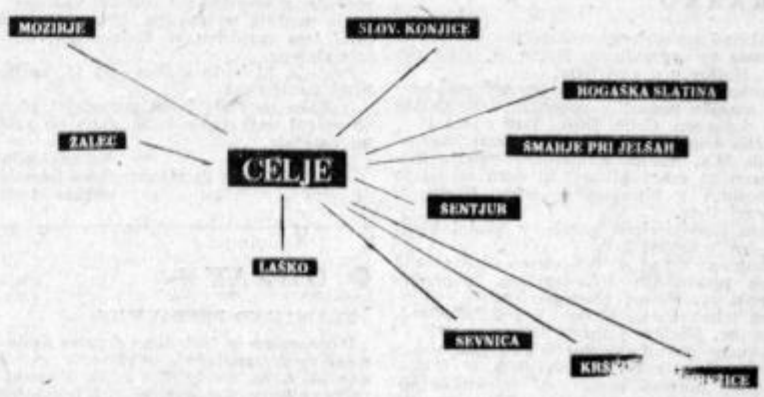

Žrebanje bo v mesecu juliju 1965. Vezane vloge obrestujemo od 6—7 %.

Vlagajte pri Komunalni banki Celje, kjer je vaš denar za vas koristno in varno naložen!

E. LITMAN

ČLOVEK KOT MI

Vedno sem si želel videti tistega, ki hodi spredaj, na čelu in malce zakoleba. Še ko sem bil otrok, me je vznemirjala vizija o tem, kako učitelj Duba gazi po svoji neoporečni morali in kako v knjižnem sporu zamaja direktorja. Oči so se mi svetile, ko sem pomislil, da je inšpektor Plaček, vodilna duša prostovoljnih gasilcev, vrgel čik in zažgal šolo.

Toda nikjer nisem opazil kakšno pomembnejše kolebanje. In skoraj bi vsem dodelil titulo svetnikov, ko ne bi nekega vedrega dne na ulici srečal našega pijanega sekretarja Heržmaneka. Sedel je pred mlekarno na nekakšni kanti in pel: »Lastovka leti v tujino...« Zdi se mi, da je opeval polet inozemskega turizma.

Nehote sem pogledal, če nemara ne more doseči kljuke svoje zelene limuzine.

— Kaj je, tovariš? Kaj je? sem rekel. — Si izgubil orientacijo? Imaš težko glavo?

Pomežiknil je in me pozorno pogledal.

— Kako ti je ime, človeški palček? je zamrmral.

Okrog naju se je pričela zbirati množica, ki je hotela videti pijanega javnega delavca.

— Vodička, sem rekel in se mu poklonil. Ti me seveda ne poznaš. Zadnjikrat si pri nas predaval o težavah z mineralno vodo. Sedel sem v prvi vrsti in postavil konkretno vprašanje.

Zamahnil je z roko.

— Zapomni si, Vodičko, da te jaz lahko povišam ali degradiram. Izbiraj!

Skromno sem se odstranil.

— Če vam to ne bo delalo težav, sem odvrnil, — bi ostal poštar. Srečen sem, da vas vidim v tako naravnem položaju. Ne želim nič drugega.

Videti je bilo, ko da sem ga prizadel. Okrenil se je proti meni in rekel:

— Jaz ga bom vprašal, tovarišice in tovariši. Takoj, ko v pisarni poiščem njegove dokumente. Povišal ga bom v polkovnika. Ali ga naj degradiram. Kdo je »za«, da tovariš Vodička...

Zazibal se je. Previdno sem ga prijel za roko in ga odpeljal čez trg proti Ljudskemu odboru. Sekretar je pel, ljudje pa so se smejali. Skromno sem se sklanjal na vse strani in govoril:

— Prosim prijatelji, to je človeški lik našega tovariša Heržmaneka. Ima kdo kakšno vprašanje ali pripombo?

Pred Ljudskim odborom naju je prestregel odbornik Mabel.

— Tovariš, takoj ga odpeljite proč od tod! V takšnem položaju se ne more kazati javnosti. Lahko bi dezorientiral naše delavce. Poklicali bomo avtomobil in ga odpeljali v posteljo.

Sekretar mi je zašepetal na uho:

— Vodička, ti se ga bojiš? Postavi se mu po robu! Ne pusti, da ti diktira!

Potem se je obrnil k odborniku: — Tale Vodička je hraber človek. Polkovnik. Ali sploh veš, kaj lahko neki polkovnik naredi na fronti? Imaš sploh kakšen čin v rezervi, da bi to lahko vedel?

Čutil sem se zelo vzdignjenega. Sekretar je zakorakal čez trg proti Prosvetnemu domu. Za vsako ceno je hotel noter, da bi mi govoril z balkona. Toda bal sem se, da bi padel čez ograjo.

Z zadnjimi močmi sem ga odpeljal domov. Od mene se je poslovil z indijanskim bojnim klicem. Od tedaj ga nisem več videl. Le ljudje zdaj govorijo:

— Ta naš Heržmanek je človek kakor mi. Toda na poštarja Vodička je treba paziti; nekam sumljivo se vrti okrog javnih delavcev.

RADIVOJ REHAR

ZLATA ORHIDEJA

DOSEDANJA VSEBINA

Knez je Vinka Sobočana poklical k sebi in se zapletel z njim v dolg zaupen pomenek o preteklosti malgaškega ljudstva, o njegovih bojih za svobodo in svojem življenju vse do časa, ki ga je poslednji poraz prisilil, da se je s hčerko umaknil v skrito svetišče sredi carantananskih gozdov.

37

»Če mora moj rod že izginiti, kot rod svobodnjakov,« je spregovoril Iron Ravaevalo po daljšem molku, »potem tudi ne sme več živeti kot rod podložnikov tujih zavojevalcev. Prelije naj se rajši v tuje ljudstvo, ki nima nikakršne skupnosti ne z Madagaskarjem ne z Malgaši.« Obstal je pred Vinkom in tiše nadaljeval: »Zato sem sklenil, da ti ne izročim nobene nagrade, marveč vse, kar imam, prav do najdražjega, do zadnje potomke svoje slavne rodovine, moje edinke Ranoe. Zato sem jo poklical, da ti jo predstavim še preden o tem spregovoriva.«

Vinko je od začudenja in presenečenja vstal. Knezove besede so ga spravile v položaj, iz katerega sta vodili le dve povsem različni poti: da sprejme njegovo naklonjenost in se poroči z Ranoo in izda svojo zaročenko Jeane, ali da jo zavrne, se odpove cilju, zaradi katerega je tvegal tako dolgo pot in užali kneza in njegovo hčerko.

»Naj se odločim tako ali tako,« je pomislil, »v vsakem primeru zadam surov udarec človeku, ki mi je drag in bi zaslužil vso mojo vdanost in hvaležnost. Ko bi bil mogel slutiti, kaj bom vse doživel na tej svoji poti, se nikoli ne bi bil odpravil na Madagaskar.«

Vznemirjeno je obstal na mestu. Čutil je divje utripanje srca in roke so se mu tresle. Knez je spet molče hodil od vrat do okna in se ni ozrl vanj. Vinko si mu ni upal pogledati v oči, čeprav so bile tako prijazne in dobrotljive.

»Bodi že kakor koli,« si je nazadnje dejal, »ostati moram pošten. Ne smem igrati hinavske, neodkritosrčne igre. Knez ima vso pravico, da mu povem resnico. Morda ga bom oznevoljil ali celo razočaral in užalostil, ker mu bom porušil težko zasnovani načrt, toda rešil bom svojo čast, zvestobo do Jeane dane besede in nemara tudi Ranoino srečo. Princesa me ne ljubi; ne more me ljubiti, saj me ne pozna in me je videla le za sam trenutek. Gotovo niti ne sluti, kaj namerava z njo njen oče, Ranoa ne bo prizadeta.«

Trdno odločen, da napravi konec mučnemu položaju, je stopil korak bliže knezu, ki je nehal hoditi od okna do vrat in dejal:

»Knez, vaš predlog je...«

»Stoj!« je vzkliknil knez in ga prekinil. »Na vse to, kar sem ti pravkar dejal, ne želim ta trenutek nobenega odgovora; ne odklonilnega ne pritrdilnega. V svojem življenju nisem nikoli storil nobenega sklepa, ne da bi bil stvar prej prespal. Če bi se vsi ljudje ravnali tako, bi bilo življenje dosti boljše in uspešnejše, kakor je. Moleč in ne govori! Odgovoril mi boš jutri ali pozneje. Dotlej premisli v miru in preudarnosti vse, kar je potrebno premisliti in preudariti. Spoznal boš, da sem ti dobro svetoval in mi boš hvaležen.«

Vinku so bile zadnje knezove besede kakor balzam na rano. Čut poštenosti ga je res silil, naj pove knezu brez obotavljanja vso resnico, če pa je sam še noče slišati, zakaj bi mu jo vsiljeval? Tako bo pridobil dovolj časa za posvet z Jeane in Paulom Landecom. Izkušena sta in mu bosta mogla pametno svetovati, kako naj se brez večje škode izvleče iz tako skrajno neprijetnega položaja. Po tej odločitvi se je pomiril.

38

»Pojdi z menoj!« je dejal knez in krenil na hodnik do nekih vrat.

Vinko je šel molče za njim in prišel na večji, zunanji hodnik, pokrit s streho na stebrih iz rdečega granita. Po njem sta prišla pred svetiščna vrata, katera je knez odprl in stopil naprej. Vinko je zagledal pred seboj veliko in visoko dvorano, polno čudovitih starinskih umetnin, prav na koncu pa mogočen pozlačen kip starega malgaškega božanstva. Nanj je padla svetloba iz lin in ustvarjala čudovito igro odsvitov, veličastno in skrivnostno hkrati. Vinko ni še nikoli videl nič podobnega. Presenečen je obstal.

»To je svetišče naše nekdanje vere,« je dejal knez. »Samo tu je še ohranjen najpristnejši nekdanji Madagaskar izza časov pred poizkusom pomohamedanjenja in poznejšim pokristanjenjem, kolikor ne živi že zdaj dalje v zadnjih poganih sakalavskega rodu v odljudnih gorskih in stepskih seliščih. Sakalavi so starejše madagaskarsko ljudstvo, kakor smo mi, potomci nekdaj čistokrvnih Hovancev. Vendar ni poganstvo starih Sakalavov v nobeni zvezi s tem svetiščem, zunanjim izrazom kulta, katerega so prinesli s seboj iz Indonezije naši predniki malajskega rodu Hova, ko so odkrili Madagaskar, se na njem naselili in postali vladajoče ljudstvo. Toda v dolgih stoletjih se je naš narod pomešal s papuanskimi Sakalavi in ustvaril nov rod Malgašev. Le plemstvo je ohranilo po večini še čistost svoje krvi.«

»In vendar žive na otoku tudi še pristni Sakalavi,« je rekel Vinko. »Tako govore vsaj knjige, ki sem jih prebral.«

»Žive kot manjšina,« je dejal knez, »ki je zaostala v civilizaciji in jo Francozi zlorabljajo za ustvarjanje umetnega razdora. Pri njih je poganstvo še zakoreninjeno, celo tudi pri tistih, ki so na videz sprejeli krščanstvo, medtem ko smo mi evangeličani. Zadnji svečenik tega svetišča, ki je dočakal skoraj sto let, je umrl šele pred leti. Tako je zapuščeno svetišče s samostanom puščavnikov le še muzej nekdanje vere in kulture svobodnih prednamcev. Samo tu se razodeva hovanska kultura še v tisti čistosti, kakor v redkih izmed nas, v katerih krvi ni tuje primesi. To stavbo so zgradili pred davnimi stoletji naši umetniki in jo okrasili s kipi, v katere so vklesali leta in leta svojega življenja. Vsak okrasek, do najmanjšega, je ročno delo neznanih mojstrov. Ko bo svetišče dostopno svetu, bo velika znamenitost in mnogi naši in tuji ljudje bodo prihajali sem, da si ga ogledajo. Preden zapustim otok, hočem za to tudi poskrbeti.«

Po ogledu svetišča je knez Vinka odpeljal pred pozlačeno božanstvo in razlagal dalje.

»To je božanstvo, ki mu je vzornik Buddha, katerega je naša stara vera v dolgi odtrganosti od pravega buddhizma preoblikovala po svojih lastnih mislih in čustvih in mu dala celo lastno ime. Nemara je vplivalo na to preobrazbo tudi mohamedanstvo, s katerim smo prihajali v preteklih stoletjih v stik po arabskih morjeplovcih in trgovcih, posebno še tu, na severu. Želel bi, da ostane vse nedotaknjeno, zato nisem nikomur dovolil, da bi se polastil česarkoli, kar predstavlja umetniško vrednost. Zlato, ki smo ga potrebovali za vstaje, smo jemali iz samostanske zakladnice.«

39

»Prečudovito je vse to!« je vzkliknil Vinko. »Samo nečesa ne morem razumeti. Kako je mogoče, da je ostalo svetišče neznano celo v bližini živečemu prebivalstvu.«

»Pripadalo je,« je rekel knez, »hovanskim redovnikom, ki so se za vedno odpovedali vsemu posvetnemu in se izločili iz družbe. Zanj so vedeli samo najvišji svečeniki. Oni so tudi skrbeli za obnavljanje redovnikov. Tisti, ki so prišli sem pod vodstvom zanesljivih vodnikov, se niso nikoli več vrnili v svet. Da bi bili še bolj zavarovani pred nezaželenimi obiski, so daleč naokoli razširili vero, da žive v teh pragozdovih zli duhovi, ki pogube vsakogar, kdor se jim približa. Ta vera se je ohranila do dandanašnjih dni, zato smo bili tudi mi ubežniki tu najbolj na varnem. Zdaj razumeš, zakaj so se tvoji nosači tako odločno uprli in niso hoteli dalje. Nekdo pa je bil tudi ob vašem nastopu poti navzoč, ki je skrivnost poznal in me kot zaupnik obvestil o tujcih, ki silijo v carantananske gozdove. Če bi bil hotel, bi bil vaš prihod onemogočil, nekaj pa mi je to branilo in sklenil sem vas sprejeti. Zdaj vem, da je bila to čudna slutnja, nič manj čudna od sanj, v katerih se mi je prikazal tvoj oče in mi najavil tvoj prihod.«

»To sem slutil že tedaj,« je rekel Vinko, »mislil pa sem, da ste šele vi vcepili ljudem to praznoverje. Zdaj vidim, da je mnogo starejše.«

»Staro je dolga stoletja,« je dejal knez. »Svetišče pa skriva v sebi tudi resnične skrivnosti, katerih nepoučenemu ni mogoče odkriti.«

Po teh besedah je stopil pred kip pozlačenega božanstva, pritisnil s prstom na enega izmed ornamentov, ki so krasili poprsje in kip se je odprl kakor vrata, za katerimi je zazijal temen hodnik.

»To je skriven vhod v svetiščno podzemlje,« je povedal Iron Ravaevalo. »Pojdi za menoj!«

Vinko se je znašel najprej na kratkem hodniku, nato na ozkih in zelo strmih stopnicah, ki so po polžje zavite vodile nekam v globino. Duh po zatohlosti se je mešal z vonjem smolnate plamenice, ki jo je bil knez prižgano vzel s seboj iz svetišča, da razsveti temino.

Stopnice so se iztekle na ne preširok hodnik, ki je vodil do novih vrat, katera je odprl knez prav tako s pritiskom na eno izmed znamenj ob strani. Za vrati so bile spet nove stopnice, po katerih sta prišla do tretjih, narejenih tako, kakor da so zaključni zid. Za njimi je bila klet z močnim obokom. V njej je bilo nekaj starih skrinj.

»To je zakladnica nekdanjega samostana,« je povedal knez, ko sta obstala. »Nekoč so bile te skrinje vse polne zlata in draguljev in biserov. Počasi so zakladi kopneli. Največ jih je šlo v denar za naše upore in vstaje. Zdaj so prazne. Le ena sama je še polna. Ta je last moje rodovine, zdaj moja in moje hčere Ranoe. Tudi le midva sva do tega trenutka vedela za to shrambo in njeno vsebino. Ti si zdaj tretji. Tako vidiš, da ti zaupam kakor pravemu sinu.«

Knez je odprl skrinjo in posvetil vanjo s plamenico. Vinko se je skłonil niže in ostrmel. Skrinja je bila polna dragocenosti,

40

zlata, draguljev, biserov, okrasja in raznih predmetov velike vrednosti. Vinko ni spregovoril besede, knez pa je zaprl skrinjo in dejal:

»To je premoženje vredno mnogo milijonov frankov. Vmes so stvari, ki jih sploh ni mogoče oceniti, ker so zelo stare in bi se zanje potegovali vsi najbogatejši muzeji na svetu. Skrbi za bodočnost torej ni.«

Vinko se je šele zdaj povsem zavedal, da je bilo vse, kar mu je bil oče sporočil v pismu, sama nepretirana resnica.

»Vse, vse je res,« si je dejal, »rešitev skrivnostnega begunca na morju, njegov beg s francoske ladje, njegovo malgaško pismo, s prosto roko narisani zemljevid, svetišče v pragozdu pod Caratanano, knez Iron Ravaevalo in...«

Ob misli na zadnje se ga je polotil obupen nemir, še dosti večji kakor prej v knezovi sobi. To zadnje je bila princesa Ranoa, ona lepa, smehljajoča se mladenka, ki je šele pred nekaj trenutki stopila predenj in mu tako ljubko podala roko, katero ji je spoštljivo poljubil. Toda tedaj še ni mogel slutiti, da mu bo čez kratek čas oče ponudil to malo, oblo, toplo roko, da bi mu postala spremljevalka skozi življenje.

»Bi se branil te roke, če ne bi bilo Jeane?« se je vprašal. »Ne bi se je,« mu je odgovoril notranji glas. »Brez pomislekov bi jo sprejel in bil bi srečen, zelo srečen.« Bile so to besede, ko da jih ne govori on sam, in ko se jih je polno zavedel, se je zdrznil in prestrašil. »Je mogoče, da so se rodile iz moje duše?« se je vprašal. »Če je tako, sem vetrnjak, neznačajnež, ničvrednež in tudi moja ljubezen do Jeane ni resnično čustvo srca, ni vdanost, katero bi moral čutiti do svoje zaročenke in bodoče žene. Potem je bila zaroka z njo prenagljeno dejanje?«

Vse do tistega trenutka si nikoli ne bi bil zastavil takega vprašanja. Zdelo bi se mu bilo že samo po sebi nemogoče. Zdaj pa, zdaj ga ni mogel preprosto odgnati. Začutil je, da mora o njem premišljevati, iskati odgovor, ki bo nespremenljivo dokončen.

Ljubezen do Jeane se mu je bila prebudila naglo, tako rekoč že v trenutku, ko jo je v Port Saidu prvič zagledal v tistem zabavišču z arabsko pevko. Na plovbi z ladjo po Rdečem morju se je njegovo ljubezensko čustvo prav tako naglo stopnjevalo, in do Zanzibara je bil že neskončno srečen. Od tistega trenutka dalje, ko je stopil nenadoma pred njiju dolgin z brazgotino na licu, so se pa pričele krasti v njegove misli temne, sicer nedoločene, vendar nevšečne sence, in metale kakor pege na soncu madeže na njegovo tako čisto in plamtečo ljubezen. Povzročale so mu neugodje, ki ga je spremljalo vse do trenutka, ko mu je Jeane sredi samote carantananskih pragozdov zašepetala na uho skrivnostne besede, ki jim smisla še vedno ni doumel.

Skoraj z gotovostjo je vedel, da so stvari, ki mu jih še ni odkrila. Prav tako razločno je čutil, da se je spremenila in ni nič več tako zaupljiva, kakor je bila prej. Nekaj jo zadržuje, nekaj ji brani porušiti steno, ki se je tanka in spočetka nevidna postavila med njiju, pa zdaj raste in se širi. Kaj bi moglo biti?

ŠE ENA GRENKA CVETKA

SAMO MALO RAZUMEVANJA

»Še eno cvetko k šopku grenkih za dan žena sem vam prinesla«, je dejala v črno oblečena žena, ko je za sabo zaprla vrata našega uredništva. »Dan žena je praznik samo za nekatere, jaz na primer pa bom ves dan jokala nad svojo nesrečo.«

Marija Javernik je novembra preteklega leta izgubila moža. Prepiri med Javernikovimi in njihovimi sosedi so se namreč tragično končali tisti dan, ko je sosed Mihael Guček prekoračil silobran — kot je razsodilo sodišče — in ubil očeta Javernikove družine.

»Prepiri med nami so bili na dnevnem redu. Razmere so bile takšne, da nam je bilo življenje že neznosno. Razumite prosim, da se zdaj ne morem več vrniti v tisto stanovanje. Preprosto ne morem več živeti — zlasti pa ne v miru — z ljudmi, katerih oče je vzel mojemu možu življenje. Bila sem tako obupana, da sem že mislila na najhujše... Kasneje pa sem se zavedla, da moram živeti zaradi svojih otrok, da moram imeti veliko moči, če jih hočem prav vzgojiti. Potrkala sem že na vsa vrata, kjer bi mi lahko pomagali, da bi zamenjala stanovanje, pa nisem nikjer našla pomoči. Tako zdaj stanujem pri daljnih sorodnikih, ker se pod nobenim pogojem ne morem vrniti v tisto strašno okolje...«

Javernikovi so stanovali na Resljevi cesti 33 v Celju. Njihovo stanovanje je sestavljeno iz sobe in kuhinje, oboje pa je sedaj prazno, ker težki spomini branijo vdovi in njenim otrokom, da bi nadaljevali življenje v starem domu. Naj bo kakorkoli — ni naša dolžnost in ne namen, da bi razglabljali o tem, kje so vzroki za prepire in tragični konec nesporazumov med obema družinama. Sodišče je o tem že reklo svojo besedo. Ne bilo pa bi prav, če bi ne razumeli Marije Javernikove, njene sedemnajstletne hčere in osnovnošolskega sinka. Smrt njihovega moža in očeta jih bo spremljala vse življenje, verjetno ne bo zelo lahko in vsaj nekaj časa tudi veselo ne. Najmanj, kar lahko družba stori zanjo, je to, da jim omogoči, da zamenjajo stanovanje in se tako vsaj delno otresejo težkih in bolečih spominov, ki bi jih v starem domu spremljali iz minute v minuto.

-lj

Hitrost, hitrost ne glede na cestne razmere, hitrost ne glede na lastno sposobnost ali sposobnost vozila se v večini primerov konča tako, kot prikazuje posnetek. V zadnjem času se pojavlja v prometu vse pogosteje še en akter — alkohol.

V mesecu januarju so organi prometne varnosti petnajst voznikov predlagali za odvzem vozniškega dovoljenja zaradi vinjenosti, 14 kolesarjev pa v postopek.

Februarja je število voznikov, ki so ogrožali promet zaradi vinjenosti, že naraslo na 17. V istem obdobju so varnostni organi izsledili kar 28 kolesarjev. Vsekakor zaskrbljujoča številka, ki se bo odrazila v slikah, kot je zgoraj objavljena.

Pa še ena številka: največja koncentracija alkohola, ki jo je imel voznik v krvi pri analizi, kmalu po tem, ko so ga varnostni organi izločili iz prometa, je znašala 2,60 promile!! Torej petkrat več kot je dovoljeno in nekajkrat več kot je normala za promet na naših cestah!

FOTOARHIV CT

LAŠKO — ŠENTJUR

ŠTIPENDIJE

Ni še dolgo tega, ko so laški študentje sklicali sestanek, na katerem so se pogovorili o problemih štipendiranja. Poleg članov akademskega kluba so se sestanka udeležili tudi predstavniki občine in mladinske organizacije. Tako so poudarili, da večina štipendistov ne živi v laški občini, da pa študentje in študentke doma ne najdejo štipendij. Tako si morajo mnogi študentje iz laške občine iskati življenjska sredstva drugod, kar ni vselej lahko. Zato so sklenili, da bodo v prihodnje štipendije smotrneje podeljevali. V ta namen bo akademski klub sestavil posebno analizo, v kateri bodo zajeli vsa aktualna vprašanja, ki jih bo komisija pri razdeljevanju štipendij upoštevala. Tako bodo torej poskusili uskladiti potrebe študentov in gospodarskih organizacij.

E. Š.

LEPI USPEHI

Ko se je pred dnevi sestal občinski strelski odbor iz Laškega, so z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo preteklo obdobje plodno in da so dosegli lepe uspehe. Število članov se je močno povečalo, izboljšala pa se je tudi njihova dejavnost, saj so priredili več izredno uspelih strelskih tekmovanj. Pri delu so se izkazali predvsem nekateri posamezniki, ki so jih na letni konferenci tudi nagradili.

J. O.

POJASNILO

V deveti številki vašega glasila je bila na 10. strani objavljena vest, iz katere je razvidno, da sem jaz iz ljubosumnosti napadel Slavka Paladina. S tem v zvezi bi želel stvar nekoliko osvetliti, ker vsebina ne ustreza resnici.

Omenjenega dne sva z ženo šla domov v Šempeter. Na cesti med Dolenjo in Ladkovo vasjo naju je na mopedu dohitel Slavko Paladin in začel mene žaliti. Nekaj dni pred tem je bil Slavko Paladin pri naju v stanovanju, kjer je obljubil, da ne bo več grozil in žalil moje žene, zato sem ga naprosil, naj počaka, da bi ga spomnil na obljubo. Paladin se je ustavil in nadaljeval z žalitvami. Med razgovorom sva se sprla, nato me je še fizično napadel. Med pretepom ga nisem ubodel, niti ni bil težko poškodovan.

Ne strinjam se tudi z naslovom, moja žena nima nobenih intimnih poznanstev z omenjeno osebo.

Nikola Pavić

POPRAVEK

V peti številki našega glasila smo v vesti ZGORELO STANOVANJE IN PRISTEDENI DENAR navedli, da so požar povzročili domači otroci. V resnici pa je požar povzročil mladoleten M. K. Do pomote je prišlo zaradi netočnih podatkov, ki smo jih prejeli pred preiskavo varnostnih organov. S tem se prizadetim opravičujemo.

ZABELEŽENO

V šentjurski občini je lani prijavilo redno obrt 16 oseb in dopolnilno obrt 24 oseb.

— — —

Sodnik za prekrške občinske skupščine Šentjur je v preteklem letu obravnaval 301 osebo zaradi motenja javnega miru. Za kričači in pretepači je po številu največ kršilcev cestno-prometnih predpisov.

— — —

Lani so občani vložili občinskim organom v pretres 7.564 vlog. Med njimi je bilo največ prošenj za sečno dovoljenje, davčne olajšave ter prošnje za priznanje delovne in posebne dobe.

— — —

Na zadnji seji občinske skupščine so med drugim obravnavali tudi poročilo sveta za kmetijstvo, ki ugotavlja, da je bil obseg fizične proizvodnje v lanskem letu višji kot v letu 1963. Največji porast beležijo v živinoreji, nekoliko slabši uspeh pa v kooperacijski proizvodnji goveje živine zaradi nesorazmerij med cenami krme in ceno živine.

PRVA KRVODAJALSKA AKCIJA

V Loki pri Zidanem mostu je bila te dni prvič krvodajalska akcija. Organiziral jo je Rdeči križ, prijavilo pa se je kar 41 darovalcev krvi. To je nedvomno lepo število za tako majhen kraj, kot je Loka pri Zidanem mostu.

NEZGODE

Mirka Miklavčiča je pri delu stisnil stroj in je dobil notranje poškodbe; Marija Papež iz Celja si je pri padcu poškodovala roko; Franc Golčar iz Strmca si je pri padcu poškodoval nogo; Avgusta Korošca je podrl neznani avto in so ga našli na cesti v nezavesti; Anton Verdev iz Studenca pri Žalcu je padel in si zvinil nogo; Karl Jurše iz Doma onemoglih v Grmovju je padel in si zlomil nogo; Viktor Kokalj iz Vojnika je padel in si nalomil rebra.

6

SALON Dore Grün

»No, pismo je bilo zelo šarmantno,« je odgovorila Daisy in sekretarja milo pogledala. »Bilo je zelo sladko, ljubeznivo«.

»In kje je to pismo?« je vprašal sekretar, ki mu je nenadoma postalo vroče.

»Le kje naj bi bilo?- Mlada dama se prav gotovo ne bi hotela ločiti od tako dragega spomina. Pismo je, razumljivo obdržala!«

Sekretar je sicer vedel, da ni nikoli napisal pisma, v katerem bi kakšnemu dekletu obljubil ženitev, toda kljub temu se je znašel v nerodnem položaju. Če računa ne bo plačal in bo prišel pred sodišče, bodo tam prebrali tudi to pismo. Pa čeprav ponarejeno, bi mu lahko krepko škodilo. Pomorski sekretar, ki ima škandale z ženskami, pa nima veliko možnosti za napredovanje. K sreči je bil mladi sekretar razmeroma premožen. Vzel je čekovno knjižico in Doro poprosil, naj nikdar več ne prodaja dekletom, ki bi prišle kupovat perilo na njegov račun.

Zdaj je prišel za Doro Grün pravi trenutek! Ček bi bila sicer rada vzela, toda Osaki ji je to strogo prepovedal. Vzela je sekretarju nalivno pero iz rok in resno dejala:

»Ne gospod! Če vi niste naročili teh stvari in če je bila dekle res pustolovka, ki je izrabila vaše ime, škode razumljivo ne boste nosili vi, temveč jaz. Navsezadnje sem bila sama kriva, da sem ji verjela!«

Ko je to povedala, je rekla še marsikaj ljubeznivega. Bila je res velika »dama«! Svojo težko vlogo je odlično zaigrala in na tihem je že vedela, da je mladi sekretar njen.

Sekretar je bil prepričan, da je Dora Grün neverjetno uglajena ženska. Stvar z računom je bila urejena, ostala je samo še lepotica, ki ni prav nič skrivala, da ji je mladi gentleman všeč. Ko je odhajal iz salona, je dobro vedel, da se bo z njo še srečal.

Kmalu za njim je v salon prišel Thomas. Bil je zadovoljen. Z izbranim okusom je uredil Dorino stanovanje, saj je upal, da se bo njen prvi sprehod s pomorskim častnikom končal v tem gnezdu, ki je kar sijalo od udobja in elegance.

Toda ta tako težko pričakovani in sicer tako skrbno zrežiran sprehod se je končal na ulici in Dori se je posvetilo, da sekretarja ne bo lahko osvojiti. Okolje, v katerem je mladi sekretar živel, je bilo Dori popolnoma tuje. In če bi ga že moral zapustiti, tega ne bi storil zaradi ženske, ki je samo — lepa, temveč bi morala biti tudi izredno inteligentna. Sekretar je imel rad mlada, gibčna dekleta, ki so govorila o tenisu in boksu — ljubezen pa so jemale samo kot prijeten intermezo med dvema športnima tekmovanjema. Daisy je bila provo nasprotje takih žensk. Igrala je vlogo velike kokote, njene besede pa so bile preveč preproste in jasne. Erotika, ki je izžarevala iz vsake njene kretnje, iz vsake besede, je izdala, da je ženska, ki ni navajena, da ji ljubezen včasih ostane tudi neizpolnjena želja, temveč, da je njen cilj — osvajati. Takšna ženska pa ni mogla biti član njegovih krogov, bila mu je tuja, odbijala ga je.

V nočeh brez spanca je Daisy študirala svojo vlogo, učila se je na pamet, toda kadar je nastopila, je delala napako za napako. In ko sta se na ulici poslovila, je vedela, da je bitka izgubljena. Poskušala se je pismeno dogovoriti za drugi sestanek, pa ni dobila odgovora. Telefonirala je, ponovno pisala, pa zaman. Salon »Dora Grün« je bila torej propadla investicija. Stresla se je ob misli, kako bo to povedala gospodu Osakiju.

Najprej je priznala Thomasu. Poslušal jo je brez besed, ko pa je končala, je planil in jo temeljito nadrl. Dejal ji je, da je najbolj trapasto bitje na svetu, najbolj nenadarjeno pod soncem in da ne zna niti najpreprostejših stvari v življenju. Najbolje je, da vzame vrv in se obesi!

Še marsikaj ji je hotel reči. Takrat pa je začela Dora Grün! Besede so ji stekle kar same in na presenečenega agenta so se zlile kot neprijetna toča. Kričala je, da ji je dovolj njega in njegove »bande«, da naj se pri priči pobere iz njenega salona in končno — naj si samo drzne škodovati ji! Takrat bosta on in njegov grdi Japonec videla, koga bodo v peklu pražili hudiči. Pozna ona pot do policije!

Agent pa je bil gentleman. Sedel je na nizkem divanju, obračal glavo in premišljeval, kaj naj stori s to pobesnelo žensko. Dora je skočila

ŽRTVE PROMETA

VOZIL BREZ VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

RUDI OREL iz Drapšinove ulice v Celju je pred dnevi v jutranjih urah z osebnim avtomobilom CE 22-03 na spolzkem delu cestišča v Cankarjevi ulici zapeljal na pločnik, kjer je zadel neznanega pešca v nogo, nato še kolesarja in se končno ustavil ob levem pločniku. Nesreča se je pripetila zaradi slabih zavor, spolzke ceste in neizkušenosti voznika, ki in imel vozniškega dovoljenja.

TRČENJE OB ZAVIJANJU

Na cesti II. reda med Krškim in Sevnico se je pred nedavnim pripetila prometna nesreča na blagem zavoju med srečavanjem osebnega avtomobila ZG 170-08 s tovornim avtomobilom CE 34-55. Na omenjenem zavoju sta voznika zavirala na poledeneli cesti. Pri tem je osebno vozilo, ki ga je upravljal VLADIMIR HARANIĆ iz Prilipja zaneslo na sredino cestišča pred tovorno vozilo, ki ga je upravljal MILAN FIJAVŽ iz Bukovja. Tovorno vozilo je zbilo osebno vozilo v leseno zaščitno ograjo, da je zdrknilo približno 15 metrov po nasipu v Savo. Ob nesreči ni bil nihče telesno poškodovan, materialne škode pa je nastalo za 200 tisoč dinarjev. Organi prometne varnosti so sneli z obeh vozil evidenčne tablice.

ZAVOZIL V OBCESTNI NASIP

Na cesti drugega reda med Ljubnim in Lučami je voznik osebnega avtomobila CE 85-98 FRANC KRIVEC zavozil na kamen, ki je bil prekrit s snegom. Zaradi sunka je vozilo zaneslo v obcestni nasip. Na vozilu je nastalo za 240 tisoč dinarjev materialne škode. Varnostni organi so sneli z vozila evidenčne tablice.

TRČILA ZARADI POLEDICE IN NEPAZLJIVOSTI

V naselju Savina pred mostom v Ljubnem sta zaradi poledice in nepazljivosti trčili tovorno vozilo LJ 215-39, ki ga je upravljal MIRKO KOS iz Luč, in osebno vozilo CE 85-75, ki ga je upravljal JOŽE MAROLT, doma iz Lubije pri Mozirju. Ob trčenju k sreči ni bil telesno nihče poškodovan, na vozilih pa je za 150 tisoč dinarjev škode.

ZAPELJAL S CESTIŠČA IN SE PREVRNIL

S ceste prvega reda v vasi Zajasovnik pri Vranskem je voznik tovornega vozila LJ 86-12 JANEZ BERLEC, doma iz Vrhpolja pri Kamniku, iz neznanega vzroka zapeljal s cestišča in se prevrnil. Tovornjak je bil naložen z žganimi pijačami. Materialna škoda na vozilu in tovoru je ocenjena na 170 tisoč dinarjev.

TRČILA NA NEPREGLEDNEM OVINKU

Na cesti II. reda med Krškim in Brežicami v vasi SPODNJE LIBNO se je pripetila prometna nesreča na nepreglednem ovinku. IVAN GODLER se je pripeljal z osebnim avtomobilom NM 31-20 ter na omenjenem ovinku srečal avtobus CE 11-57, ki ga je upravljal FRANC HALER iz Vranskega. Ob srečanju sta trčila, po trčenju pa je avtobus potisnil osebno vozilo še v obcestni breg. Na obeh vozilih je za 270 tisoč dinarjev materialne škode. Voznik avtobusa je kazal znake vinjenosti, zato so mu odvzeli kri na alkohol in vozniško dovoljenje.

MED VOZNJO RAZNESLO GUMO

Na cesti I. reda v bližini železniškega prelaza v Medlogu je počila guma na 10-tonskem tovornjaku Lj 41-41, ki ga je upravljal FRANC KLADNIK iz Celja. Malo pred prelazom je počila leva guma, zaradi česar je vozilo zaneslo na levo stran cestišča v nasproti vozeči traktor CE 70-10, ki ga je upravljal SILVO JOVAN iz Velenja. Trčenje je bilo tako silovito, da je tovornjak traktor razpolovil. Na obeh vozilih je za več kot milijon dinarjev materialne škode. Voznik traktorja je ob nesreči dobil lažje poškodbe, vendar ni iskal zdravniške pomoči.

SPLASENI VOLI PRED TOVORNJAK

Po cesti II. reda proti Laškemu je vodil pred dnevi petnajstletni JOŽE MASTNAK iz Tolstega na povodcu dva vola. Vola je mislil prehiteti s tovornim avtomobilom CE 13-03 voznik FRANC ČOKL iz Celja. V trenutku prehitevanja sta se nenadoma ustrašila drvečega vlaka. Vozilo je zadelo levega vola in ga skupaj z vodičem zbilo po cestišču. Ob nesreči si je JOŽE MASTNAK zlomil levi kolk in bil prepeljan v celjsko bolnišnico.

ZALETEL SE JE V GOSPODARSKO POSLOPJE

V naselju Družmirje na cesti II. reda med Velenjem in Šoštanjem je voznik osebnega avtomobila CE 77-56 ZLATKO PRAPROTNIK, doma iz Družmirja, ob zaviranju zadel v vogal gospodarskega poslopja, ki stoji ob cesti. Po trčenju je vozilo odbilo nažaj na cestišče ter obrnilo v smer iz katere je pripeljal. Škode je za 80 tisoč dinarjev.

S TRAKTORJEM V JAREK

Vinjen traktorist ALOJZ NOVAK je pred dvi peljal traktor po cesti III. reda proti Dramljam in se prevrnil s traktorjem v obcestni jarek. Z njim je bil tudi traktorist FRANC ERLIH. Po nesreči sta traktorista grozila tretjemu traktoristu, ki je poskušal traktor odpeljati. Obema je bila odvzeta kri.

TRČIL OB PREHITEVANJU

Po cesti prvega reda proti Celju je voznik JOŽE ŠERTL peljal tovornjak CE 62-39. Ko je v Petrovčah zavijal v levo, po predhodnem nakazovanju smeri s smerokazi, je za njim pripeljal z osebnim avtomobilom LJ 336-64 MAKS CVIKL iz Ljubljane in ga poskušal po levi strani prehiteti. Pri tem je prišlo do trčenja. Kaže, da je voznik osebnega vozila prezrl svetlobne znake. Na vozilih je za približno 100 tisoč dinarjev materialne škode.

OTROK POD AVTO

Na Mariborski cesti v Celju ob hiši številka 150 je voznik osebnega avtomobila CE 53-89 JOSIP ŠTOK iz Velenja podrl sedemletno DANICO PREMOŽ, ki je skočila pred vozilo, v želji, da bi prečkala cesto. Deklica se je poškodovala po glavi, utrpela zlom levve noge in reber. Voznik je takoj po nesreči sam prepeljal otroka v celjsko bolnišnico.

NESREČA NE POČIVA

GLAVA NAPRODAJ

X.

Po pripovedovanju Jožeta Jeršeta piše Drago Hribar

Zdaj so se vojske vkrcavale na manjše ladje, ki so jih prevažale na velike ladje, zasidrane zunaj, na odprtem morju, kajti pristanišče v Dosonu je bilo preplitko. Tudi tu je šlo po prioritetnem vrstnem redu: regularna vojska je bila prva, tujska legija zadnja. Legionarji so nosili s seboj kovčke, polne tropskih oblek in denarja, vodili pa so tudi pse in opice.

*

Po treh letih življenja in vojskovanja pod zastavo tujske legije, je takšen premik na odprto morje pomenil Jeršetu olajšanje, četudi ne on ne kdo drug ni vedel, kam bodo pravzaprav odpluli. O svojem lastnem položaju kakor o položaju strani, za katero so se bojevali, niso imeli namreč niti pojma. Ves čas so živeli tako rekoč tjavendan in svet okrog njih se jim je kazal le skozi puškine cevi. Vkrcali so se na veliko ladjo. Se preden je stopil na palubo, je moral vsakdo oddati orožje. Postopek se je zdel nerazumljiv in jim je vlil nekaj nezaupanja in dvomov, vendar so njihovo osebno varnost še vedno ščitile ročne bombe in orodje, ki so ga nosili v kovčkih.

Kasneje, ko so bili že daleč od Dosona, se je raznesla vest, da plujejo proti Suezu. Slišati je bilo govorice, da jih bodo med plovbo čez kanal zaprli v spodnje prostore ladje. Med legionarji je zavladalo ogorčenje, Nemci pa so zagrozili, da bodo v takem primeru spustili ladjo v zrak. Pred vhodom v kanal so obstali, kajti zaradi velikega prometa so morali čakati, da pride ladja »na vrsto«. Nekateri so izkoristili priložnost in poskakali v morje, vendar se nihče ni rešil: postali so plen morskih psov ali pa so jih globine potegnile vase.

Palubo so zastražili oboroženi oficirji. Ko je ladja zopet dvignila sidra, so legionarje spravili v jedilnico. Eden izmed oficirjev jim je naredil nekakšno govorance, nato pa se je odstranil. Komaj pa je odnesel pete, so za njim zaprli težka vrata. Legionarji so bili tako rekoč v kletki. Prevara jih je seveda do kraja zrevoltirala. V nekakšnem paničnem strahu so se pričeli zaganjati v vrata in razbijati vse, kar jim je prišlo pod roke. Žal pa je vse, kar bi v takšnem položaju utegnilo pomagati, ostalo zunaj. Nazadnje, ko se vrata nikakor niso hotela vdati, so razbili okna. Kakšen meter niže je bilo morje. Morje, ki je teklo mimo kakor mehka cesta. Nekaj jih je skočilo vanj, seveda v upanju, da bodo dosegli kopno, ki niti ni bilo tako zelo daleč. Toda niso ga dosegli. Oficirji so s palube streljali nanje in jih pobili. Tedaj sta se »legionarski« ladji pridružili dve oboroženi egiptovski ladji. Nanjo sta izstrelili topovski strel, pri čemer je bilo osem oficirjev ranjenih. Poveljstvo teh ladij je namreč poslalo ultimat: če ne bodo prenehali streljati vojakov, jih bodo potopili. Medtem je nekdo odprl vrata jedilnice in legionarji so se usuli na polubo. Prišlo je do ogorčenega spopada med njimi in oficirji; legionarji so z golimi rokami planili nanje in jih nekaj pometali v vodo. Toda premoč je bila vendarle na strani oficirjev.

Manjša skupina, v kateri je bil tudi Jože Jerše, se je med plovbo po sueškem kanalu odločila, da se bo ob ugodnem trenutku skušala rešiti. Domenili so se, da bodo na mestu, kjer bo ladja najbliže obali, poskakali v vodo. Jerše, ki je — kot ostali — nosil v kovčku okrog milijon dinarjev, se je sprijaznil s tem, da se jim odreče. Važnejša od misli na denar je bila namreč misel na rešitev samega sebe. Kajti Jerše je bil slab plavalec. Pravzaprav mu je bilo celo vseeno, če utone, kar tudi ni dosti manjkalo. Od skupine kakšnih petnajstih mož je skočil zadnji, tako nerodno, da bi bil skoraj priletel na eno izmed egiptovskih ladij. Razen tega je zamudil najugodnejši trenutek in je moral zato dalj plavati. Val ga je nekaj časa nesel, nato pa ga je pokopal pod seboj. Plaval je, kakor pač plavajo ljudje, ki ne znajo plavati — napol pod vodo, napol nad vodo. Čeprav njegovi tovariši niso bili daleč stran, mu nihče ni pomagal, pač pa ga je neki Črnogorec bodril, naj vzdrži. Nazadnje je srečno priplaval do brega. Na sebi je imel nizke čevlje, kratke hlače in majico — premoženje, za katerega se je boril tri leta...

Na obrežju jih je čakala policija.

Odpeljali so jih v Ismaillyo, mesto v bližini Kaira na severu jezera Tismah, kjer je tudi sedež uprave severnega dela kanala. Tu so jih namestili v neki hiši na hodniku, kjer so prespali noč. Naslednjega dne zjutraj so jih odpeljali v Port Said, od tod pa v zapore v Kairo. Jerše je medtem prodal uro in prstan, da si je kupil kruh. Zgodilo se je podobno kot pri njegovem prihodu v Avstrijo — tudi takrat je moral prodati uro. Njegov milijon je ostal na ladji; in ne samo milijon, tudi vse drugo. Po treh letih je imel dosti manj kakor na začetku.

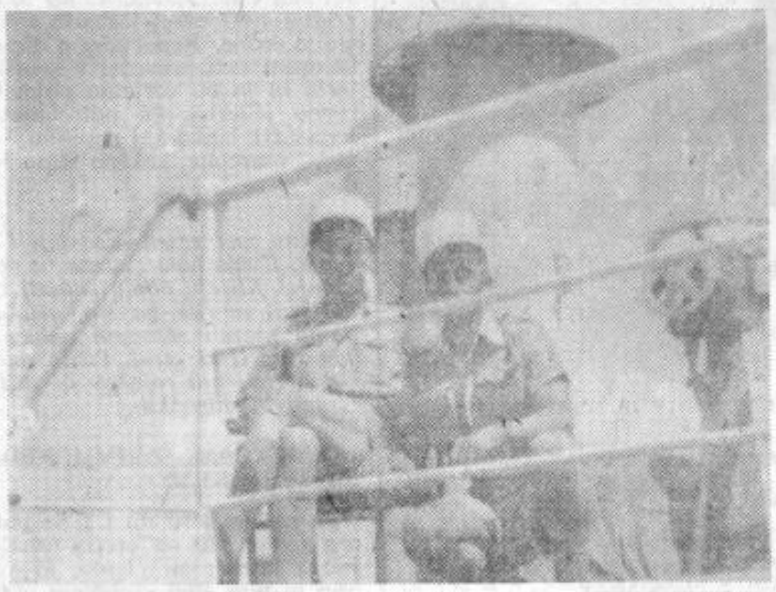

NEVROPSIHIATER O ZDRAVSTVENI PLATI SESTANKOV IN MEDSEBOJNIH ODNOSOV

DOBER SESTANEK - ZDRAVILO

● Dobro pripravljen sestanek kolektiva nima samo politični in gospodarski pomen, temveč je hkrati važen za psihično zdravje kolektiva in posameznika.

● O vlogi sestankov, sej in drugih oblik demokratičnega komuniciranja med ljudmi piše za naš list predstojik nevropsihiatrične bolnice v Vojniku

dr. Miloš Ščelovič

Vsak človek večkrat v življenju poskuša ali se želi osvoboditi vseh vezi, ki mu omejujejo svobodo. Nekaterim se tudi posreči, da te vezi tudi pretrgajo, da se rešijo družine, zapustijo službo, prijatelje. Če vrh tega še lahko živijo brez dela, se jih prime iluzija, da so popolnoma svobodni. Toda takih je zelo malo. Običajno so težki psihopati, pogosto tudi asocialne in kriminalne osebe. Današnji normalni človek v industrijski civilizaciji ne bi mogel uživati v taki »idealni svobodi«, ker ima svoje motive, da nekom pripada, a posebno še, da pripada neki grupi ljudi, da v življenju uspe, želi, da ga ljudje spoštujejo in cenijo. Današnji človek želi gotovost v svoji eksistenci, ne želi pa se preveč razlikovati od drugih.

SODOBEN ČLOVEK TEŽI H KOLEKTIVNOSTI

Moderna psihologija in sociologija dobro pozna te motive. Naš družbeni sistem nudi vsakemu posamezniku dovolj priložnosti, da tem motivom tudi ustreže. Treba je le pametno izkoristiti vse institucije, v okviru katerih zavzemajo svoja stališča do ljudi in do življenjskih problemov. Takšno zdravo stališče preprečuje konflikte v medsebojnih odnosih in hkrati izbijanja nevrotskih reakcij, ki bi nastale v nasprotnem primeru.

O zadovoljevanju grupe pripadnosti bi mogli veliko govoriti. Najpogosteje to pripadnost občutimo na sindikalnih sestankih, na sestankih organov delavskega in družbenega samoupravljanja ter v ostalih družbenih in političnih organizacijah. V vsakem delovnem kolektivu so ljudje povezani s skupnimi interesi, so skupina ljudi, ki integrirajo v eno celoto, v kateri je vsak posameznik enakovreden. Če vodilni tovariši v delovni organizaciji poznajo in upoštevajo osnovne ljudske motive, če nudijo kolektivu možnost, da vsakodnevno pridejo do izraza, potem na sestankih in sejah ne pride do spopadov in agresivnih izpadov. Če pa v kolektivu nastanejo slabi medsebojni donosi zaradi nehumanih stališč ali agresivnih namenov bodisi vodilnih ljudi ali drugih posameznikov, potem se tako napeto vzdušje še vedno lahko zgladi na sestankih.

KAKO POMAGATI PLAHIM IN ZADRŽANIM LJUDEM?

Dobro pripravljen in spretno voden sestanek v mnogočem pripomore k počutju prisotnih članov kolektiva. Zelo važno je, da se na sestanku ustvari vzdušje sproščenosti. Ljudem, ki so zaprti vase in neradi povedo svoje mnenje, je treba pomagati. Recimo z neposrednim vprašanjem, kaj mislijo o tem in onem stališču kolektiva ali tudi manjše grupe. Dovolj je deset besed, ki jih tak človek v odgovoru pove in že je prebit led in vzpostavljen kontakt.

TRIJE OSNOVNI TIPI LJUDSKIH ZNAČAJEV

V osnovi ljudskega značaja je želja po izstopanju, po izražanju svojega mišljenja in uveljavljanju. To je doseženo tudi tako, da posameznika opazijo na nekem zboru, na sestanku. Ljudem je treba nuditi možnost, da zadovoljijo ta osnovni motiv. Ko izraža človek svoje mišljenje, se čuti močno povezaneravno treba, da je to nek velik problem, dovolj so tudi majhni, vsakodnevni problemi, drobne reči, ki jih je polno v življenju nekega kolektiva. Imeti somišljenike je tudi zelo važen motiv. Mnogokrat imajo vase povlečeni ljudje veliko povedati, vendar tega ne bodo storili nikoli brez pomoči drugih. Oni so lahko nezadovoljivi, užaljeni. To nosijo v sebi tudi mesece, da tega nihče ne ve. Toda ta intimni konflikt tako izgubi na svoji teži, če je o njem še kdo obveščen, kot pravimo, odleže. Vsak zaprt in v globino potisnjen konflikt pa ustvarja notranjo duševno napetost, ki se potem kaže navzven kot glavobol, nespečnost, zbadanje okrog srca, utrujenost, pomanjkanje teka, upadanje delovne sposobnosti, nesposobnost koncentracije itd. Vse to pa lahko odstranimo, če takim ljudem omogočimo, da javno iznesejo svoj problem, če pojasnijo svoje nezadovoljstvo.

Druga vrsta ljudi pa je ravno nasprotna opisani. Le-ti se odlikujejo s svojo odprtostjo, radi javno izstopajo in uživajo, če lahko dajejo svoje mišljenje o vsem vsakomur. Oni tudi največ govorijo, tudi če niso za to poklicani. Taki ljudje ne zbolijo za nevrozo, ker svoje interpersonalne konflikte rešujejo hitro na kakršenkoli način, jih ne zapirajo vase in jih ne prežvekujejo kje v samoti. Za njih so sestanki spet kraj, kjer odložijo vse svoje notranje napetosti.

Tretja skupina je po številu mnogo manjša od prvih dveh. Tej skupini javno izstopanje nič manj ne koristi, toda do družbe je negativna. Ti ljudje vselej vse napadejo, kritizirajo in niso nikoli zadovoljni. S tem, da so vedno na nasprotni strani, se razbremenjujejo svojih notranjih napetosti in svojih prikritih napadalnosti. Jasno, da ti ljudje padajo iz težave v težavo, da je videti kot bi iskali konflikte. Povsod vidijo probleme — tudi tam kjer jih ni. Vse delajo narobe v prepričanju, da delajo prav. Le-ti so slepi za resnični svet in bi najraje vse prekrojili po svoji meri. Ko tako nastopajo, so največkrat odbiti in zasmehovani. To jih niti ne moti. Za njih je važno, da so svoje povedali in uživajo v svojem nasprotovanju.

VAŽNO JE IMETI SOMIŠLJENIKE

Sedaj, ko smo se spoznali s tremi glavnimi skupinami ljudskih značajev, se vrnimo spet k sestankom in k njihovim, za zdravje pozitivnim, učinkom.

Pripadnost kolektivu se more občutiti tudi brez udeležbe v razpravi. Zadostuje tudi istovetnost naših misli in stališč s katerim od diskutantov. Iz tega nastane spoznanje, da je več ljudi podobnih misli, spoznanje, da ima naše prepričanje neko stvarno in resnično vrednost. To spoznanje rodi zadovoljnost, da se ne razlikujemo mnogo od večine, hkrati pa nam nudi občutek gotovosti. Na ta način se razkadi strah pred osamljenostjo in pred tem, da bi utegnila naša mišljenja in stališča biti napačna in izkrivljena.

Sestanki so torej, poleg družbeno-ekonomskega značaja pomagalo, da spoznamo interes kolektiva in da kot posamezniki ne »štrlimo« preveč iz te celote. To je zdrav in normalen človeški motiv.

KAKO OBVLADATI PRASTAR STRAH POSAMEZNIKA PRED ZUNANJIM SVETOM?

V današnjem civiliziranem svetu posameznik neštetokrat občuti svojo nemoč. Potrebno mu je veliko psihične moči, da zaduši osnovni strah, ki smo ga podedovali in ki se je kopičil v milijonih let v živčnem sistemu človeške vrste. Ta poseben strah, ki se da pojasniti s psihodinamiko, nastaja v stiku z zunanjim svetom. Ljudje, ki nas obkrožajo od prvega dne življenja, nam nudijo varnost, hkrati pa tudi omejitve, ki v slabih okoliščinah povzročajo komplekse in napačna stališča do življenja in ljudi. Posebni psihodinamični faktorji ta strah še povečujejo. Tekmovanje, ki vlada v odnosih v naši poklicni sredini, vključuje tudi odnose z našimi prijatelji, naše spolne odnose, odnose v družinskem krogu. Tako se zgodi, da se v vse naše stike prikradejo klice prezira, rušilnega tekmovaja, zavisti in ljubosumnosti. Preplašeni posameznik se dostikrat v takem okolju ne znajde več in se mora mnogočesa naučiti. Predvsem mora biti prilagodljiv, da se lahko vključi v vsak nov položaj in okolje. Hitre socialne spremembe zahtevajo veliko sposobnost prilagojevanja. V industrijskem obdobju je posameznik primoran, da se večkrat v življenju prilagodi novim duhovnim in materialnim pogojem, ki se razvijajo. Zato ljudje, ki so nevrotiki že od zgodnje mladosti, težko dohitevajo razvoj, se mukoma prilagajajo, zato je vse njihovo življenje polno borb z lastnimi nevrotičnimi simptomi.

RESNIČNA SVOBODA JE V PRIPADNOSTI DRUŽBI

Na koncu še beseda o »begunciha«, s katerimi sem začel. Vsak beg v »svobodo« neizbežno pripelje v novo odvisnost od družbe, v kateri je edino mogoče najti gotovost in varnost. Tam, kjer je tvoje, tam je tudi svoboda. S svojo aktivnostjo v družbi ustvarjamo svoj jaz in tako prihajamo v zvezo s svetom. Tako nismo več izločeni, postajamo del celote in v njej svobodno doprinašamo svoj delež, svojo vrednost. Edino to je prava in pozitivna svoboda.

OPOMBA UREDNISTVA:

Prepričani smo, da je prispevek dr. Ščelovića izredno pomemben in da bi se ob njem morali zamisliti vsi, ki vodijo interpersonalne odnose v kolektivih, zlasti pa vodilni tovariši v delovnih organizacijah, političnih organizacijah in organih upravljanja.

Tudi pri nas, kot v vseh razvitih deželah, je vedno več živčno obolelih ljudi. Ali je v pogojih neposredne demokracije, kot je naša, to prav tako opravičljivo, kot je to razumljivo za dežele, kjer vladajo razredni odnosi? Ko govorimo o zaščiti delavcev, o varnosti dela, o higienskih razmerah, bi ne smeli pozabiti tudi na psihično zdravje, na duševno počutje kolektiva. Tudi to se da končno meriti z dinarjem, če kdo razume samo ta jezik.

Dr. Ščelović ni obravnaval vlogo sestankov in komuciranja v naših delovnih organizacijah polemično, kako je in kako bi moralo biti. Vsekakor pa je mislil na sestanke, kakršni bi morali biti, torej:

— brez vsiljevanja in samovoljnosti posameznikov,

— brez tipičega omejevanja svobodnega izražanja mnenj in stališč,

— brez tipičnega omejevanja svobodnega izbata kvazi avtoritete namesto demokratične borbe, kjer naj bi bilo edino merilo boljši in za družbo koristnejši predlog ali mišljenje.

Torej razmislimo o tem in ravnajmo prav!

POZIREK HUMORJA

NEKJE

NAJ MI NEKJE NIHCE NE STEJE
V ZLO,
CE BOM NEKJE »PRISLOVNO
DOLOCILO«
NEKJE POGOSTO RABIL, NAMREC TO
NEKJE NAJBOLJSE JE MASILO,
KI V MISLIH LUKNJE NAM NEKJE
ZAFLIKA
IN JE NEKJE SESTANKOV, SEJ
ODLIKA.

Sočutni župan prosilcu: »S svojega žepa vam dam sto din — toda nikar jih takoj ne zapijte!«

— Brez skrbi. Bil sem na zadnjem zboru volivcev in verjemite, da bom z njimi zgradil sanatorij za notorične pijance!

*

Dokler so grešniki zgoraj, jih vsi prenašamo, ko pa se znajdejo na zemlji, jih vsi teptamo.

piše: IKOVIC KLANČNIK

BOJ NA KAČJEKU

riše: PETER KRIVEC

1. Bilo je sredi 1944. leta. Pomlad se je prevesila v poletje. Pod strmimi stenami Planjave, Mrzle in Turške gore so se še lepile zaplate snega. Logarska dolina pa je bila ena sama zelena ploskev, posejana s prvim pomladanskim cvetjem.

Logarska dolina in vsa soteska do Luč sta bili že dlje časa ozemlje nikogar. Švabi so pred časom opustili postojanko v Solčavi, ker so jim tla postala prevroča. Domačini pa so na ozemlju nikogar postali ena sama družina in velika obveščevalna mreža narodnoosvobodilnega boja. V Robanovem kotu se je skrivala partizanska bolnišnica, na Sturmovem hribu je bila partizanska krojaška delavnica, ki jo je vodil Herletov Mirko. Borci VDV Koroškega odreda so imeli tukaj svoje zatočišče in preko Matkovega kota zvezo s Koroško, od koder so v zadnjem času napravili nekaj drznih akcij. Za hrano je bilo v teh dneh težko. In prav VDV-jevci so čestokrat pomagali domačinom. Na Koroškem so rekvirirali trgovine, v Lučah pa živilske nakaznice in denarne bone.

NEZNANI OSWALDOV DVOJNIK

NEZNANI OSWALDOV DVOJNIK

Vse to pa ne bi bilo niti toliko pomembno, če ne bi na nekem mestu v poročilu Warrenove komisije odkrili, da je prav ta Larry Crafard popolnoma podoben Leeju Harveyu Oswaldu. V odlomku z naslovom »Ruby in Oswald se nista poznala« zasledimo:

»Številne priče so izjavljale, da so videle Rubyja z osebo, ki je bila po njihovem mišljenju Oswald. Tako je prodajalec električnih aparatov Robert Patterson v Dallasu izjavil, da je 1. novembra 1963 prišel v njegovo trgovino Ruby v spremstvu Oswalda. Sicer Patterson ne trdi, da je bil Rubyjev spremljevalec Oswald, prav tako ne njegova dva pomočnika. Toda bil mu je popolnoma podoben in tako gre torej za Larryja Crafarda. V poslovnih knjigah teksaškega skladišča knjig ugotovimo, da je bil tega dne Oswald ves dan na delovnem mestu.

Larry je v tem času delal za Rubyja in je stanoval v Carousel klubu. Zanimivo pri vsem tem je pravzaprav to, da je Warrenova komisija dala možnost ugotovitve podobnosti gospodinji Oswaldove družine Ruth Raine. Kot kaže, je bila izjava Pattersona za komisijo prevelik zalogaj, ki ga ni hotela, niti upala načeti.

CRAFARD JE IZGINIL

Dejstvo je, da izjavi Pattersona in Ruth Raine jasno govorita o veliki podobnosti med Crafardom in Oswaldom, saj gre pri obeh za ista leta in oba imata ženi podobne starosti in prav tako dvoje otrok — deklici. To dejstvo pa je povezano z okolnostjo, da je Crafard v službi človeka, ki postane Oswaldov ubijalec, le preveč očito. In če še k temu dodamo, da je Larry Crafard dan po uboju predsednika Kennedyja izginil iz Dallasa, potem je pač vsako ugibanje odveč. Toda v Warrenovem poročilu zasledimo, da je odšel v Michigan k svojim staršem. Teden dni po pobegu ga je odkril FBI in na policijskem zaslišavanju je Crafard izjavil, da je Dalas zapustil zaradi nemogočega obnašanja Rubyja in da je želel obiskati svojo sestro v Michiganu, ki je že dlje časa ni videl. In Warrenova komisija je bila z izjavo zadovoljna ter ga ni več spraševala.

Komisija je šla celo dlje. V svojem poročilu je napisala celo opravičilo za čudno Crafordovo obnašanje.

»Pri raziskavi čudnega obnašanja Crafarda zaradi nagle zapustitve Dallasa smo odkrili, da je to popolnoma nepomembno. Agenti FBI so v Crafardovem stanovanju v Carousel klubu odkrili neodposlano pismo sestri v Michigan, v katerem dober teden pred ubojem piše, da jo želi obiskati. In čeprav je bil odhod dan po uboju mnogim čuden in sumljiv, ugotavljamo, da je to v popolnem skladu s Crafardovim značajem.

In zaključek: Torej nobene zveze ni med Crafardovim izgonotjem iz Dallasa in ubojem predsednika Kennedyja ali celo ubojem Harveya Oswalda . . .«

ZADNJA LETA SI V SAVINJSKI DOLINI PRIZADEVAJO, DA BI IZUMILI NEKAKO HMELJARSKO NOSO. NEKAJ ORIGINALNIH PAROV JE ŽE ODNESLO NAGRADE. PRI VSEM TEM JE NENAVADNO, DA JE TREBA NEKAJ NA NOVO IZUMLJATI. TO ZVENI TAKO, KOT ČE BI RECIMO NEKDO SPET IZUMIL SEKIRO.

PRI TOVARIŠICI JULIJANI MATKO V ŠEMPETRU SMO SI IZPOSODILI FOTOGRAFIJO BRHKIH SAVINJCANK IZ PRVIH DESETIH LET NAŠEGA STOLETJA. DEKLETOM, KI SO, ČE SO ŠE ŽIVE, ZDAJ ŽE BABICE, NI KAJ REČI, PRAV TAKO NE NJIHOVI NOŠI, KI JE VSEKAKOR ORIGINALNEJŠA OD NOVEJŠIH »IZUMOV«.

PING-PONG JE IGRA, O KATERI BI LAHKO REKLI, DA JO KITAJCI ZARES TEMELJITO POZNAJO, SAJ VELJA ZA KITAJSKI NACIONALNI ŠPORT IN SE ZANJ KITAJCI OGREVAJO SE VELIKO BOLJ KOT SE PRI NAS ZA NOGOMET. IGRA GA STARO IN MLADO, PA CELO NA NAJVIŠJEM NIVOJU V PEKINGU. V ZVEZI S POSNETKOM, KI GA OBJAVLJAMO: NOBENEGA DVOMA NI, KDO BO V TEJ PARTIJI PING-PONGA ZMAGAL, SAJ SO KITAJCI PRVOVRSTNI Z BELO ŽOGICO IN IGRO NAJBRŽ RESNO JEMLJEJO CELO TEDAJ, KADAR JO IGRAJO V DIPLOMATSKIH KROGIH.

BILLY WHITE JE POPOLNOMA PARALIZIRAN IN ŽIVI VKLENJEN V UMETNA JEKLENA PLJUČA. NEKEGA DNE JE NAD KORPUS KRISTIJEM V TEKSASU, KJER JE DEČEK DOMA, DIVJAL URAGAN. VIHAR JE PORUŠIL ELEKTRIČNO OMREŽJE, KI JE NAPAJALO TUDI NJEGOVA UMETNA PLJUČA. FANT JE PRED TEM SLUTIL NESREČO IN JE PREK SVOJE AMATERSKE RADIJSKE POSTAJE POSLAL V VETER KLICE ZA POMOČ. K SREČI SO DRUGI RIDIOAMATERJI PRAVOČASNO UJELI KLICE, VSEKAKOR ŠE PREDEN JE BILO OMREŽJE UNIČENO IN JE NEHAL S PLJUČI VRED DELOVATI TUDI DEČKOV ODDAJNIK. POMOČ JE PRAVOČASNO PRIŠLA. POSLALI SO MU ROČNI ELEKTRIČNI GENERATOR, KI JE PRIPOMOGEL, DA SO ZAČELA UMETNA PLJUČA SPET DELOVATI, PRAVTAKO PA REŠILNI AMATERSKI ODDAJNIK. FANT JE SVOJ APARAT REGULIRAL Z LOPATICO ZA SLAŠČICE (NA SLIKI).

Ljubiteljica znamenitih mož

PRED NEDAVNIM JE V NEW YORKU UMRLA 85 LETNA ALMA WERFEL, ŽENA, KI JI JE NEW YORK TIMES POSVETIL POSEBNO POZORNOST. ALMA JE BILA ŽENA, KI JE POSEBNO PRIVLAČILA ZNAMENITE MOŽE.

Alma Werfel, vdova po znamenitem piscu Franzu Werflu, avtorju romana »Musa Dagh«, pred tem žena komponista Gustava Mahlerja in še pred tem žena znanega arhitekta Walterja Gropiusa, je v svoji avtobiografiji prizanla, da so jo zanimali vedno le genialni ljudje. Nekoč je soprogu Gustavu Mahlerju dejala, da ne ljubi ljudi, temveč njihova dela.

Alma Schinder-Mahler-Gropius-Werfel je bila nekoč najlepše dekle Dunaja. Njen oče, pejsažist Emil J. Schinder, jo je obkrožil z umetnostjo in umetniki.

Z 21. leti je Alma kot študent konzervatorija spoznala Gustava Mahlerja, direktorja Kraljevske opere na Dunaju. Njun flirt je vodil v zakon in za Almo se začno koncertne turneje po Evropi in Ameriki. Alma je v tem zakonu imela dvoje otrok, toda le starejša hči Ana je ostala živa in se je posvetila kiparstvu.

Alma je drugega soproga spoznala v času prvega zakona. Gropius je bil takrat mlad, neznan arhitekt. Alma ga v svojem dnevniku imenuje »izredno lepega Nemca.«

»Nikoli nisem dvomila, da je Walter zaljubljen vame in da pričakuje, da se bom tudi jaz ogrela zanj,« je zapisala.

Ko je Mahler zvedel za to zvezo, je poklical Gropiusa na dom in zahteval od Alme, da se odloči. Alma je ostala pri Gustavu, toda Walter ji je dalje pisal ljubezenska pisma.

V svoji knjigi »In tudi most je ljubezen« (1958. leta) je Alma pisala, da je Mahler prebiral Gropiusova pisma in da so mu služila za »čudovite pesmi«.

1911. leta je Mahler umrl in Alma se je vrnila k roditeljem. Nekega dne pa je oče slučajno govoril o siromašnem geniju, ki umira od gladu in kasneje je Oskarja Kokoško pripeljal na dom, da je slikal Almin portret. Alma pravi, da je Kokoška naglo dovršil skico, vstal, jo objel in odhitel iz sobe. Potem pa ji je začel pisati ljubezenska pisma in je kmalu postal njen ljubimec.

Ta zveza je trajala tri leta; do takrat, ko je Kokoška odšel v nemško vojsko. Potem si je Alma začela znova dopisovati z Gropiusom, takrat že znanim in slavnim arhitektom in se je 1915. leta poročila z njim.

Čez tri leta sta se zakonca sporazumno razšla. Alma se je preselila k Francu Werfelu, toda poročila sta se šele čez deset let.

Iz njenega dnevnika lahko zaše dvoje velikanov je bilo zaljubljenih vanjo. To sta bila dr. Pavel Krammerer, znani biolog, in Osip Gabrilovič, ruski pianist in dirigent, ki se je mesec kasneje poročil s hčerko Marka Twaina.

Alma in Werfel sta sredi tridesetih let zbežala pred nacisti v Ameriko in se naselila v Kaliforniji, kjer je Werfel umrl 1945. leta.

Večerja stoletja

Trije veliki so se sporazumeli o ustanovitvi Organizacije združenih narodov in skušali izoblikovati povojno podobo sveta. Po uspešnem sejanju so sedli, kot pravijo zgodovinarji, k najbolj razkošni večerji stoletja, ki je obsegala dvajset jedi — od kaviarja do kavkaških sladic. Pri večerji je sedelo 11 sovjetskih, 10 angleških in 9 ameriških predsednikov, ki so izmenjali 45 zdravic.

Stalin je napil Churchillu: »Pijem na zdravje Churchilla, pogumnega kapitana in mojega bojnega tovariša, zato ker vem le za malo primerov iz zgodovine, ko je imel pogum enega samega človeka tak pomen za prihodnost vsega sveta.«

Churchill je nazdravil Stalinu: »Pijem na zdravje mogočnega šefa države, ki je prestregla ves udarec nemškega vojaškega stroja, ki je razbila ta stroj in pregnala tirane s svoje zemlje.«

Stalin je dvignil kozarec Rooseveltu: »Nazdravljam največjemu pobudniku svetovne mobilizacije proti Hitlerju!« In Churchill je napil vsemu omizju: »Mi smo voditelji, ki moramo pripeljati narode iz mračnih gozdov na široke, sončne planjave miru in sreče. V naših rokah imamo to čudovito moč in zgodovina nam ne bo nikdar oprostila, če bi jo pustili, da nam ubeži zaradi naše malomarnosti in lenobe.«

DR. AVGUST REISMAN: IZ SPOMINOV NA 70-LETNICO EMAJLIRKE

BOJ S TUJCI

Toda vodje tega vsemogočnega koncerna niso pozabili svojega moralnega poraza pred celjskim delavstvom. Ko sem za časa pregnastva — jeseni 1941 prišel iz Šumadije v Beograd, sem izvedel, da je neki Slovenec, zaposlen pri specialni policiji, prinesel vest, da so me zaradi Westnovih tožb prijavili pri gestapu. V decembru je res prišel pome Nadićev žandar, mi položil roko na ramo in rekel: »Lišen si slobode, dali znaš, što je to?« Odpeljal me je na sresko načelstvo, kjer pa so ugotovili, da pravzaprav moje ime ni pravilno napisano in so tako zaenkrat vrnili spis v Beograd. Januarja so prišli zopet pome in me odpeljali na specialno policijo, kjer se je iz sosednje sobe naslednjega dne zjutraj oglasil bivši tajnik delavske zbornice Jaka Vodopivec. Šele čez dva tedna so naju o polnoči zaslišali po ovadbi, da sva baje skupaj s Francem Leskovškom organizirala stavko pri Westnu. Nato so nas prepeljali v taborišče Banjico, o katerem so srbski listi pisali, da je eno najstrašnješih gestapovskih mučilnic. V štirih letih so gestopvci odpeljali na bližnje Janjice čez sto tisoč ljudi in jih postrelili. Za hrano smo dobili dnevno le krožnik prazne juhe in droben košček koruzne »proje«. Na pomlad so naju odpustili iz »ambulante« umirajočih. Ko sva se z Vodopivcem vračala iz Banjice proti Beogradu, sva počivala od enega do drugega obcestnega kamna; le tako sva lahko prišla do mesta.

Aprila 1940 je bil pred celjskim okrožnim sodiščem obsojen ing. Maks Westen na dva meseca zapora in 8.000 din denarne kazni, ker je zmerjal dva celjska trgovca s psovko »Windischer Hund«.

Takšno strupeno ozračje je torej vladalo v tovarni tik pred drugo svetovno vojno.

KONEC

CELJSKI TEDNIK

12. 3. 1965 — Št. 10

Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL. Izhajal je 1945 kot »Nova doba«, do 1955 kot »Savinjski vestnik« in dalje kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1965 ga soustanavljajo občine: Mozirje, Laško, Celje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Žalec in OO SZDL Celje. — Urejujejo: Rudi Lešnik, glavni urednik; Drago Hribar, odgovorni urednik; Borivoj Wudler, tehnični urednik; Ivica Burnik, Jože Klančnik in Janez Sever. — Tednik izhaja ob petkih. Izdaja in tiska ČP »Celjski tisk«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon: 23-72. Tekoči račun 603-11-1.656 — Cena posamezne številke 30 din. Letna naročnina 1.200 din; polletna 600 din; mesečna 100 din. Inozemstvo 2.400 din.

BRALCI O CT

TONI ZAGORC IZ TORONTA V KANADI:

Vljudno prosim, če bi mi začeli pošiljati vaš tednik z avionsko pošto. Obenem mi sporočite, koliko znaša letna naročnina v kanadskih dolarjih. Morda se še spominjate imena, saj je nekoč bilo že marsikaj izpod mojega peresa objavljeno v vašem listu. Upam, da sem vsaj v Radečah pomagal prodajati vaš časopis in če boste po tolikih letih spet pripravljeni objaviti, vam bom rade volje poslal kakšen prispevek. Med tem časom sem prepotoval ogromno sveta in videl veliko zanimivega med ljudmi in družbenimi sistemi. Zdaj sem že nekaj let v Kanadi. Lani sem bil v Evropi in tudi štiri dni v Radečah. Jeseni se vrnem za dalj časa.

*

Upamo, da ste CT že prejeli. Veseli bomo vaših prispevkov, ki bodo nedvomno zanimali tudi naše bralce. Mnogi nas sprašujejo za naročnino v tujini, zato ob tej priložnosti odgovarjamo vsem. Letna naročnina za CT je v Kanadi 3,46 Can. dol.; ZDA 3,20 $; v Švici 13,99 Sfr; v Švedski 16,55 Skr; v Norveški 22,86 Nkr; v ZR Nemčiji 12,80 DM; v Italiji 2.000 Lit; v Holandiji 11,58 Hfl; v Franciji 15,80 NF; v Danski 22,10 Dkr; v Belgiji 160 Bfr; v Avstriji 83,20 Sch in v Angliji £ 1/2/11. Nakazuje se lahko pri nacionalnih bankah.

TONE KRASOVEC IZ STUTTGARTA V NEMČIJI:

Tudi jaz in moja družina radi prejemamo CT. Verjetno sem eden najstarejših čitalcev in prvih dopisnikov. CT mi je zelo všeč, samo napis ne preveč. V njem je preveč črne barve, lepo bi bilo, če bi bil vsaj malo rdeč ali roza. Praktičen pa je, ker ne zavzema preveč prostora. Sicer mi pa marsikaj ugaja v njem, kot razgovor z bralci. Včasih je prva stran izredno zanimiva. Prav tako lokalne novice, Zlata orhideja, Glava naprodaj in slikanica Skozi svinčeno točo, kar tudi moj sin rad čita. Škoda, da so fotografije v CT manj jasne in se ne vidijo bolje. Reportažo o Frankolovem sem prevedel v nemški jezik in jo bo verjetno objavila revija »Stern«. Če potrebujete, tudi v CT lahko kaj napišem, seveda, sporočite, kakšno temo želite.

*

Srčno nas veseli, da vam CT ugaja. Hvala lepa za trud in priznanje! Klišeje bomo skušali izboljšati, morda bo šlo, vendar bomo morali sčasoma nabaviti nov rotacijski stroj. Pišite nam kaj o življenju rojakov in vaših zanimivih dogodkih.

IVAN KOSAK IZ LIMMOREDA NA ŠVEDSKEM:

Po novem letu mi CT še bolj ugaja, ker ste ga precej izboljšali z različnimi članki, ki jih prej ni bilo. Rad preberem prav vse novice iz domačih krajev. Zanimivo je doživetje J. Jeršeta »Glava naprodaj« in roman »Zlata orhideja«. Pa humorja naj ne primanjkuje! Pošiljam vam naročnino za dva izvoda CT: enega pošljite meni na Švedsko, drugega pa mojim staršem v Zibiko, prosim!

*

Z veseljem smo vam ustregli! Prav lepa hvala in obilo zadovoljstva pri branju CT vam in vašim staršem.

ANICA SMOLE IZ ZIBIKE PRI PRISTAVI:

Lani novembra smo naročili pri našem pismonoši CT, a ga še do danes nismo prejeli. Pismonoša se izgovarja, da vam primanjkuje papirja. Pred nekaj dnevi pa sem kupila CT, kjer piše, da naj še danes naročimo CT. No, zdaj ne vemo, kako je s to zadevo? Prosim, pošljite ga čimprej!

*

Pismonoša je verjetno pozabil naročiti. Papirja je toliko, da še lahko ustrežemo vsem, ki želijo CT. Upam, da ga boste odslej redno prejemali. Prav tako pa upamo, da bodo pismonoše pri vseh poštah radi sprejemali nova naročila za CT, čeprav jim s tem nalagamo več dela. Najbolje pa je, da nam pišete naravnost in to o dobrem in pomanjkljivostih.